

MINESCU este azi "educatorul ne românesc" mai mult de cât ori personalitate ivită în orizontul noastre intelectuale. Toți îi re suveranitatea (1).

Pe de altă parte, nimeni nu năruie numele poetului, fără a în munte epitetul de "pesimist cum și o sumă de imagini și mizeria materială, ereditate gică, viața dezordonată și alteje.

Deposito legal: M-8.137-1958.

Director: Aron Cotrus

REVISTA CULTURALA

Redactor: Traian Popescu

MIHAIL EMINESCU

70 DE ANI DE LA MOARTE

LUI MIHAIL EMINESCU

de Aron Cotrus

EMINESCO ET L'AME DU PEUPLE ROUMAIN

Par Rev. Fr. Taillez

PE drumuri sprintene și fără moarte,
din Tisa până'n Bug și mai departe,
din Istria uitată până la Marea mare;
din Maramureș prin Timoc și Pind,
cuprins de-o necuprinsă nfiurare
și de-o'nvolburare fără hotare,
ași vrea, ca'n basme, să-ți aprind,

peste ziua de azi

și peste mii și mii de săptămâni,
cu aspre și cucoarnice mâni,
luminări ca niște brazii,

în amintirea Ta eternă și vie,
pentru că de-acuma să se știe
pe unde în crudă și sălbatică trudă
se'nclăncenă, și rabdă, și-asudă,
și sângeră deavala Români;
să se știe până la capătul lumii de-acu:
cine-ai fost Tu,

ce peste prăpăstii aruncatu-ți-ai punți,
cu desmărginirea să te înfrunți,
ca'n visuri să-ți cânte l'a sorții fereastră
al enigmelor cântec de pasere măiastră
și fântânile dorului, dulos să te imbie
ca pe-un arhanghel, cu spa lor vie...

De copilandru, ca pe-o coastă de munte,
după pasul tău mare, las urme mărunte
și prin viscole oarbe, ce șuieră și latră,
mă samăn prin spinii, prin mocirle, pe piatră...

Și gându-mi, sălbatic tot ară și ară,
pe-a neamului Mare, furtunoasă și-amară...

Ca'ntr'un bun și străbun ajun de Crăciun,
în jurul tău haiducește aș vrea să adun,
ca la un pretutindeneș ospăț himeric,
țara smulsă din lanțuri de'nținerie
și printre-aduși de vânturi dați de gol, ce se'n-
[cruntă,
să te ducem pe brațe cu nemurirea la nuntă...

Și după-atâtea păcate la ceruri strigătoare,
neamul întreg să-ți cadă la picioare
și, cu ochii în lacrimi, să-ți ceară iertare!

Fior și drum al cântecului meu rebel
crescut sub fulgere și vânturi de oțel,
pe urma ta eu sânger, cad, mă scol și scapăt,
palmuit de furtuni, până la capăt!...

Dintr'un ochiu adânc de orb potop,
ca spălat cu isop,
din mine mă desbaer, mă desgrop!...

Și de tot ce'n mine-i jonic, mă desfac:
pe urmele tale să calc, și să calc!...

Ca un bătrân și neînfrânt haiduc,
ranele—ca pe vechi medalii—, Ți le-aduc,
cu tâmplele albe de-a anilor ninsoare,
cu dacoromanească, smerită închinare,
ca unui legendar Ștefan-cel-Mare al cuvântului,
scos de Dumnezeu de sub legea mormântului,

Mihail Eminescu.

O, cetitor în stele
și'n adâncuri, proroc
în calendarul de criveț și foc
al zilelor mele!

După botezul din leagăn al vieții și-al harului,
iată-te, singur, pe suișul Calvarului,
cu privirele'n jos
de surpat Făt-Frumos

(Urmează pagina 2.)

REVE: Je n'ai pas tardé et loin de mes livres, je n'ai pas pu refuser de fixer quelques généralités sur l'étudiant et le journaliste, qui est devenu le symbole du génie de sa race, moi-même fils de journaliste conservateur, comme Eminescu, et revenu aux élèves après les étudiants, dans cet Ordre dont on m'a dit à mon arrivée en Roumanie, quand je me suis présenté au professeur d'Histoire. Tout est les Jésuites: ceux qui ont inventé l'enseignement secondaire.

Il y avait dans cette phrase toute la délicatesse et surtout l'ouverture d'esprit et de vision de ce peuple de culture orientale qui s'est ouvert si rapidement au monde moderne au XIXe, après avoir présidé au XVIIIe à l'éveil de son voisin russe dans les voies de la culture et de la poésie lettrée.

Cousin des Albanais, la plus ancienne civilisation indo-européenne et pré-indoeuropéenne d'Europe, mais latine depuis Trajan et Constantin, fondateur de Constantinople, frères des Macédo-Roumains de Grèce et de Macédoine, non pas nomades comme les premiers Hongrois, mais migrants-transhumants, le dernier peuple à la fois mobile et fixe d'Europe, les Roumains du Nord du Danube, pasteurs et paysans fixés au sol, sont une race à la fois concrète et subtile. Avec la riche Bucovine, le pays du hêtre, à la frontière des steppes eurasiennes, la douce Moldavie forme le dernier pays d'Europe occidentale comme d'Europe latine, en contact avec les immensités d'où étaient arrivés les ancêtres, à un autre stade, et les Scythes nomades, demi-frères des Daces.

Eminescu semble avoir été l'expression parfaite et complète de cette vieille terre lointaine et étrange, latine et chrétienne pourtant avant que Byzance ne fût romaine et ne fût catholique c'est à dire orthodoxe; cette vieille terre survivante aux perpétuelles invasions et aux hordes, et quelque peu endormie ensuite dans un post moyen-âge boisé et pittoresque. La langue d'Eminescu, ce moldave provincial, frère nostalgique du valaque plus urbain de Bucarest, va exprimer à la fois le réveil de ce peuple latin après les dernières luttes napoléoniennes, au rythme de vie et à la culture moderne, et son attachement à tout ce qui, dans son propre passé, fait bloc avec le tréfond même et la base de cette civilisation moderne réhabilitée en modes occidentales nouvelles.

Cette langue, pittoresque comme l'espagnol, et savoureuse comme le portugais, sonore comme l'italien, nuancée et lucide comme le français, avec la richesse de sa forme encore latine, à la fois flexionnelle et claire—la plus archaïsante et la plus belle peut-être des langues romanes—et par surcroît enrichie de souples inflexions slaves, rimant avec moldave, cette langue va traduire l'éveil de la jeunesse des fils de boiars dans les écoles d'Occident aux phantasmes philosophiques des écoles germaniques, avec la conscience de ce vieux peuple culturellement civilisé depuis la Renaissance d'appartenir lui aussi à cet Occident fils aîné de Rome—en partie en raison de Blaj, Mica Roma, et, au delà de la Hongrie, du contact avec Vienne, sur un Danube plus proche aussi romantique et moins nébuleux que les fleuves de Germanie.

Le jeune étudiant connaît d'abord cette ambiance à la fois plus occidentale et plus latine, plus connaturelle en même temps à celle de son pays.

Fils d'un vieux pays en train de s'ouvrir à une nouvelle jeunesse, la prose du jeune journaliste s'attache à dé-

(Urmează pagina 2.)

LUI MIHAIL EMINESCU

al gândului într'aripat și-al versului:
ales între aleșii Universului...

Scriș Ți-a fost Ție, singuratic, să sui și să sui,
prin timpul care fost-a și nu-i,
pe-unde pasul clătinat Ți-l puil...
Pe când valea zadarnică te-așteaptă la fereastră,
a eternității noastre pasere-albastră.

În golul orb al acelei groasnice gherle,
fără privighetori și fără mierle,
părăsită de-orice pasere-a raiului,
cin'Ți-ar fi putut ghici ultimele svârcoliri ale
[traului?

Ce lunatică, atotpătrunzătoare limbă,
ar fi putut să prindă, ca o divină splimbă,
clipa'n care laurii în spini se preschimbă
și aureola mărească,
în sdobitoare coroană de ceață?!...

O, Doamne al lumii, se poate oare
o prăbușire mai cutremurătoare
a unuia ales să strălucească ca un soare?!

Ce cumplită răscumpărare pe-a chinului cruce
pentru neamul, pe care'n gând l'a dus și îl duce
peste curmă de curmă,
pân'l'a timpului clipă și prăpastie din urmă!...

Ce iad mai fioros ca orice iad,
când fluerele fermecate dintre degete-ți cad,
ca de fum
și de scrum,

în clipa cea mai dulce și înaltă,
când gândul, pașii de azur și pune
din minune'n rîmă,
în lumea cea...!

Și când se rupe scurt, de-odată,
ca o pânză de paiangen, vraja toată.
Și Făt-Frumos, ca într'un somn luciferic
de-un ucigas dedecoși...
cu fluturi negri pe gând și pe ochi.

De pe priviri, Domnul vălul Ți l'a rărit,
să vezi ca'ntr'o Biblie, dela'nceput la sfârșit,
cu vâz fără taine și fără eclipsă,
ca'ntr'o limpede și fără margini Apocalipsă!...

Peste-a vorbelor traco-romanică gloată,
peste visteria lor, în mii de locuri îngropată,
crai,
peste-un mănos și mândru grai,
tăcerilor noastre, ca nimeni niciodată,
glas ai venit să le dai!...

Din orice nouă, îndărătnică rană,
Ți s'a rupt, Ți s'a desprins,
în sbor aprins spre necuprins,
câte-o uriașă-aripă nădrăvană!...

Și-azi cântecul tău: steag în al timpului vânt,
ca țâsnit din adânc de pământ,
din ale dorului și doinei izvoare
din Dunări și Mări-Negre multimilenare,
se'naltă, ca o mie de albi Negoii,
peste prpăștiile, peste furtunile din noi!...

Despicat-ai, cu uitătură fierbinte,
cu vâz ascuțit ca o spadă,
cu gând flămând, la pândă mereu,
straturile de'ntunerice și de oseminte,
dela temelii de neguri și sori ale neamului meu,
Ochiul tău vrut-a până'n străfund, să vadă...

Munții pentru tine, și-au lepădat platoșele de
[piatră:
să se scufunde—riu scafandru—văzul tău,
din hău în hău,
peste zine și rău,
prin măruntaele lor, în care câinii pământului
[lătră...

Mulțimile mari, cu Tine de-aceeași limbă,
în frământări zălode,
pe urmele Tale, în sângerări și năpărliri se schimbă
într'un neam, ce ca și Tine vede și aude...

Peste-ale timpului Tău neghioabe leneviri și glume,
Tu, ca un nou, curat Adam,
deschisu-i-ai ca'ntr'un pustiu, acestui neam,
drumuri fără capăt și datu-i-ai un nume
și cântece ca de'nceput și de sfârșit de lume!...

Cu pană vie de vultur
sau c'un vârf de sulită,
as vrea să-ți scriu, cu flacări, numele'n azur,
pe orice șold de stâncă și pe orice uliță!

Dante valah, Măria-Ta!
In foamea ce sălbatic trupul Ți-l mușca,
ca o vulpe mișea
ascunsă adânc sub haina Ta grea,
în trecerea scurtă pe-aici
Ți-ai mâncat, în taină, inima,
printre-aduși de vânturi și pitici...

N'a curs nicidecum și pentru Tine, Dunărea,
nici cât pentru un hoț de cai...
Nu Te-a'nfiorat cu-a apelor ei potcă,
nu Țe-a legănat pe-al valurilor rai
ori sub ale vânturilor năprasnice săbii,
nici o lotcă
și nici bătrâne ori albe corăbii...

Marea-Neagră, neagră și uitucă,
n'a trimis nicidecum spre țarmuri, nici o navă:
s'aștepte ca pe-o albă Cosânzeană, inima-Ți bol-
[navă,
ori ca pe-un Făt-Frumos, nemărginitu-Ți dor de
[ducă...

Răvnind nemărginirea și înaltul,
cu-obrazul supt
ai ridicat din lumea de desupt
ca pe-o minune nouă, țara asta...
i-ai înălțat în soare, peste lume, creasta,
ca nimeni altul.

Printre-ai tăi trecut-ai palid și tăcut,
cu'nfățișare de necunoscut...

Cine'n țara Ta, te-ar fi putut înțelege?
Pentru ei atotput...?

Cum ar fi putut cei dela masa din frunte
să vadă cu privirile strâmbe și ciunte
dela poale până'n pisc un munte?!

Pe unde ai călcat uitat, apăsă,
sfâșiat
de neliniști oarbe, de gânduri cărunte,
viforele s'au isbit de Tine ca de-un munte.

Furtunile surde și urile, cu botul căscat,
Te-au hărțuit, Te-au căutat
ca pe un ciumat halucinat
și cu-ale lor săgeți, ascunse și crunte,
lovitu-Te-au drept
în frunte
și'n piept...

O, năprasnică, neînțeleasă Soarte!
Din milioane oarbe și deșarte
din surde mări negre și moarte,
Tu ni l'ai ales și ni-l alegi;
l'ai înălțat și mereu ni-l înalți
peste toți ceilalți:
peste voevozi, peste regi,
peste veacuri întregi,
ei singur, cu—adevărat—
Impărat!

Dintru'nceput, de'nceput,
până'n asfințitu-i fără asfințit,
fără scaun, fără-argint, fără scut,
prin moartea-i de năpăstuit și de uitat,
pe-al neamului cer, ca un luceafăr s'a înălțat!

Dar ce ne-a lăsat neagra și-amarnica soarte,
din înfățișarea Lui de Făt-Frumos,
decât o amară privire în jos
și un nume viu pe-o carte fără moarte!

Și-un aspru testament, de pumnul lui scris:
"Doina" s'o știm pe de rost până și'n vis!
Apă vie să ne fie, lege și pâine,
pentru Româniile albe de mână,
pentru Româniile aspre de mână,
pentru Româniile dârze de mână!...

L'ÂME DU POÈTE ROUMAIN

fend...
il ser...
délà...
l'hor...
Et...
dine...
sol n...
pie d...
gue...
facile...
la vie...
tout l...
santer...
noble ou...
—omenia—
cère et savante, resta la fille authentique et aimante de la vieille langue et de la vieille littérature orale, dans ce peuple au folklore le plus riche d'Europe avec Creanga, compatriote d'Eminescu.

Ce fils d'une vieille patrie scythique, avec sa génération de jeunes hommes formés à une philosophie germanique dissolvante, mi idéaliste, mi moniste, retrouvait dans les thèmes indiens un certain fond de religiosité para—et pré-chrétienne, qui aileure encore toujours dans les lamentations mortuaires des Bocette—Vocitus—le pécero corse des français.

Et cette orientation vers l'Inde et le sanscrit, conservée chez les universitaires roumains, présageait et préparait le développement par certains de ses compatriotes modernes d'une histoire des religions totalement revalorisée, où sous les formes ancestrales s'affichent d'éternels problèmes humains.

Enfin, tandis que la pensée analytique et rationnelle dans toute sa génération sentait une difficulté à côté des modernes philosophes la formulation théologique du message chrétien, la pensée profonde et le cœur restaient scellés à cette veine essentielle, nourricière de tout son peuple.

Nous avions, rapidement peut-être, donné à Eminescu le titre d'un Musset roumain dans le titre donné au texte imprimé d'une conférence sur "la pensée religieuse d'Eminescu". Dans cette comparaison, pour le lecteur français surtout, avec Musset, nous visions d'abord cette perfection et cette sincérité de la forme dans le plus parfait peut-être de nos poètes morts—Péguy, le plus grand, l'était à peine—cette parfaite sincérité du fond et de la forme qui oppose peut-être la poésie française, au moins moderne, à la littérature classique italienne, et qui rapproche, spécialement ici, la poésie roumaine et la poésie française.

Nous visions aussi l'identité d'âge et d'époque, d'âme et d'âge, des deux jeunes poètes, dans la même perfection des thèmes de la jeunesse et de l'amour. Et aussi dans les mêmes complexes spirituels de l'époque. Un dernier trait, en effet, a uni Eminescu à Musset et à sa dernière réaction l'en sépare. Tous deux mordus par le doute moderne, ils ont senti tous deux que cette morsure était une blessure. Mais, resté plus en contact que le jeune parisien avec l'âme traditionnelle de son peuple, le jeune moldave de Bucarest qui était plus que Musset le poète de l'amour et de la mort, a su d'avantage que lui exprimer parallèlement l'attachement foncier au sentiment religieux foncier.

Avec ce don du poète d'aller au signe essentiel, au delà de la figure poétique mais un peu folklorique ou de la trope rhétorique de la Terre Mère—indienne ou roumaine—Eminescu est allé à une figure qui, pour notre civilisation occidentale, exprime depuis deux mille ans ce qu'il y a de plus précieux et de plus aimé sur terre, au dessus, et au dessous ou après cette terre.

Et là, le poète de la jeunesse comme Musset, s'est haussé à l'âge personnel et à l'âge moderne de Péguy, le poète adulte, le poète de quarante ans, qui est père, et qui, après quarante ans, n'espère plus rien—sauf de servir—sur cette terre... Et Eminescu a chanté avec une forme parfaite et parfaitement roumaine la figure virgine et maternelle de celle qui s'appelle en roumain la Mère du Seigneur, Maica Domnului.

Nous notions, je crois, à la fin du texte écrit de l'article, que Madame Péguy et sa fille, la femme et la fille du plus grand poète français, assistaient à cette conférence sur l'âme ou sur la pensée religieuse du plus grand poète roumain.

LUI EMINESCU

Cu prilejul morței sale.

Si nu mai ești... O groapă sub rânjetele crunte
Cuprinse Necuprinsul din geniala-ți frunte!
Și după cum în viață a fost eternu-ți dor:
Tu dormi, tu dormi acuma sub teiul plângător!

Iar vântul când va bate, în gârbovita iarnă,
Fusderii de zăpadă de-asupra-ți o s'aștearnă;
Și vara o să-ți cânte cu freamătul său trist,
Cum l'ai cântat, tu dulce al poeziei Crist!

Când moartea-ți mă cuprinse de plângeri fără margini
Erai cu mine-alături: în vecinicie-ți pagini!
Te-am înțeles atunci mai mult... apoi mi-am zis:
Că poarta Nemuririi chiar Moartea Ți-a deschis!

Dormi! Teasta ta o ncape un biet coșciug de scânduri.
Ea, ce-a încaput în viață un univers de gânduri!...
O! dormi, sub dulcea pace din a veciei cort,
Etern poet, căci numai pentru cei morți ești mort!

TRAIAN DEMETRESCU

("Sensitive".)

OPTIMISMUL LUI EMINESCU

de Simion Mehedinți

MINESCU este azi "educatorul neamului românesc" mai mult de cât orice altă personalitate ivită în orizontul vieții noastre intelectuale. Toți îi recunosc suveranitatea (1).

Pe de altă parte, nimeni nu pronunță numele poetului, fără să-i vie în minte epitetul de "pesimist" precum și o sumă de imagini penibile: mizeria materială, ereditatea patologică, viața dezordonată și altele, și altele.

Este oare cu putință ca un pesimist și un om fără rost în treburile lui, să devină îndreptarul vieții unui întreg popor?

Să lămurim puțin această întrebare.

PUTEREA calomniei este imensă. "Gura lumii" este un nesecat izvor de judecăți false, care se moștenesc apoi din generație în generație ca o boală ereditară. Ce om ajuns la celebritate nu e înconjurat de legende! Lumea de rând își închipuie că genii (și în deosebi artiști) sunt un soi de ființe cu toane, lipsite de orice rânduială în viață. Caracuda intelectuală (atât cea literară, cât și cea cu pretenții de filosofie) a popularizat ideea că geniul e vecin cu nebunia, și că arta implică o doză inevitabilă de urzitate ori dezordine, adică ceea ce se cheamă o "viață de boem".

Din fericire, exagerările lui Lombroso nu mai au astăzi nici un credit. Când privim mai de aproape, vedem că toți artiștii mari și în genere toți oamenii geniali au avut o înaltă concepție despre răspunderile vieții. Dacă împrejurările (sărăcia, boala sau alte cauze) i-au silit pe unii să ducă un trai neregulat, aceasta e ceva lateral. În fundul cugetului, ei au păstrat însă o adâncă credință în menirea lor pe pământ. De aceea, și-au și luat asupra-le sarcini mai mari de cât ale altora.

Dar puterea calomniei este imensă. Credulitatea omească de asemenea. Machiavel de pildă e socotit de cei mai mulți ca un mișel rar. De aci și cuvântul "machiavelism" pentru a caracteriza viclenia celui care se pricepe să tragă șofurile, ca să încurce pe alții.

Totuși, puțini—foarte puțini au căutat și caută să-și dea seama, dacă reputația aceasta e întemeiată ori nu. Cât timp nu știm despre vestitul florentin altceva, de cât cele auzite din syon sau cetite din cărți de duzină, înțelegem cuvântul machiavelism în sensul obișnuit: șiretenie, intrigă, duplicitate, etc. Ba de multe ori avem impresia că aceste echivalente sunt prea slabe. Machiavelismul adevărat ar trebui să le cuprindă pe toate (și încă ceva de deasupra); să însemneze adică quitesența vicleniei rafinate, care nu cunoaște nici lege, nici Dumnezeu.

Cu atât mai mare ne este mirarea când întâlnim pe cineva care oarecum mai atentă la viață și la isodul diplomatului italian, cum e cunoscutul "essai" al lui Macaulay. Ce critic bine informat și nepărtinitor e cinstitul istoric englez, care nu stă o clipă la îndoială, să încondeieze cum se cuvine pe orice vinovat, ori cât de mare i-ar fi reputația. Pe Machiavel însă îl curăță de toate petele calomniei și e o adevărată răcorire sufletască, să îi martor la reabilitarea scriitorului atât de adânc nedreptățit de flecăriia vulgului care repetă pe credit tot ce aude.

O nedreptățe la fel i s'a întâmplat și lui Eminescu. Plebea condeiașilor a făcut din el un soi de "boem" tipic: cu capul în nori, lipsit de orice busolă în viață și, în cele din urmă, victima insuficiențelor sale organice.

Aceasta să fie oare imaginea exactă a personalității lui Eminescu?

Mai întâi, o întrebare: ce înseamnă a fi pesimist și în ce înțeles merită poetul acest calificativ?

A fi pesimist, după sensul obișnuit al cuvântului, înseamnă a avea convingerea că lumea este rea, adică rău întocmită. Optimistul din contra o găsește perfectă. Pentru Pitagora, universul întreg era *Cosmos*, ceea ce s'ar traduce prin cuvântul "ornament" sau podoabă. În adevăr, după concepția pitagoreică, toate corpurile cerești aveau locul lor hotărât, cum sunt hotărâte notele unei game. Mișcându-se împrejurul astrului central, stelele produceau o "dulce muzică de sfere", pe care urechea zeilor o auzia "cum se naște din rotire și cădere". Astfel, prin risăritul și apusul lor zilnic, stelele formau un fel de orchestră simfonică, un mecanism ceresc de o perfecțiune eternă. (Închipuiți-vă un acordeon gigantic, care ar vibra perpetuu, fără nici o disonanță posibilă.) Minunată închipuire despre lume! Nici cel mai optimist poet n'a imaginat ceva mai armonios și mai odihnitor pentru suflet, decât vechiul filosof al numerelor, Pitagora.

Au trecut de atunci multe secole. Copernic, Kepler, Galilei, Newton și alții au găsit rând pe rând legile mișcărilor cerești, iar Kant și Laplace ne-au înfățișat Universul ca un "Cosmos" real, adică un juvaer de ordine și echilibru. — Optimismul pitagoreic părea aproape, aproape ratificat și de știința exactă.

Îată însă că un alt filosof al numerelor, matematicianul Henri Poincaré ne anunță că "axa orbitelor planetare este nestabilă". Iar de altă parte, telescoape tot mai puternice ne arată în largul spațiului cosmic o sumedenie de turburări. În unele părți, găsim caducitate și dezagregare. Luna e o biată ruină: nu mai are nici aer, nici apă și nici o urmă de viață. Se împărtașește totuși din lumina și căldura soarelui investindu-și puțin fața înțoarsă către pământ. Dar sunt alte astre nu numai stinse, ci și cufundate într-o noapte veșnică, de oare ce stau departe de lumina aricărui sistem solar. Cine poate urmări măcar cu gândul vasele cimitire ale Cerului...

În alte părți însă, materia nebuloaselor abia acum începe să se concentreze, aglomerându-se pe încetul "din zure vâi de chaos". Și astfel grădina lumii — *Weltgarten*,

cum i-a zis Humboldt, cuprinde toate stadiile vieții și ale morții, după cum o pădure ecuatorială are în același anotimp semințe pe cale de germinare, muguri înfloriți, poame crude și coapte, frunze vestede, ramuri nouă și ramuri pe cale de putrezire. Așa dar, naștere și moarte, tinerete și decreștințitudine la un loc. Astfel, știința modernă ne-a deprins cu ideea că perfecțiunea Universului este o simplă închipuire a minții noastre. Din cer până la pământ numai prefaceri și numai aproximație, atât în ce privește formele, cât și în ce privește mișcările. Armonia pitagoreică e o biată iluzie. Nu numai axele orbitelor planetare, dar și forma, volumul, greutatea, compoziția, temperatura... și alte însușiri ale corpurilor cerești sânt nestabile. Pretutindeni numai aproximație. Nu e un singur astru deplin sferic, cum crezuse Pitagora, pentru care rotundimea sferii era simbolul perfecțiunii. Pământul pe care trăim e plin de munți, de dealuri, coline, văi și alte sbârcituri. Fața Lunii e ciupită, ca de vărsat — plină de cratere. Martie e brăzdat de o mulțime de șanțuri, în chip de canale, iar suprafața soarelui e învolburată mereu de flăcări uriașe, care aci se înalță, aci scad...

Unde a văzut cineva măcar o singură formă perfectă, fie în cer, fie pe pământ? Până și mineralele și plantele, care ni se par o geometrie realizată în materie, sânt și ele pline de imperfecțiuni. Are vreun copac măcar două frunze egale? Văzut-a cineva o floare deplin simetrică? Există vreun organ vegetal sau animal fără deformități? Helmholtz a mărturisit fără înconjur că ochiul însuși (care ni se înfățișează ca o culminare a geometriei) e un

Mihail Eminescu la 30 de ani.

biet organ imperfect, ieșit din mâna unui meșter nu destul de îndemânat.

Prin urmare, concluzia științei exacte sună categoric: perfecțiunea este o idee abstractă. Lumea concretă ne arată peste tot numai aproximații și nestabilitate. Iar în acest înțeles, putem afirma că nu există om de cultură, începând cu oamenii de știință exactă, care să nu aibă o concepție pesimistă despre univers. — În deosebi ultimele discuții în legătură cu teoria lui Einstein au adus în știință și filosofie o atmosferă de penumbră, care contrastează nu se poate mai viu cu seninătatea vechii concepții pitagoreice și chiar cu universul "Cosmos" din epoca lui Kant, Laplace și Humboldt.

CE urmează însă de aci, în latura pragmatică a vieții? Cu toate că lumea nu e geometrie, omul acceptă totuși existența cu destulă seninătate, de oare vede că în mijlocul aproximațiilor și luncărilor naturii este o zonă destul de largă, unde echilibrul e, practic vorbind, posibil. Dovada cea mai bună e că viața durează. Afară de cazurile teratologice, cu toată imperfecțiunea lor, și plantele și animalele continuă mereu firul generațiilor. Klanul vital, cum ar zice Bergson, învinge pesimismul speculativ, — chiar la cei capabili să observe și să analizeze toate defectele creațiunii. Deși se încredințase că "axele orbitelor planetare sânt nestabile" și prin urmare sistemul nostru solar e destul de șubred, Poincaré nu și-a întrerupt căsuși de puțin firul cercetărilor sale matematice.

Impresia pe care concepția despre lume o poate produce asupra vieții de toate zilele atâră deci de punctul de perspectivă, pe care îl alegem. Lumea ni se arată fundamental deosebită, după cum ne așezăm la o extremitate sau alta a lunetei. Telescopul privit, universul cu imensitatea spațiului, a timpului și a materiei cosmice ne atragește ca pe un atom. Vă amintiți imaginea din Luceafărul:

Un cer de stele dedesupt
Deasupra cer de stele
Părea un fulger neîntrerupt
Rătăcitor prin ele.

Când Hyperion ajunge în genunile spațiului gol, unde "piere totul-totul", în fața abisului, cugetul se oprește... "Timpul" mort s'întinde trupul și devine veșnicie, iar în perspectiva infinitului, viața conștientă aproape se anulează, existența pare o iluzie, așa că odihna nu mai poate fi căutată decât în Nirvana, adică în stingerea dorinței de a mai fi. Schopenhauer și alți pesimiști au fost naturi speculative, care își aleseseră în viață punctul de vedere telescopic.

Dar acestea sânt cazuri rare; sânt organizații cerebrale excepționale de fine. Setea lor de armonie e atât de mare, în cât orice disonanță a vieții îi turbură adânc. Așa a fost de bunăseamă acel contemplativ fiu de rege din țara Gangelui, Buda. Cu toată splendoarea nopților tropicale și a zilelor pline de soare, i se părea că găsește atăta rest de haos și atăta suferință în lume, în cât sensibilul prinț ajunge la concluzia că singura scăpare e în — cufundarea în neînțelegere.

Însă în viața de toate zilele e altfel; nu numai oamenii de rând, dar și genii, adoptă punctul de vedere normal. Când părăsim perspectiva telescopică a spațiului și a timpului infinit spre a ne întoarce la aspectul imediat (am putea zice periscopice) al vieții, chiar cel mai meticulos analist al traiului zilnic poate găsi momente nu numai de odihnă, ci și de plăcere, așa că optimismul devine îndată posibil. Fiecare zi ne impune sarcina ei, care, dacă e bine împlinită, ne face să așteptăm cu interes și zilele ce urmează, iar când cineva este o personalitate puternică, viața lui nu numai că nu e jertfită pesimismului, ci, din contra, devine un izvor de mare înviore și pentru alții.

Tocmai așa a fost cazul cu Eminescu. Iată câteva fapte, care nu mai lasă nici o îndoială și care dovedesc în chipul cel mai pozitiv optimismul practic al marelui scriitor.

IN anii de studiu, și la Viena, și la Berlin, tânărul atât de receptiv, se cufundase cu nesat în fel de fel de lecturi. Caetele sale de curs dovedesc preocupări în adevăr enciclopedice: matematică, fizică, medicină, științe naturale, istorie, geografie, filologie... și mai presus de toate filosofie. Începuse chiar a traduce opera lui Kant "Critica rațiunii pure". Săptămâni de zile, Eminescu se izola în mijlocul cărților sale favorite. Imagina dascălului cufundat în calcule și contemplație, care cântărește și sorbi, tinând tot universul "în degetul lui mic", n'a fost neapărat o "iluzie" poetul satirilor din mediul profesional al universității, o putea culege din cea ce se vedea în viața de student. Eminescu, care nu s'a fi avut în momente de furtivă amărăciune în fața enigmelor existenței.

Îndată însă ce zilele de claustrare se sfârșeau, după mărturisirile contemporanilor (în primul rând ale lui Slavici, ucenicul său în ce privește învățarea limbii românești), Eminescu devenea îndată alt om. Patrunsa de rosturile vieții românești, pe care o trăise intens încă din anii copilăriei petrecute la țară, tânărul se simțea în tot ce lucra și gândea, un fel de exponent firesc al poporului din care se născuse. Dovada pipăită sânt nu numai preocupările privitoare la limba română și la istoria națională, dar și organizarea memorabilei adunări de la Putna, — cel dintâi congres panromânesc. — Dovadă e planul său de propagandă culturală, în care nu uită nici domnicul ținut al Maramureșului. Dovadă sânt apoi și articolele politice din *Federațiunea* (Pesta, 1879) în care pune înainte îndrăzneța idee a federalizării statului austro-ungar, o idee pe care o va desvolta mai târziu bănușeanul Aurel Popovici în opera sa "Die vereinigten Staaten von Gross-Oesterreich".

Evident, de la Bălcescu și Alecu Russo (cel cu Cântarea României) nu se mai ivise nici un tânăr, care să îi reprezenta cu mai mult relief idealul istoric al întregului neam românesc "de la Nistru până la Tisa".

Și atunci, poate să fie calificată drept pesimism toată această minunată desfășurare de energie în latura practică a vieții? Pentru cine respectă înțelesul cuvintelor, activitatea lui Eminescu, începând cu rânduirea bibliotecii lui Pumnul, ca școlar, și sfârșind cu marea manifestare politică de la mormântul lui Ștefan-cel-Mare, e o dovadă pipăită despre încrederea sa în viitorul poporului românesc. Fără un real optimism, munca aceasta ar fi fost o pură absurditate.

SA-L urmărim însă mai departe.

După ce se întoarce la Iași, e numit deocamdată bibliotecar. Cine citește biografia poetului, involuntar se va gândi: ce minunată ocazie, de lecturi plăcute și de meditații tihnite pentru tânărul obișnuit a se cufunda zile întregi în studiile sale favorite...

Deșartă ipoteză. Din contra. În loc de a primi însărcinarea aceasta ca o sinecură, funcționarul public Mihail Eminescu se gândi din capul locului să transforme biblioteca universității într-un institut de cultură la fel cu cele din marile centre apusene. În rândul întâi, el plănuiește întocmirea unei colecții de documente istorice și filologice, și intră în vorbă cu un anticar, să-i adune tot ce ar fi fost util pentru informația științifică a tinerilor doritori să studieze trecutul poporului român. "El însuși dă ultimul ban, ca să-și procure o hârtogă veche ca Vedenia ce au văzut un schimnic de la mănăstirea Secului din Moldova la anii de la zidera lumii 5739" și altele ca acestea.

Se poate o dovadă mai pipăită despre simțul realist al lui Eminescu? Dacă n'am cunoaște nici un alt amănunt din viața poetului, și tot ar fi de ajuns să ne îndemne

(Urmează pagina 4.)

OPTIMISMUL LUI EMINESCU

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

Ștefane, Maria Ta...

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

...a deveni cel mai mare optimist al epocii, cel care la pe-

MARIA E. HOLBAN

JE N'AI PLUS QU'UN DESIR

Je n'ai plus qu'un desir,
qu'un soir de silence
vous me laissez mourir
près des flots immenses.

Que mon sommeil soit doux
la forêt prochaine
et la nuit serène
sur le vaste remous.

Je ne veux de bannière
ni de cercueil trop beau,
mais de jeunes rameaux
tressés-moi ma bière.

Je veux qu'à mon trépas
ne pleure personne,
seul, bruisse le doux glas
des feuilles d'automne.

Et pendant que sans fin
les sources bruissent,
que la lune glisse
entre les hauts sapins.

Que les grelots chantent
le soir dans le vent froid,
que le tilleul sur moi
dépouille ses branches.

Et puisque mon exil
des cet instant cesse
sur moi les souvenirs
mettront leur caresse.

De l'ombre des rameaux
les étoiles surgies
étant mes amies
souriront de nouveau.

Hurlant son chant rude
s'agitiera la mer
et je serai poussière
en ma solitude.

HYPÉRION

Par LOUIS COMBI

DANTE a été envoyé pour incarner musicalement la Religion du Moyen Âge... sa Vie intérieure; Shakespeare incarne la Vie extérieure de notre Europe, avec ses chevaleries, ses courtoisies, ses humeurs, ses ambitions" (Carlyle, "Les Héros"). Eminesco incarne, d'une part la détresse de l'âme roumaine, déchirée entre sa mission européenne (barrier la route à toutes les invasions) et ses aspirations nationales (exprimer les conclusions d'une pensée parvenue à sa maturité et les dans d'un tempérament ardent à vivre), d'autre part les tourments du monde moderne sommé de concilier les exigences de la vie matérielle et les impératifs de l'Esprit.

"Luceafărul" est peut-être le chef-d'œuvre du lyisme roumain. Eminesco y a mis en œuvre toutes les ressources de son âme généreuse, toute la magie de son art prestigieux et toutes les conclusions de son expérience douloureuse.

Catalina, une princesse incomparable-

Il était une fois, rien qu'une,
Comme dans les contes de fées,
Une très belle princesse
D'impériale lignée.

De ses parents adorée,
Comme la Vierge par les saints,
Elle éclipsait toute beauté,
Comme la lune, les étoiles.

De l'ombre des voûtes superbes,
Elle dirige ses pas,
Vers la fenêtre, où, de son ciel,
L'attend Hypérion.

Elle scrutait l'horizon
Pour le voir surgir des flots,
Tandis que les routes mouvantes
Poussaient les vaisseaux de l'ombre.

Elle le voit chaque jour,
Ainsi son vœu est comblé;
Lui, à force de la voir,
S'prend d'amour pour la belle.

Elle s'accoude au balcon,
Plongée dans sa rêverie
En son cœur naît et grandit
Un culte fervent pour l'étoile,

Qui, chaque soir plus brillante,
Attend que le sombre chateau
Dresse sa silhouette altière,
Et qu'elle apparaisse.

Pas à pas, l'astre, à sa suite,
Dans l'appartement se glisse
Le long du filet flamboyant
Que ses rayons ont tissé.

Puis, lorsque l'enfant se couche
Et repose dans son lit,
Caressant ses mains, il frôle son sein
Puis ferme ses chères paupières.

Par la glace réfléchie
Sa clarté vient se répandre,
Sur le corps et le visage
De l'enfant, dont les yeux cillent.

Souriante, elle regarde
Son image tremblante,
Il revenait dans ses rêves,
S'unir à son âme.

Lui parlant dans son sommeil
Entre-coupé de soupirs,
Elle disait: "Doux Seigneur de la nuit,
Pourquoi ne viens-tu pas?"

Viens, descends, astre doux et cher,
Glisse sur un de tes rayons,
Descends dans mon âme et ma pensée.
Et illumine ma vie!"

Il écoutait en tremblant
Et brillait plus fort,
Puis, semblable à un éclair,
Plongeait dans la mer.

L'onde où il vient de tomber
Se soulève et tourbillonne,
Et des profondeurs inconnues
Surgit un jeune homme.

Tenant un sceptre de roseaux
Il franchit, agile,
Comme le seuil d'une maison,
Le bord du balcon.

Avec ses cheveux d'or fin
Et son manteau violet

ment belle et romanesque, est devenue
amoureuse de l'étoile Hypérion, qu'elle
contemple chaque soir de son balcon. Touché
par les prières de la belle mortelle, l'astre,
glissant, par une belle nuit, sur un de ses
rayons, lui apparaît sous les traits d'un
jeune terrien. Il veut l'épouser et l'enlever
au ciel. La naïve et inconsciente créature
veut, au contraire, le retenir sur la terre.
Mais Hypérion est immortel et, pour s'en-
chaîner à la terre, il doit auparavant être
délié de son immortalité. Il la sacrifiera
donc à l'amour d'une mortelle. Alors, le
Créateur, à qui il adresse une prière fer-
vente, lui montre sa bien-aimée dans les
bras d'un page de la cour impériale. Se
voyant préférer un mortel, Hypérion re-
gagne son ciel, résigné à rester dans sa
sphère, immortel et indifférent.

"Luceafărul" tresse plusieurs thèmes
dans un symbole unique: la destinée du
génie, condamné à l'isolement, thème com-
mun à Eminesco et à Vigny; l'incompati-
bilité entre l'amour et le génie, ou, autre-
ment dit, l'impossibilité, pour l'homme, de

concilier son bonheur et sa mission dans le
monde et la nécessité où est placé l'homme
qui veut réaliser son idéal, de renoncer aux
biens et au bonheur terrestres, d'éteindre
en lui tout désir et d'aspirer à la sérénité
et à la paix, conception bouddhiste chère à
Eminesco.

L'incompréhension qui règne entre Hy-
périon et Catalina symbolise l'éternel an-
tagonisme qui met aux prises le génie et
l'humanité. Tout homme aspire au génie,
à l'idéal; mais, faute de renoncer aux joies
et aux biens terrestres, il risque de traî-
ner ses dons et sa destinée divine dans la
boue des mesquineries de l'existence in-
consciente. S'il consentait à éteindre l'éti-
celle du génie, pour partager les vicissitu-
des qui forment la trame du sort commun
des "mortels", il ne tarderait pas à le re-
gretter: un page effronté se serait emparé
du cœur de sa Catalina.

Ce magnifique symbole a été développé
avec une richesse et une maîtrise incom-
parables. Le pouvoir d'évocation d'Eminesco

Viens avec moi, enfant chérie,
Et laisse enfin ton monde;
Je suis l'astre qui brille au ciel,
Toi, sois mon épouse.

Viens, je veux, dans tes blonds cheveux,
Tresser des couronnes d'étoiles,
Et que dans mes cieux tu te lèves
Plus belle qu'elles!"

— "Que tu es beau! Ce n'est qu'en rêve
Qu'un dieu pourrait se montrer tel.
Mais le chemin que tu me traces,
Je ne le suivrai jamais.

Ton amour étrange et cruel,
Me déchire le cœur.
La profondeur de tes grands yeux
Me trouble et ton regard me glace."

— "Comment? Tu veux que je descende,
Peut-être ne comprends-tu pas
Que je suis immortel

— "Je ne choisis pas mes termes
Et ne sais par où commencer.
Bien que tu parles clairement,
Je ne puis te comprendre.

Mais si tu veux loyalement
Que je t'aime de tendre amour,
Descends, toi, sur la terre,
Sois mortel, comme moi."

— "Comment? Mon immortalité
En échange d'un baiser?
Soit, je veux te prouver
Combien je t'aime.

Oui, je vais naître du péché
Et accepter une autre loi.
Enchaîné à l'Eternité,
Je vais m'en délivrer."

Il s'en va... Le voilà parti
Pour l'amour d'une enfant.
Quittant son trône de lumière,
Il disparaît pour plusieurs jours.

Pendant ce temps, Catalin,
Un malin petit valet,
Qui versait le vin dans les coupes
Et servait les invités,

Un page portant pas à pas
Les trahies de l'impératrice,
Fruit de l'amour et du hasard,
Mais au regard audacieux,

Avec deux pivouines pour joues,
Furtivement, le coquin,
S'approche, en guettant,
La belle Catalina.

Eh! qu'elle est devenue jolie,
Fièvre et pétillante!
Catalin, c'est le moment
De tenter ta chance.

Dans un coin, au passage, il la saisit
Par la taille.
— "Mais que veux-tu, cher Catalin?
Occupe-toi de tes affaires."

— "Ce que je veux? Ne plus te voir
Pensive et soucieuse.
T'entendre rire, plutôt,
Enfin recevoir un baiser, rien qu'un!

— "Mais que me demandes-tu là?
Laisse-moi en paix et va-t'en.

atteint, dans ce poème, à des hauteurs sé-
raphiques. Le tableau qui se déroule, sous
les yeux d'Hypérion (un ciel d'étoiles au-
dessus, dessous, un autre ciel d'étoiles) et
que l'astre traverse comme un éclair inin-
terrompu, est d'une impressionnante gran-
deur. L'art d'Eminesco concilie des mé-
rites opposés: la brièveté, la sobriété et la
magnificence. Un coup d'aile suffit à son
génie pour franchir le chaos, les vallées du
chaos.

De nombreux passages des "Héros" de
Carlyle s'appliqueraient étonnamment à
Eminesco. Je me contenterai de reproduire
la réflexion qui clôt la conférence III (Le
Héros comme Poète). Elle définit vigoureu-
sement la destinée des vrais génies, por-
teurs de messages, et des nations dont ils
sont les guides, la Conscience, la Voix...
"C'est une grande chose pour une nation
que d'arriver à avoir une voix articulée;
que de produire un homme qui exprimera
mélodiquement ce que son cœur a elle
pense".

Pour l'étoile qui brille au ciel
Je me meurs d'amour et de peine."

— "Si tu ne sais, je puis te dire
Les secrets de l'amour;
Seulement, ne te fâche pas,
Mais tiens-toi tranquille, au contraire.

Comme un chasseur tend sur la branche
Une piège aux oiseaux,
Je vais te tendre mon bras gauche,
A ce moment, enlace-moi, toi aussi.

Puis laisse-toi fasciner
Par mon tendre regard,
Et si je te prends aux aisselles,
Toi, hausse-toi sur la pointe des pieds.

Et quand vers toi je pencherai
Mon visage, lève le tien.
Et savourons nous sans fin,
Les yeux dans les yeux.

Si tu veux connaître à fond
Les mystères de l'amour,
Quand, pour t'embrasser, je me pencherai,
Embrasse-moi, toi aussi."

Elle écoutait l'enfant,
Ravie et distraite,
Confuse et mignonne à la fois,
Se dérobant, s'abandonnant.

Elle dit tout bas: "Tu étais petit,
Quand je t'ai connu.
Déjà causeur et coquin;
Oui, nous serions bien assortis.

Mais un astre, surgi,
Du calme de l'oubli,
Ouvre un horizon sans fin
Sur la solitude de la mer.

Et moi, je baisse les yeux
Pour cacher mes larmes,
Quand passent les flots de lumière
Qui refluent vers lui.

D'un ardent amour, il scintille
Afin de noyer mon chagrin;
Mais toujours il monte plus haut
Pour toujours rester hors d'atteinte.

De son monde lointain il vient
Triste, avec sa froide clarté,
Je l'aime pour l'Eternité,
Et l'Eternité nous sépare.

Viola pourquoi mes journées
Sont désertes comme des steppes,
Et le charme divin des nuits
Est inexplicable."

"Tu es une enfant, voilà tout!
Allons, sauvons-nous dans le monde,
Pourtant que l'on perde nos traces
Et que l'on ignore nos noms.

Tous les deux nous serons bien sages,
Gais et bien portants;
Tu ne regretteras pas tes parents
Et ne rêveras plus d'étoiles."

Hypérion se mit en marche.
Les ailes allaient grandissant
Et les voyages de mille ans
Ne duraient qu'un instant.

Dessous, palpète un ciel d'étoiles
Dessus, palpète un autre ciel.
Semblable à un éclair sans fin
Il vagabondait parmi elles.

(Urmeasă pagina 6.)

HYPERION

Et, des insondables vallées
Du chaos, tout autour de lui,
Il voyait, comme au premier jour,
Sourdre des torrents de lumière,

Dont les flots, s'épanchant,
Tels des bras de mer le brodaient d'écume.
Sur l'aile des désirs il vole.
Lui passé, tout pâlit et s'efface.

Aucune frontière n'arrête sa course,
Aucun oeil n'épie son passage.
Le temps même renaît en vain
Sur les archipels de l'Espace.

Il n'y a rien, et pourtant
Un désir l'attire...
Un gouffre l'aspire, profond
Et semblable à l'aveugle oubli.

"Du fardeau de l'Eternité,
Père, délivre-moi,
Et, dans les siècles des siècles,
Sois loué par tout l'Univers.

Demande-moi, Seigneur, n'importe quoi,
Mais donne-moi un autre sort.
Tu es la source de nos vies,
Et tu disposes de la Mort.

Ote-moi l'immortalité
Et la flamme du regard,
Et en échange donne-moi
Un heure d'amour.

C'est du chaos, Seigneur, que j'ai surgi;
Je veux rentrer dans le chaos.
C'est de la Paix que je suis né,
Et j'ai soif de repos."

"Hyperion, toi qui de l'horizon
Avec un monde entier te lèves,
N'attends ni miracles, ni signes
Sans figure, ni nom.

Tu veux passer pour un homme,
Ressembler à ces créatures?
Que tous les hommes périssent
Il naîtra encore des hommes.

Ils n'ont que la durée d'un souffle,
Ces songes vains et nébuleux
Qui tombent et s'évanouissent
Pour faire place à d'autres songes.

Ils ont d'heureuses destinées
Et des persécutions du sort.
Nous, nous n'avons ni temps ni place
Et nous ne connaissons pas la Mort.

Au sein de l'éternel passé
Vit le Présent mort dans le Temps.
Un soleil vient-il à s'éteindre,
Il se rallumera soleil.

Promis à l'Eternité, semble-t-il,
A la fin, la Mort les dévore,
Car la Mort est dans la Naissance
Et la Naissance dans la Mort.

Et toi, Hyperion, qui peux rester
Là où tu viens à te coucher,
Toi, l'ainé de la création
Et l'éternelle merveille.

Tu veux écouter cette bouche
Afin que, selon sa chanson,
Montagnes, îles et forêts
Courrent se jeter dans la mer!

Peut-être veux-tu, par des faits,
Prouver ta justice et ta force?
Je réduis plutôt la terre en morceaux,
Pour t'en faire un empire.

Je te donne toute une flotte
Avec des armées pour franchir
La terre en long, la mer en large;
Mais la Mort, impossible!

Et pour qui donc veux-tu mourir?
Retourne-toi et tourne-toi
Vers cette terre vagabonde
Et vois ce qui t'attend."

Au trône qu'il occupe au ciel
Triste, Hyperion s'en retourne,
Pour répandre, comme jadis,
Ses torrents de lumière.

C'est l'heure où le soleil se couche,
Et la nuit va descendre.
La lune monte lentement
Et en tremblant de l'Océan.

Et sa douce lumière inonde
Les sentiers cachés sous les branches.
Sous une allée de beaux tilleuls
Etaient assis deux jeunes gens.

"Laisse-moi reposer ma tête sur ton sein,
O ma bien-aimée,
Sous le clair regard de ton oeil serein,
Et indiciblement cher.

Du charme de ton froid regard,
Scrute mes pensées;
Verse ton calme éternel
Sur la nuit de mes passions.

Et veille sur moi,
Mets un terme à mes tourments,

Tu es mon premier amour,
Mon rêve suprême."

Hyperion lisait d'en haut
Leur ivresse sur leurs visages;
Et, dans les bras de l'adorée,
Il voyait Catalin, qui l'avait enlacée.

Tombant en une douce pluie
Sur la tête des deux enfants
Au longs cheveux d'un blond fauve,
Les fleurs d'argent embaument l'air.

Elle, au comble de l'ivresse,
Lève les yeux, voit Hyperion
Alors, tout bas,
Elle lui confie ses vœux.

"Descends, astre doux et beau
Glisse sur un de tes rayons,
Pénètre en la forêt et ma pensée,
Eclaire mon bonheur."

Comme chaque soir, lui tremblait
Dans les bois et sur les collines,
Dont sa marée de lumière,
Peuplait la solitude.

Mais il se garda de tomber,
Comme jadis, dans la mer.
"Que t'importe, figure d'argile,
Si c'est moi ou un autre?"

Dans votre monde étroit et misérable,
Le bonheur vous sourit et passe,
Et moi, rive à l'Univers que je gouverne,
J'accepte, indifférent, mon immortalité."

LOUIS ancien professeur de la mission
COMBI française universitaire en Rou-
manie.

Avignon, le 21 Juin 1959.

EPISTOLA III-a

UN Sultan, de los que imperan sobre más de una raza,
que con sus pastos de ovejas se muda también de

(patria,
dormía en tierra, teniendo como cabezal la diestra;
mas cuando alzó el ojo hacia dentro se despertó
ve que del cielo la luna, desprendiéndose, resbala
y adonde él yace se acerca, en doncella transformada.
Como al paso de la blanda primavera brotan flores;
llena sus ojos la sombra de misteriosos dolores;
estremécense los bosques que penetra su hermosura;
temblando arrugan las aguas su transparente tersura.
Cae, lo mismo que escarcha, fino polvo de diamante;
flota, aire a través, por toda la natura centelleante;
y, por magia de la bella, armonía de suspiros
se oye, y en el cielo arco iris de la noche se ha erguido.
Junto al dormido sentándose, suave mano ella le tiende;
su pelo negro en sedosas oleadas se desprende:
"Deja que a tu vida ligue la mía. Ven a mis brazos,
y que mi dulce dolor cálmese, al tuyo mezclado.
Escrito por siglos y astros en el libro de la vida
está que yo sea tu reina y tú el señor de mis días."

Y en tanto el Sultan mirábala, se eclipsa... desaparece;
pero él de su corazón siente que un árbol emerge,
que en seguida crece como en siglos, crece sin tasa,
con sus ramas sobre el mundo y sobre la mar se alarga;
su desmesurada sombra sobre los horizontes invade,
y bajo él el universo cual otra sombra se expande,
y en cuatro partes del mundo ve hileras de montes gran-

des;
los Alpes, el Tauro, el Cáucaso, los Balcanes seculares;
ve Tigris, y Eufrates, Nilo, Danubio de onda canosa...
La sombra del soberbio árbol es, sobre todo, señora.
Así el Asia, la Europa, el Africa con sus eriales
y embarcaciones oscuras en los ríos balanceándose,
oleadas verdes de mieses mecidas sobre los campos,
mares del confin, acrópolis junto a los puertos velando,
todo se extiende a sus plantas... Cual sobre enorme tapiz,
ve nación junto a nación y país junto a país,
que, entre blanquecinas nieblas, se entrevén y se trans-
forman
en un dilatado imperio, del árbol bajo la sombra.

Aguilas que al cielo lánzanse, no llegan hasta sus ramas;
pero un viento de victoria largamente se desata
que en el follaje sonante, una vez y otra percute.
Clamores de ¡Alá, Alá! se escuchan entre las nubes.
Crecía el estruendo como el de la alta mar airada;
uno tras otro, se alzaban aúlos de la batalla;
mas las hojas puntiagudas se doblaban bajo el viento
y frente a la nueva Roma se inclinaban todas al suelo.

Se agita el Sultan... despierta, y en el firmamento ve
a la luna que navega sobre el llano de Eskicher,
y triste mira a la casa del jeque Edeballi.
Tras la ventana con reja una niña él vio, una huri
sonriéndole, gallarda como rama de avellano.
Es la hermosa Malcatun, del cheik la hija, el encanto.
Entonces comprende el sueño por el Profeta infundido
que un momento le ha elevado de Mahoma al paraíso:
que de su amor terrenal ha de nacer un imperio
cuyos años, cuyos límites sólo los conoce el cielo.

Su sueño realidad toma y aquilinaamente avanza.
Año tras año el imperio cada vez más se dilata,

y a la vez, año por año, más sube el verde estandarte.
Estirpes siguen su vuelo, y sultanes y sultanes
que desde un país a otro ruta de gloria le abren...
hasta que al Danubio llega Bayaceto el indomable.

A un signo, ligando alargados, barca a barca se encadenan
y al son de las bandas, todo un ejército atraviesa.
Genizaros, adoptivos hijos de Alá, caballeros,
ensombrecen de Rovine las llanuras, los senderos.
Españolándose en enjambres, las vastas tiendas alargan...
Sólo en lejano horizonte la selva de robles canta.

Un emisario de paz viene, en la clava un pañuelo.
Bayaceto, a él mirando, le pregunta con desprecio:
"¿Qué quieres?"

"¿Nosotros? ¡Paz! Y si no os causa rencor,
nuestro príncipe vendrá a ver al emperador."
Abierta a un signo la vía, a la tienda va acercándose
un anciano, tan sencillo en el porte y en el habla...

"¿Eres Mircea?"
"—Sí, Majestad."

"—Vienes a doblar rodilla,
para que yo tu corona no cambie en ramo de espinas."
"—Sea cual fuere, sultán, el pensar con que has venido.
Pues aún estamos en paz, yo te digo: Bienvenido.
De la sumisión, empero, señor, dignate excusarnos;
pues hoy, bien quieras en guerra con tus mesnadas pro-

[barnos,
o ya prefieras desde ahora volver atrás tu camino
—tu grandeza en ello dándonos de benignidad un signo—,
sea lo uno, sea lo otro; lo que el hado nos reserva
alegres conllevarémos: bien la paz o bien la guerra."
"¿Cómo Cuando el mundo a mí se abre, piensas que
[soporto
que a todo el Aliotmán embarace un solo tronco?
¡Oh, anciano, lo que a mi avance se ha opuesto, ni soñar
[puedes!

Toda la flor más preciada de los reinos de Occidente.
Todo lo que la cruz vela, reyes, césares, se adunan
a afrontar el huracán que alzara la Media Luna.
Cota de hierro han vestido los caballeros de Malta;
con sus tres coronas puestas una sobre otra, el Papa
sus rayos ha reunido contra un rayo solo, el cual
con su tempestuosa cólera ha invadido tierra y mar.
No ha tenido que hacer más que un gesto con ojo o mano,
y Occidente sus naciones impelió hacia este lado.
Para el triunfo de la cruz fluyen a ríos, a ríos,
o de los bosques hurgados o de estepas expelidos:
de su honda paz removiendo los orígenes del mundo,
sombreado el confin todo con sus millares de escudos,
movíanse, pavorosos, bosques de sables y lanzas;
bajo el peso de sus naves, aterrado, el mar temblaba...
¿En Nicópolis, a cuántos campamentos viste alzarse
para erguir ante mí marcha como un muro infranqueable?
Cuando vi su multitud cual césped, cual hojarasca,
con odio irreconciliable masculé entre mi barba
y juré pasar sobre ellos orgulloso, sin cuidado,
para en el altar de Roma dar el pienso a mi caballo.
¿Y de mí cruel tempestad con un cayado te amparas?
¿Y, llevado de victorias, piensas que un viejo me para?"
"—¡Un viejo, sí, emperador! Porque el viejo que te ha
[hablado
no es hombre del vulgo, que es señor del País Rumano.
Yo no deseara nunca que a conocernos llegases,
ni que anegara tu hueste el Danubio espumante.

Muchos, años a través, fueron llegandoos, huéspedes,
desde Dario el de Histaspes, primero que se recuerda.
Muchos alzaros, tras años, sobre el Danubio algún puente,
cruzándolo, con espanto del mundo y turbas ingentes.
Emperadores que el orbe no podía contenerlos
han venido a nuestra tierra a pedarnos agua y pasto,
y—no quisiera alabarme ni espantarte—: cual vinieron,
quedáronse, derribados, junto al agua, junto al suelo.
¿Te jactas de que a tu paso de huracán has arrollado
huestes, vestidas de hierro, de monarcas y de bravos?
¿Te engries de que el Oeste todo te embista y enfrente?
¿Qué le impulsa hacia la guerra; qué quiere aquel Occi-
[dente?

Lauros quería arrancar de tu cabeza de hierro;
la victoria de la fe mira cada caballero.
¿Yo? Defiendo mi pobreza, mi indigencia y mi patria...
Y por eso, cuanto muérese en el agua, río, rama,
es mi amigo únicamente, pero de ti es enemigo.
Sentirás que te hostiliza todo, aun antes de advertirlo;
¡y aunque huestes no haya, amor de patria es un para-
[peto
que no sabe amedrentarse de tu fama, Bayaceto!"

Y apenas parte el anciano... ¡Qué estruendo, qué agita-
[ción!

Hierve el bosque al son de armas, de trompetas de clangor,
mientras a su entrada verde miles de testas hirsutas,
miles de cascos lucientes rasgan la tiniebla oscura.
Jinetes hincen el campo y a una señal se esparcen,
clavan espuelas de leño en sus caballos salvajes,
sobre los huyentes cascos corren, la faz en el suelo,
lanzando al sol centellean, arcos se tienden al viento,
y como nubes de acero o granizo crepitando,
vienen flechas por doquier, el horizonte velando,
mugiendo cual tempestad y con chasquido de lluvia...
Del caracoleo y gritos de batalla el campo aúlla.
El Sultan vocea como león colérico. ¡En balde!
Sombras de muerte se extienden, grandes, cada vez más
[grandes.

En vano el pabellón verde hacia el ejército alza,
que la perdición lo cerca por la frente y por la espalda
y las filas de guerreros, rarificadas, fluctúan:
caen los árabes como aves dispersas por la llanura,
de hinojos póstranse infantes, allí potros se encabritan,
caen las flechas como olas que se vuelcan y que silban,
que de frente y flanco hiriéndoles como el cierzo, como
[el hielo,

les hacen creer que encima se les hunde todo el cielo...
Mircea mismo en la lid guía la tempestad aterradora
que se acerca, acerca, acerca, y todo a sus pies lo arrolla:
vienen trotando jinetes como un muro alto de flechas
y entre las tropas paganas pasan abriendo amplias bre-
[chas;

las hileras de enemigos se esparcen desbaratadas
y acosando triunfadoras, llegan las banderas patrias,
cual diluvio que se abate, como océano furioso...
En una hora los infieles son aventados cual polvo.
Aquel huracán de hierro al Danubio les arrastra
y en pos se despliega, ufánamente, la hueste rumana.

Mientras acampa el ejército, he aquí que el sol se pone,
queriendo ceñir las altas crestas de los patrios montes
con un nimbo de victoria; petrificado relámpago

(Urmează pagina 7.)

EPISTOLA

III-a

hace resaltar los negros vértices sobre el ocaso, hasta que nacen estrellas infinitas, una a una, y de la niebla, entre bosques, trémula asoma la luna, reina del mar y la noche, sueño y quietud derramando. En su tienda un mozo, hijo del vencedor Soberano, sonriendo a un recuerdo, sobre sus rodillas una carta escribe para la amada que ultra el Arges, le aguarda:

"Desde el valle de Rovine,
Dama, mi hablar se dirige
a ti, no en voz sino en carta,
pues te encuentras tan lejana.
Yo pidiera, a fe, rogarte
que alguna cosa me enviases,
lo más hermoso en tu valle:
con sus rascos, la selva;
los ojos con las cejas;
que también enviarte espero
de aquí lo que es más soberbio:
la hueste con sus flámulas,
el bosque con sus ramas,
casco y plumas señeras,
los ojos con las cejas...
Sabe que en salud me encuentro,
que, a Cristo gracias rindiendo,
hermosamente te beso."

De esos tiempos los cronistas y rapsodas fueron dignos. Saltimbanquis y bufones infestaron nuestro siglo. En los escritos más viejos, héroes acaso se hallan que lira de ensueño lo o con sus notas la flauta, e igualen a los patriotas que conocemos nosotros? ¡Bien puedes delante de ellos ocultarte tú, Apolo! ¡Oh, héroes que un pasado de grandeza vela en sombras! Os pusisteis tan de moda, que ya os sacan de las crónicas, y con vosotros vistiendo su nada, os citan ignaros, mezclando el siglo de oro, de su prosa al rufián barro. Quedad en tinieblas santa, Mustinos, Besarabos, dadores de leyes y usos, que un país habéis fundado, que con la reja y la espada ampliasteis vuestros dominios desde la montaña al mar y hasta el Danubio azulino.

¿No es grande nuestro presente? ¿No se me dió cual pidiere?
¿No se hallará entre los nuestros una fastuosa presa?
¿O es que en Sibaris no estamos, junto a una mansión [de adobos?...

¿No nacen glorias acaso en el café, en el arroyo?
¿Hombres no habemos que luchan con retóricas saetas entre estruendosos aplausos de canalla arrabalera; charlatanes que en política sus acrobacias empujan; máscaras en boga en la comedia de la mentira?
¿O es que de virtud, de patria no platica el liberal, hasta hacer creer que su vida es pura como el cristal?
Ni sonaras que a né ti se halla un poste de café, de este frasco riéndose mientras te arrulla con él. Mira allí la fealdad sin pensamiento, sin alma; con mofletudos carrillos y con la vista enturbiada, negro, fiboso y voraz, una fuente de arterias, a sus compañeros dice venenosas naderías...
Tienen la virtud en los labios, pero es falsa su moneda. ¡Quintaesencia de miserias, de los pies a la cabeza! Y encima de todo, para reconocer sus soldades, el monstruo lanza un mirar de ojos saltones de sapo...
Entre éstos nuestra patria busca sus representantes! Hombres dignos de morar en una casa de orates, larga camisa vistiendo y en la testa chichonera, legislan, forjan tributos, filosóficos disertan.
¡Oh patriotas! Virtuosos, donantes de instituciones, en quienes el desenfreno hierve en palabras y acciones; con devoción de zorras que en faldistorios se asientan y aplauden con frenesí cantes, danzas y muecas.
Y luego, en el Parlamento, para admirarse, se juntan griegos de nariz sutil, búlgaros de espesa nuca.
¡Tan ridículos farautes son de abolengo romano!
¡Los greco-búlgaros dicen ser los nietos de Trajano!
Esta hez envenenada, esta plebe, este desdoro, ¡que avasallarnos consigan a la patria y a nosotros!
Lo que en países vecinos es aborto y es locura, lo que selló con su marca la corrupción de natura, lo que es más voraz y pífido, todo el Fanar, los flotas, todo hacia aquí se transvasa y configura patriotas, de suerte que charlatanes, papudos y farfallones, boquitrueros balbucientes son de este país señores.
¿Vosotros sois descendientes de Roma? ¡Eunucos, tal-mados!

La Humanidad se avergüenza de decir que sois humanos. Y esta epidemia del mundo y semejantes engendros osan tomar en sus labios, con audaz atrevimiento, la gloria de nuestro pueblo para de baldón colmarla... ¡Se atreven a pronunciar hasta el nombre tuyo, patria!

En París, en lupanares de cinismo y de pereza, con sus mujeres perdidas y en sus orgías obscenas, os jugasteis a los naipes el haber, la edad dorada... De vosotros, Occidente, ¿qué sacó, cuando no hay nada?

De allí nos habéis venido, por testa un pomo de un-
[güentos, llevando al ojo el monóculo — arma, caña de paseo —, prematuramente mustios, mas con cerebro infantil, por ciencia habiendo en la mente algún vals de Bal-Mabil, y por todo haber, alguna babucha de cortesana... Te admiro, ¡oh descendencia de alta prosapia romana!

Y hoy contempláis con asombro nuestro escéptico sem-
[blante. ¿Os admiráis de que hogaño vuestras mentiras no pasen? Cuando vemos que hoy aquellos que lanzan grandes vo-
[cablos

sólo el dinero persiguen, la ganancia sin trabajo, hoy, que el frasco lustrado no nos puede seducir, hoy es de otros la culpa, mis señores, ¿no es así? Harto os quitasteis la máscara desgarrando a este pueblo, harto habéis escarnecido usos, lengua, antepasados, para que no se conozca de una vez qué sois: ¡vilanos! Si, ganancia sin trabajo: he aquí el único impulso. ¿La virtud? Una simpleza. ¿El genio? Un infortunio. Dejad que los ascendientes duerman en polvo de cró-
[nicas;

desde su ayer de grandeza sólo os mirarán irónicos. ¡Cómo no vieneses tú, Príncipe Empalador, a apresarlos para hacer de ellos dos grupos: los dementes, los mal-
[vados y a la fuerza, reuniéndoles en dos grandes calabozos, prendes fuego a la prisión y a la morada de locos!

José MATAS PERPIÑAS

CHIPUL ROMANIEI DE MAINE

De aparici în ciuda greutăților de tot felul. Mult mai mari și mai multe greutăți decât își închipuie cititorii. Nu numai lipsuri materiale, ci și numeroase și nedrepte lovituri morale. Nici unele, nici altele, nu ne-au cprît însă din drum. Dimpotrivă ne-am străduit ca fiecare număr nou să răspundă tot mai mult nu numai nevoilor și dorințelor de azi ale lumii refugiului, dar și cerințelor întregului neam.

Conceptă ca o revistă pur literară, ea a fost închinată în primul rând trecutului. Evocările locurilor și oamenilor copilăriei și tinereții noastre s'au împletit cu puterice portrete ale personalităților politice și literare ale României de ieri. Numerile din "Carpații" închinare ale memorărilor istorice, ca cel de față, au venit să întregască această nelăcetată întoarcere nostalgică spre trecut.

Prezentul a fost mult mai slab reprezentat. Proza literară închinată lui a apărut rare ori. Numai versurile au fost mai toate rupte din durerile de azi ale pribegilor și ale întregului neam. Poetii au fost totdeauna mai sensibili la vibrațiile clipei trecătoare! Actualitatea propriu zisă e prezentă doar în notele fugare care încheie totdeauna revista noastră.

Dar viitorul? Ce-am făcut noi pentru pregătirea viitorului neamului?

Desigur prin evocarea trecutului ne-am străduit să păstrăm vie ființa națională a celor în primejdie și o pierdă, împrăștiată singuratici pe toată fața pământului. Dar păstrarea lor ca români nu e un scop în sine, ci doar un mijloc pentru ca ei să poată fi puși în slujba neamului în ziua când România va fi în sfârșit liberă să-și împlinească destinul.

Nu știm și nimeni pe lume nu știe când și cum va veni acea binecuvântată zi. Dar aceasta nu ne scutește de da-

torie de a ne pregăti fiecare pentru ea, după puterile noastre.

În orice țară din lume ne aflăm, fiecare din noi a văzut ceva bun, ceva care i se pare potrivit și pentru România, fie un lucru mărunț, fie o instituție de temelie a țării. Unii desigur au studiat, sau cel puțin au gândit mai temeinic, un aspect al vieții naționale. Fiecare contribuție, importantă sau modestă, orice propunere, ferită sau evident nepotrivită, poate fi piatră folositoare la zidirea României de mâine. Dacă nu prin ea însăși, cel puțin prin discuția pe care o provoacă.

Desigur că-i greu să faci aici, în pribegie, imperfect sau slab informat asupra realităților din țară, planuri exacte de viitor. În ziua când ne vom întoarce acasă, multe din ele se vor arăta greșite, dar chiar numai faptul de a fi studiat o problemă de viitor ne aduce pe toți alături de cei de acasă și ne apropie oarecum sufletește de ceasul eliberării.

"Carpații" socotesc azi că, alături de evocarea trecutului și de oglindirea prezentului, au datorită să deschidă o fereastră largă spre România de mâine. Iată de ce azi înainte pagini întregi vor sta la dispoziția colaboratorilor și cititorilor noștri—deci la dispoziția tuturor Românilor—, gata să înfățișeze gândurile și chiar visurile lor pentru ziua de mâine.

Desigur că părerile vor fi foarte împărțite, că soluțiile propuse vor stârni discuții, dar tocmai aceasta urmărim și noi cu această rubrică: să înfățișăm cum își închipuie românii pribegi țara lor de mâine.

Orice propunere constructivă, cinstită și cuviincioasă va fi bine venită, chiar dacă nouă ni s'ar părea greșită. Evocarea chipului României de mâine trebuie să fie o operă colectivă a tuturor românilor din afara granițelor țării.

Care sunt problemele care pot fi studiate?

dărâmare și tot avântul de reînălțare țânește din fulgurile lui", afirma Goga în "Precursorii", după împlinirea visului.

Azi, în ceasul crâncenei dureri, am îndrăzni să adăugăm că nici un gânditor politic român n'a reușit vreodată să exprime mai bine permanentele românești. Avem încă multe de învățat dela el, putem să-i cerem cu folos sfatul când ne gândim la înfățișarea României viitoare.

ÎNAINTE de orice, putem căpăta noi puteri din neștrămutata lui încredere în destinul neamului românesc. Cu toată asprimea criticelor lui, cu toată îngrijorarea pentru viitor pe care i-o trezeau greșelile oamenilor mici ai vremii lui, Eminescu rămâne optimist. Cuvintele lui,

Toate! Biserica, școala, cultură, agricultură, industrie, organizație de Stat, totul! totul!

Nu e nici un domeniu care în România de mâine să poată rămâne neschimbat, așa cum e azi în Republica Populară Română sau în Republica Socialistă Sovietică Moldovenească, tot așa cum nu e nici un domeniu al vieții naționale în care roata lumii să se poată întoarce pe deplin înapoi la ce a fost ieri.

În vremea noastră s'a frânt în două Istoria Românilor. Nu numai prin blestemul ocupației comuniste, ci și prin toate cele care-au frământat sufletul neamului dela 1914 și până astăzi.

Când neamul nostru va fi liber să-și hotărască singur soarta, el va trăi un ceas rar în istoria popoarelor: o epocă în care toate așezările naționale se vor găsi libere de ipotecile trecutului apropiat comunist, ca și de acele ale trecutului politicant. Cum își vor așeza atunci românii țara, așa vor trăi veacuri. Din vremea Descălătorilor de Țară, dela legendarii Dragoș Vodă și Negru Vodă, neamul nostru n'a mai trăit o asemenea clipă.

Să-i ajute Dumnezeu să se arate vrednic de ea!

Ca o prefață la această înfățișare a chipului visat al României de mâine, am crezut că e bine să prezentăm cititorilor ce apare azi valabil pentru viitor din gândirea celui mai clar văzător gânditor politic al României de ieri: Mihail Eminescu. Desigur că în scrierile lui de acum aproape o sută de ani nu putem căuta soluții de detaliu sau răspunsuri la unele întrebări precise, tehnice uneori, așa cum am dori să fie contribuțiile cititorilor noștri la această rubrică. Dar în liniile mari ale gândirii lui Eminescu se poate întrezări ceea ce ne poate uni pe toți în căutarea înfățișării unor cât mai ferice condiții de dezvoltare a geniului național român, mâine.

Carpații

Fragmente din gândirea politica a lui Mihail Eminescu ce pot servi la zidirea României de mâine

E pe buzele lui nu s'a desprins glasul unui individ, ci vocea trecutului nostru românesc, în pieptul lui nu s'au sbătut bucuriile și durerile unui singur om, ci acolo a bătut inima a zece milioane de Români cu toate dorurile ce se cuprind dela Nistru până la Tisa", spunea Sextil Pușcariu într-o conferință din 1909, când România cea mare apărea ca un vis îndepărtat.

"Eminescu este și rămâne cea mai strălucită incarnație a geniului românesc. Vremea de azi cu toate izbănzile ei îi aparține. A biruit crezul lui. Tot viforul de

scrie cu gândul la prigoanele maghiare, se potrivește de minune primejdiilor rusești de azi:

"Văd și eu, mai în ficare zi, luându-se măsuri care ținătesc la omorârea naționalității române; cu toate acestea fiindcă eu cred, cum am crezut totdeauna în imortalitatea elementului național român, nu mă tem că vor fi în stare să zugrume naționalitatea românească."

"El sunt ca piatra care apasă—nu ca soarele care absoarbe", scria cu alt prilej. "Apăsați voi!—apa nu cedează apăsară, cu cât mai mult o națiune. Din contra, ea crește ca un flăcăr de puteri nevăzute, se va umfla și svâcnind va răsturna piatra din frunte... Apăsați voi!—până ce

(Urmează pagina 8.)

FRAGMENTE

ura noastră pentru voi nu va mai fi un simțământ ci o rațiune — nu psihologie ci logică. Și o rațiune care să răsună a logice, ha e justificată, căci e justă.”

Această narațiune de „puteri deviate” nu exclude o tălmăcire potolită a celor ce pot să fie. Parcă tocmai ca o prefață la cercetările pe care vrem să le înfățișăm în „Carpații”, Eminescu scria în 1880 cu privire la un program redactat de Manolache Costache Epureanu:

„Ocea ce se cere de la o profesie de credințe politice este desigur înaintea de toate, ca ea să corespundă cu simțământele și aspirațiile legitime ale țării și să fie adaptată instituțiilor ei. S-ar putea într-adevăr imagina un sistem de idei politice, folositoare chiar, care să nu fie conforme cu sentimentele și aspirațiile țării, dar în lumea strictă necesită, un asemenea sistem n-ar fi cu mult mai mult decât produsul unei imaginații fecunde.”

Eminescu avertizează însă pe oamenii vremii lui — și prin ei și pe noi cei de azi — să se ferească de pura imitație și să-și găsească în altă parte sau ce-au cetui în „cărți nemuritoare sau frământuri”. Azi ar mai fi de adăugat cărți scrise într-o mulțime de alte limbi, dar mai ales acele scrise în engleză și rusești!

„De câte ori un creștin s-apucă la noi să scrie un rând, cu să lumeneze neamul — presa este lumina, după cum zice domnia lor — de atâtea ori pune mâna în raft și scoate la iveală o carte nemuritoare sau una frământătoare și răsunătoare până ce găsește ce-i trebuie. Precum ni s-aduc de-a gata din străinătate și n-avem alt chib decât să bagăm mâinile paltonului venit de la Viena și piciorul în cizma pariziană, fără a ne preocupa mai departe din câte elemente economice se compun lucrurile, tot astfel facem și cu cunoștințele, le luăm frumos din cărți străine, le așezăm pe hărți în limbă pășărească și facem ca negustorul care nu-și dă nici el seama de unde-i vine marfa, numai să se treacă”, spunea în articolul „Din abecedarul economic” din 1877.

„Introducând legile cele mai perfecte și mai frumuse într-o țară cu care nu se potrivește, duci societatea de răpă, oricât de curat și-ar și cugetul și de bună inimă”. („Bătrânii și tinerii”, 1877)

Neputință

TOATĂ gândirea politică a lui Eminescu se bazează pe concepția sa despre neam.

Aceasta e astfel rezumată de Murășu în „Naționalismul lui Eminescu” (ed. „Carpații”, pag. 341).

„Omul nu aparține întregii omeniri ci numai unei părți. Această parte, care-i națiunea, are de îndeplinit o misiune pe lume. Singurul lucru pe care-l poate face individul e de a se pune în serviciul națiunii sale, pentru a o ajuta să-și îndeplinească misiunea ce-i este înăscută” (Murășu, p. 294, rezumând „Echilibrul în Stat”).

„Pentru umanitate ca ființă colectivă nu se poate lucra decât punându-te în serviciul celor ce-s alături de tine, celor împreună cu care ești destinat să trăiești. Cine vrea să lucreze cu folos pentru umanitate, trebuie să lucreze pentru națiunea în sânul căreia s-a născut. Cosmopolitismul e o imposibilitate, realitatea de care suntem legați prin lanțuri ce nu se pot desfăce e națiunea” (Murășu, p. 285, rezumând „Despre Naționalism și Cosmopolitism”).

Națiunea fiind eternă, instituțiile care o guvernează nu pot trece înaintea ei.

„Noi credem însă, că un sistem (de guvernământ) care, oricât s-ar îmbogăți patrioții are de rezultat moartea reală a unei nații, e tot ce poate fi mai rău și mai ucigaș ca sistem” (Clasele Superioare”, 1881).

Cât de primejdnică poate fi națiunea de o dominație străină, nu numai în manifestările sale exterioare ci și în însăși ființa ei intimă, este minunat exprimat de Eminescu într-o scrisoare din 1871 adresată lui Iacob Negruzzi. E drept că vorbește de primejdia maghiară, dar e deajuns să înlocuiești peste tot „Maghiar” cu „rus” pentru ca să capeti un avertisment de o tragică actualitate:

„Nu vă puteți închipui ce mare e pericolul Românilor din Transilvania sub influența spiritului maghiar. Chiar în protestările lor, în ura lor contra Ungurilor, e ceva unguresc: modul de a le manifesta. Ei au învățat până și naționalitatea la Unguri, și nu sunt naționaliști ca Românii, ci cu acel exclusivism radical, care-l caracterizează pe Ungurii înșiși...”

Primejdia imprimării unor elemente de gândire sovieto-ruse azi e poate și mai mare decât cea semnalată de Eminescu în 1871.

Dar naționalitatea nu-i o creație rațională, ci o realitate dată: „Naționalitatea trebuie simțită cu inima și nu vorbită numai cu gura. Ocea ce se simte și se respectă adânc, se pronunță arareori! Hebreii cei vechi n-aveau voie să pronunțe numele Dumnezeuului lor! Iubesc poporul românesc fără a tubi pe semidocții și superficialități ale sale” (Din „Adevărul Naționalism”).

Se trebuie iubită, nu cântărită și judecată: „Noi o iubim așa cum este, cum a făcut-o Dumnezeu, cum a ajuns prin suferințele seculare până în zilele noastre” (Timpul, 1879).

Xenofobia lui Eminescu

ERA Eminescu un xenofob? Nimic nu me îndreptățește să o credem. Dimpotrivă știa să aprecieze calitățile altor neamuri, și între prietenii lui cei mai apropiați se poate număra cel puțin un evreu: Rodetti Roman. Dar aceasta nu-l împiedică să vadă primejdia pe care o reprezintă pentru neamul românesc influența străinilor și în primul rând cea a evreilor.

„O semănție, care câștigă toate drepturile fără sacrificii și munca, e cea evreiască. La orice popor drepturile politice și private au fost rezultatul unei munci seculare și a unor sacrificii însemnate...” „Ce serviciu a adus omenirii îndărătnicia și egoismul neam evreiesc? Ocupându-se preluând de la traficele muncii străine, alegându-se de patrie numai țările actuale, unde prin deosebite împrejurări s-a înouat corupția, ei urmează în migrația lor pe pământ tocmai cales opusă omenirii în trecut...” „Dar care în ce constă corupția socială, acest element, care-l strage pe evreu c-o putere elementară? Ea constă în disprețul muncii, care cu toate acestea e singura creatoare a tuturor drepturilor. Când munca unei clase într-un popor nu mai echivalează drepturilor, de care ea se bucură, atunci acea clasă e coruptă atunci ea

trăiește din traficul unei munci străine, atunci ea seamănă cu Evreul, care nicăieri nu face altceva decât precepește lucrul străin” (Evreii și Conferința, 1877).

„Ne pare rău de acei puțini Evrei, cari, prin valoarea lor personală, merită o forma o excepție, dar restul...? Prin ce muncă sau sacrificii și-au câștigat dreptul de a aspira la egalitate cu cetățenii statului român? Ei au luptat cu Turcii, Tătarii, Polonii și Ungurii? Lor le-au pus Turcii, când au înfrânt tratatele vechi, capul în poale? Prin munca lor s-a ridicat vaza acestei țări, s-a desegropat din învălurile trecutului această limbă? Prin unul din ei și-a câștigat neamul românesc un loc la soare? De când rachitul este un element de civilizație?” (Evreii și Conferința, 1877).

Eminescu are deosebită înțelegere împotriva Ungurilor și a Rusilor, dar numai în măsura în care politica lor primejduiește viața neamului românesc.

Stat

PENTRU Eminescu nu numai națiunea ci chiar și Statul sunt fapte ale naturii. Instituțiile pe care și le dă un popor trebuie să rezulte în chip natural din condițiile sale de viață și din elementele naționale care-l caracterizează. Tocmai de aceea ele pot fi cu ușurință falsificate prin imprimarea unor forme străine de fire națională.

„... ce fin, ce gingaș organism e statul, ce tot ce produce înțeleptă natură! Cum în consecințele de generații și într-o dezvoltare sănătoasă, ajung sus tocmai ele-

M. Eminescu la 35 de ani.

mente de care societatea are mai multă nevoie! În epoce eroice, când lupta pentru existență e grea, curajul puterea de sacrificii, caracterul neștrămutat, care nu cunoaște frica de moarte, ajung la cârmă și măntin cu tărie existența statului; când din contra — viața fizică a statului e intrucăva asigurată și când munca și tendința de economie ajunge a fi firul roșu al vieții naționale, ajunge sau știința disciplinată și cunoașterea, căci științele nu sunt decât ochii muncii” (Timpul, 12. I. 1879).

„In zădar ar încerca cineva să dovedească, că statul e un rezultat al convențiilor și al punerii la cale prin teorii; — el este și rămâne un produs al naturii, un organ al societății și precum omul nu-l liber de a-și schimba inima sau creierul sau plămânii după plac, asemenea și societatea într-o stare anumită de lucruri economice și de cultură, nu poate să schimbe după plac forma și funcțiunile statului, nu poate să se joace nepedepăsit de-a parlamentul și de-a guvernul” (Timpul, 30. I. 1879). Ce exemplificare mai strălucită a afirmatei lui Eminescu am putea aduce azi decât întreaga structură a Republicii Populare Române, străină până la culme și de firea și de nevoile românești!

„... arta politică e ca arta medicului: are să subvină acțiunii și reacțiunii bineficioare a naturii”. Ea are rostul să ajute tendințele naturale ale neamului, „nu să împună legi a priori unui organism care nu poate trăi decât în conformitate cu legile lui înăscute” (Timpul, 18. II. 1882).

„... precum un om poate fi bolnav, având ideile cele mai sublime în cap, tot așa nici sănătatea sau trănicia unui stat nu stărnă de legile scrise pe care le are. Un stat poate fi sănătos și trăinic cu instituții barbare, un altul poate fi putred cu toate instituțiile lui frumoase...” (Timpul, 22. XII. 1878).

„Nu dreptul public ci păstrarea naționalității noastre e lucrul de căpetenie pentru noi...” („Influența Austriacă”).

De aceea nu importă mult felul cum este exprimat voiața națională, ci autenticitatea ei prin raport cu permanențele neamului.

„Istoria vorbește în genere clar. O țară unde toți poruncesc și nimeni n-ascultă, o țară unde antiteza între partide se prefăce în adevărată dușmănie, unde Domnul nu are puterea să-l împacă, precum n-au avut-o în Polonia și nici la noi, o asemenea țară e menită să fie pradă vecinilor ei” (Grigore Ghica Voerod, I, X, 1879).

„Dați-mi statul cel mai absolutist, în care oamenii să fie sănătoși și arăți — li prefer statul cel mai liber, în care oamenii vor fi mizeri și bolnavi. Mai mult încă... în Statul absolutist, compus din oameni bogați și sănătoși, aceștia vor fi mai liberi, mai egali, decât în statul cu legile cele mai liberale, dar cu oameni mizeri” (Frank și adevăr, 1877).

Afirmând asemenea idei, Eminescu nu se temea de epitetul de „reacționar” pe care aveau să i-l arunce adversarii săi politici liberali: „... poate că se vor convinge (liberalii) că un popor tânăr nici nu e în stare a fi altceva decât reacționar și că demagogia și republica universală nu sunt decât semne de marasm senil la o rasă învechită în zile rele, ale cărei puteri morale s-au aleit” (Timpul, 12. II. 1882).

„Străbătuți în cruci și în curmeziș de curenți politice și economice străine, în loc de-a strange cu mâna răzătoare petecul acesta de pământ, am făcut din el patria tuturor popoarelor, un oțel pentru orice și pentru orice; în loc de a ține morții la dreptul vechi, la tradiții și lege am crezut a putea umi numea prin aparențele unei civilizații ce nu există, și paralel cu importul de marfă străină ne-am îmbolnăvit sufletul cu importul unor instituții și idei, potrivite poate cu stările de lucruri din apus, dar nepotrivite cu un popor sărac și unilateral în ocupațiile lui.”

Aceste cuvinte ale lui Eminescu sunt de două ori actuale: ele nu se aplică numai instituțiilor străine comuniste, ci și imensei promeejdii ca mâine, după eliberare, să ne grăbim a introduce, prin reacțiune față de comunism și din spirit de imitație față de Apus, forme ale vieții de stat cu totul străine de realitățile și de nevoile românești.

Politicienii

VINOVAȚI de toată falsificarea instituțiilor naționale, sunt pentru Eminescu politicienii, „pătura suprapusă” străină de aspirațiile naționale.

„Greții și Bulgarii așezați în tărâurile noastre, și-au trimis feciorii la Paris și aceștia s-au întors tineri români. Neavând nicidecum priceperea țării, vorbind în locul limbii naționale un jargon trancesco-bulgăresc, necunosând istoria și legile țării, neștiind intrucât aceste două pot fi puse drept temelie dezvoltării noastre, acești tineri sunt lipsiți cu totul de simțul istoric”. (Tinerimea Franțuză, 18).

„Ce să mai zicem de advocați?”

Intorși din străinătate, ei nu și-au dat silința să învețe legile și datele pământului, să codifice obiceiurile nației românești, ci au introdus pur și simplu codurile pe care le învinseser la Paris, ca și când poporul românesc e tot un trecut un popor de vîn, fără legi, fără obiceiuri, fără nimic și trebuie să i se dea totul din de-a gata din cea mai renumită fabrică, în genere, advocații sunt inteligențele cele mai stricate din lume...”

Vorbind tot de politicienii „fabricați” în străinătate Eminescu se întreabă ce sunt acești oameni, ce funcție stăla împlinesc ei în viața țării:

„Terani? Nu sunt. Proprietarii nu, învățați nici cât negrul sub unghie, fabricanți — numai de palavre, meseriași nu, breasla cinstită n-au, ce sânt dar? Usurpatori, demagogi, capete deșerte, lenesi, cari trăiesc din sudoarea poporului fără a o compensa prin nimic, ciocot boieroi și fudniși, mult mai infumurați decât coborătorii din neamurile cele mai vechi ale țării.

„De acolo prima culpă, pe care o nutresc aceste nulități pentru orice scânteie de merit adevărat, și goana înverșunată asupra elementelor intelectuale sănătoase ale țării, pentru că, în momentul în care s-ar desmetici din beția lor de cuvinte, s-ar mântui cu domnia demagogilor” („Actualitatea”, 18).

„In mod mai precis se poate arăta ce lipsește acestor indivizi, pe care geograficește și pentru că ei o spun, li numim Românii. Li lipsește simțul „istoric”: ei se țin de nație românească prin împrejurarea că s-au născut pe o bucată de pământ, nu prin limbă, obiceiuri sau manieri de a vedea” („Bătrânii și Tinerii”, 1877).

„Geniul românesc e o carte cu șapte peceti pentru generația dominantă” („Pătura suprapusă”, 1881).

„De aceea alungați turma acestor netrebnici, cari nu muncesc nimic și n-au nimic și vor să trăiască ca oamenii cei mai bogați, nu știu nimic și vreau să vă învețe copiii și n-au destulă minte pentru a se economisi pe sine și voesc să vă economisească pe voi toți” („Timpul”, 12. XII. 1877).

Dacă am reproduce aceste critici ale lui Eminescu de acum 80 de ani, este pentru că în România de mâine risicăm să vedem repetându-se fenomenul înstrăinării care a gata să ferească țara cu instituții de imprumut, fie că nu vor fi reușit, unii, să scape de influența sovieto-rusească, fie că vor fi foarte mândri, alții, de înțelepciunea americană, englezească sau franțuzească pe care o vor fi adunat-o.

Intr-un articol din 1882, Eminescu, după ce afirmă încă odată că puterea unei națiuni o constituie numai oamenii cari muncesc, conchide: „Dacă... secretul pentru existența unei rase este păstrarea calităților ei musculare, secretul stieși lungi a unui stat este păstrarea terarhiei secretului” (Timpul, 17. VIII. 1882).

Va reuși România de mâine s-o instaureze?

Economia națională

EMINESCU a fost socotit de mulți din economiștii noștri ca cel mai realist gânditor economic român din secolul al XIX-lea. S-au scris cărți întregi asupra ideilor lui economice. Nu putem reda aici decât doar câteva din părțile lui în acest domeniu.

Preocupările lui economice erau totdeauna împietite cu

(Urmează pagina 9.)

FRAGMENTE

cele naționale, el ne văzând în economie decât un mijloc pentru opuma dezvoltare a națiunii. Cum era natural în vremea lui și cum va fi în bună parte și mâine, el vedea problemele economice legate de starea țării.

"Fiecare constituție, ca lege fundamentală a unui stat, are drept corelat o clasă mai cu seamă, pe care se întemeiază. Corelatul institutului apăsător este o clasă de mijloc, ..." "Unde sunt la noi aceste clase pozitive? Aristocrația istorică—și ea trebuie să fie totdeauna istorică pentru a fi importantă— a dispărut aproape, clasa de mijloc pozitivă nu există, golurile sunt împlinite de străini, ..." "Ne mai rămâne o singură clasă pozitivă, pe al cărui spate trăim cu toții—țărănul român. Să vedem acum, cum ne simim din răspundere de a o nimici și pe aceasta, cum am nimicit pe celelalte, și împreună cu ea statul și națiunea" ("Influența Austriacă", 18).

"... libertatea adevărată și neastărnarea economică sunt două noțiuni identice. Și când vorbim de neastărnare economică înțelegem eliberarea continuă, prin cultură și prin improprietăre, a clasei celei mai numeroase și exclusiv productive, a clasei țărănilor."

Eminescu se teme însă de urmările unei improprietări demagogice, a cât mai mulți, fără condiții economice, așa cum s'a făcut apoi de fapt cea din 1921. Cum nu este exclus să asistăm și după eliberare la o împărțire antieconomică a colhozurilor și sovhozurilor din România, merită înfățișate ideile lui Eminescu în această privință, valabile și mâine. Eminescu susține cu tărie totul indivizibil.

"E evident însă, că micile părți de pământ, dacă vor fi din nou împărțite între descendenții foștilor clăcași, aceștia vor fi reduși cu vremea la starea de proletari, având fiecare câțiva stânjeni de pământ, prea puțin pentru a trăi și prea mult pentru a muri; ... populația agricolă va da mereu înapoi prin stingere, în cât epoca n'ar fi departe, în care n'am avea decât orașe străine, într-un deșert românesc" (Timpul, art. de fond., 18).

Soluția oferită de Eminescu, este crearea *majoratului*, adică indivizibilitatea proprietății agricole mijlocii, ea urmând să fie moștenită de unul singur din fiil proprietarului. Fărămișarea este astfel evitată și întreprinderea agricolă se păstrează economic utilă. E ceva analog cu instituția "Bauernhof" atât de bine studiată în Germania, nu numai din punctul de vedere al interesului național ci și din acel al moștenitorilor ce apar neașteptat.

Eminescu nu era însă unul din acei partizani ai unei Români menite să rămână pe vecie "o țară eminentă agricolă". El își dă seama de importanța industrializării și face cel dintâi analiză exploatarea țărilor agricole de către țările industriale în economia liberală:

"... liber e origine de-a specula capitalul său; legile o permit. Dar sigur este că prin speculă averea *tuturor* nu câștigă nimic. Ea câștigă prin producție, prin negot, nu prin joc de bursă."

Precum zece oameni muncesc împrejurul unei mese de joc de cărți ziua și noaptea fără ca suta de galbeni ce-o au toți împreună să se înmulțească sau să scază, ci trece numai din mână celui năiv în mână celui abil o depășare a aceluiași averi— așa e și aici" ("Concesiuni Economice", 18).

"O nație care produce grâu, poate trăi foarte bine, nu zicem ba, dar niciodată nu va putea să-și îngăduie luxul națiilor industriale înaintate."

"Franțuzul iese o bucată de metal în preț de 50 de parale, și-ți face din ea un ceasornic, pe care ți-l vinde cu doi napoleoni; d-ta îi vinzi ocaua de lână cu un franc; și el ți-o trimite înapoi sub formă de poștav și-ți iese pe același oca 20 de franci; Franțuzul ea paie de orez, care

nu-l țin nimica, și-ți împletește din ele o pălărie, pe care nevasta d-tale dă trei sau patru napoleoni" ("Paralele economice", 18).

"Pe când nația agricolă plătește atât transportul, cât și vama și câștigul comerciantului, la cumpărarea unui articol industrial, tot în același vreme vamă, transport și câștigul comerciantului se scad din prețul cu care nația agricolă își vinde produsele, va să zică ea păgubește dublu în toate tranzacțiile ei, la vânzarea produselor ei, la cumpărarea celor străine. Apoi e cumpărat de mare diferență între valori. Încercând 500 de vagoane cu grâu, capeti în schimb o jumătate de vagon de obiecte de lux" ("Frază și Adevăr", 18).

Nu vom uita mâine aceasta?

Cultura națională. Misiunea românismului

PENTRU Eminescu, deși "cultura e înainte de toate individuală, însă totalitatea indivizibilă" fiecare la locul său, are datoria "de-a exprima și a pune în viață înălțimea și stadiul spiritului național, ... acesta-i scopul cel comun tuturor".

"Știința și servii ei, învățații, ei lucrează numai pentru națiunea lor, pentru susținerea și înălțarea spiritului național, ei lucrează pentru a aduce isvoarele sucului vieții lor în spiritul public comun și spre a-l aduce pe acesta la înflorire" ("Cultură și Știință").

"Civilizația omenescă se începe oarecum din nou și din fundament cu orice generație nouă, care dacă nu e silită a repeta anevoioasele cercetări făcute de părinți, totuși trebuie să-și câștige prin propria memorie și judecată cunoștințele lor" (Timpul, 6, VIII, 1878). E o afirmație cu atât mai adevărată pentru generațiile viitoare din România, care vor trebui să-și croiască un drum nou, fără ajutorul deplin al tradiției. Educația sovietică amenință însăși caracterul lor de Români.

"Educația străină implică spirit străin și un corp cuprins de spirit străin e asemenea unei pietre desprinse din zid. Ea aparține zidului prin destinațiunea ei, însă spiritul străin al atracțiunii pământului o face să cadă" ("Despre politica desnaționalizării").

Prețuind cultura națională mai presus decât orice altă manifestare colectivă, Eminescu precizează limpede misiunea românismului:

"Trebuie să fim un stat de cultură la gurile Dunării; aceasta e singura misiune a statului român, și oricine ar voi să ne risipească puterile spre alt scop, pune în joc viitorul urmașilor și calcă în picioare roadele muncii străbunilor noștri" (Timpul, 2, XI, 1879).

Pentru Eminescu rostul românismului nu este de a cuceri și domina cu arma alte neamuri, ci de a crea pe muchea dintre Răsări și Apus o stare de ordine și o cultură proprie. Existența unei națiuni nu e un scop în sine, ci un mijloc pentru creșterea valorilor de cultură.

Confederația Dunăreană

SĂMĂIN de spiritul imperialist și creșterii teritoriale, Eminescu poate privi cu seninătate problemele conviețuirii în bazinul dunărean a unor națiuni atât de deosebite între ele, într-o vreme când numai ce se petrecea în apus interesa lumea cultă românească, el caută să atragă atenția asupra problemelor comune cu vecinii noștri.

"În orice caz ni se pare ciudat, cum noi Românii, cari

trăim lângă Dunare, sântem cu totul cufundați în ideile Occidentului, pe când din toate părțile împrejură-ne pulsează o viață istorică, care în dispoziția ei generală se deosebește atât de mult de istoria Occidentului" ("Idealul istoric al Rusiei", 18).

"Hotărârea noastră pentru Răsărit sau Apus va atârna desigur de viitorul ce ni-l vor asigura și aceasta nu ca stat numai, căci statul român... nu pare menit de providență de a fi militar și cuceritor, ci ca nație. Ni se pare evident că viitorul Orientului este o confederație de popoare, în care egalitatea naționalităților și limbelor, pe orice teritoriu se vor afla ele, va fi lucru principal, iar formațiile de state lucru secundar" ("România și Austro-Ungaria").

"În vremea din urmă ziarele ungurești au făcut multă vorbă despre o alianță maghiaro-română. Rămâne acum să stabilim, în ce condiții s'ar putea spera această alianță, bine înțelegându-se că nu este vorba aici de cele carteluri trecătoare dintre guvern și guvern, pe care le rupe ziua de mâine, ci de un modus vivendi și de o concurență perpetua, solidară, pe acest pământ al dușmăniei și răutății, în care popor pe popor caută să-l înghiță și om pe om să nimicească" ("România și Austro-Ungaria").

"Nu există stări de lucruri mai asemănătoare decât acele ale Ungariei și României, o dovadă că amândouă țările acestea sânt jertfele unei exploatare comune."

"Dacă cu Maghiarii ar fi de vorbit, atunci ar vedea ei înșiși că noi Românii fără ei sântem slabi și ei fără noi asemenea; ..."

"Sau cred Maghiarii că unor populații proletarisate nu li-ar conveni umbra "protecționistă" a sfintei Rusii, care să-i mântuie și de roșia occidentală? Sau cred că regimintele de scribi, vânători de funcții și advocați șmecheri vor rezista unor puteri de o cumplită realitate?"

"Nu-i putem sili pe Maghiari să vadă clar, precum vedem noi, nu-i putem sili să vadă câtă analogie este între starea noastră și starea lor și cum ei sunt jertfa apropiată, iar noi cea probabilă a negrei speculații dinspre Apus, a veciniceii nopți naționale dinspre Răsărit" ("Idealul istoric al Rusiei").

EMEUL unui stat e munca, și nu legile."

"Bogația unui popor nu stă în bani, ci iarăși în muncă."

"Omul nu aparține întregii omeniri ci numai unei părți. Această parte, care-i națiunea, are de îndeplinit o misiune pe lume."

Misiunea neamului românesc este să creeze "un stat de cultură la Gurile Dunării".

"Viitorul Orientului este o confederație de popoare, în care egalitatea naționalităților și limbelor, pe orice teritoriu se vor afla ele, va fi lucru principal, iar formațiile de state lucru secundar."

"Nu cu fraze și cu măguliri, ... se iubeste și se crește nația adevărată. Noi • iubim așa cum este, cum a făcut-o Dumnezeu, cum a ajuns prin suferințele seculare până în zilele noastre. ... O iubim fără a-i cere nimic în schimb, nici chiar încrederea ei, atât de lesne de indus în eroare, nici chiar iubirea, înădită azi la lucruri străine și la oameni străini. Și chiar dacă amintirea noastră ar peri în umbra vremurilor și s'ar șterge din amintirea tuturor, tot pe același cale a conservării naționalității și țării vom stărui, fără a face în această supremă privire nici o concesie primejdioasă ideilor vechiului."

Cine în această privire nu e pentru noi, e contra noastră."

Așa gândea, așa simțea, așa scria Mihail Eminescu acum optzeci de ani.

EMPEROR AND PROLETARIAN

ON dreary wooden benches, in low-ceiled tavern
Where day but palely falters, through smokehemur ked
Beside long cheerless tables, with sullen looks and pallid,
A group of outcast wanderers forlornly there hath tar-
The poor and sceptic children of proletarian class.
Dost say man shines effulgent, quoth one with cynic
In this dark world of harship, of bitterness and pain?
No spark in him appeareth of candid light and clear;
His ray is doll and clouded, like this be-mudded sphere,
Whereon he ruleth sovereign, unchallenged in his reign.

What's justice? See the mighty, behind their fortune's
Erect their laws and edicts, to serve them as a foil,
Against ye ever plotting, with wealth stolen from your
Whom they to labour sentence, by boundless powers
And hold in subjugation your lives of ceaseless toil.

With sated languor gorge they the sweets their lives
Bright hours upon them smiling, their day in dalliance
In winter, 'mid green gardens, they quaff the wine's
In heat of summer sweltering 'mid Alpine peaks they
And night to morn transforming, they close day's sleepy

For Them what call virtue exists not; yet vicarious,
To ye, they falsely preach it; your doughty brawn and
Their lumbering States are needing, for their expansion

Their fiery wars need fighting, that they may rise vic-
That by your bloody slaughter your rulers may be great.

Their navies flaunting proudly, and armies high-be-
The crowns, by reigning monarchs, on haughty foreh-
Those millions piled on millions, in lavish heaps, safe-
Rich vampires are amassing, depress the poor, defrauded,
And from o'er-burdened toiling of weary mobs are drawn.

Religion—'tis but phrasing, create for your deceiving,
That by its lure enthralling, your yoked necks ye'll bow;
For held the heart no vision of recompense relieving,
After your bitter labours and life of constant grieving,
Would ye the curse still carry, like oxen at the plough?
With shadows vauue and formless your sight they have

By faith in last requital, mendaciously have led;
Ah, no, when life lies dying, all joy must be relinquished;
To whom this world naught gifted, save sorrow sore and
Gains no redress post-mortals; for they who die are dead.

Vain lies and empty phrases alone the States sustaining;
Pretence that destined order they cunningly portray;
To make ye strong defenders, their wealth and power
In armed rank conscribing, by discipline constraining;
To fight your very brothers, they drive ye to the fray.

Unto malignant millions why are ye subjugated;
Ye that a more subsistence scarce wring from ceaseless

To early death and wastage why are ye dedicated,
Whilst they in easeful comfort have ye luxuriated;
Scarce time amid their feasting to cast the mortal coil?
Bethink thee; power and numbers are yours for liberation,

It needs but that ye will it, to part the soil by might.
Build no more walls and ramparts to serve wealth's pre-

Or make for ye a prison, when, thrust by desperation,
Ye fancy to life's bounty ye also have the right.

By their own laws encompassed, they take their fill of
And drain earth's sweetest juices, till sweets, from sur-

Calling in gay carousals and revel-sated leisure,
For your fair daughters virgin, as tools to serve their

Their foul lascivious ancients our lovely youth destroy.
Know ye what bitter portion to ye is harshly fated?

Hard toil, wherefrom their riches they draw unto excess,
Black bread your tears have moistened, a life of serfdom

Your maidens smirched and shameful, their happiness
The heaven unto the mighty; to ye, the bitter mess!

Rich men require no statutes, for virtue grows concu-

When every want is furnished; for ye the lawyer's screed;
For ye regulations, ad punishments deterrent,

When forth your hands are reaching, for life's good gifts
Exists there no forgiveness, e'en for your direct need.

Crush down the social order, accursed and unfair,
That 'twixt the poor and wealthy our human kind divides.

Since after death remaineth no hope to make repair,
On this old earthly planet let each with other share;

Be like a band of brothers that equally abides.
The naked antique Venus shatter to swift destruction

Oh fling in ruthless fury, unto the fire's fierce jaws,
Pictures of snow-nude bodies that wake the vain con-

Sadly the heart disturbing, of ultimate perfection,

(Urmează pagina 10.)

LIBERTATE ROMANIEI

UN LLAMAMIENTO AL MUNDO LIBRE

J. L. GOMEZ TELLO

DUPA terminarea ultimului război mondial s'a creat un sistem de a se discuta și soluționa problemele vitale ale neamurilor, în cadrul restrâns al așa numitelor Mari Puteri, care în majoritatea cazurilor nefiind informate, au statonit situații și recunoscut poziții politice ce astăzi periclitează viitorul omenirii.

Consecvențe cu linia de apărare a intereselor românești. Comunitatea Românilor și instituțiile românești din Spania, sesizând momentul de capitală importanță pentru viitorul Neamului românesc, legat de deciziunile ce ar fi urmat să se ia în cadrul Conferinței reprezentanților Marilor Puteri de la Geneva, au adresat conducătorilor occidentali ai acestor Puteri, apelul pe care îl reproducem mai jos, însoțit de ecourile pe care le-a avut în lumea occidentală.

Semnatarii Apelului au pus categoric accentul pe necesitatea prezenței exilului românesc în discutarea problemelor legate de România, ca singurul care poate apăra Dreptatea istorico-politică a Neamului românesc. Ar fi o rușinoasă abdicare dela principile atât de cinstite ale Libertății și Drepturilor omului, de care beneficiază astăzi numai neamurile ede culoare, dacă în miezul Europei și în plin secol 20, s'ar continua să se treacă neobservată tendința de sclavizare a neamurilor subjugate dincolo de Cortina de fier. Neamuri cu civilizație și tradiții milenare.

Apelul, imprimat în 4 limbi (engleză, franceză, spaniolă și germană) a fost larg difuzat în toate cercurile politice ale lumii libere, bucurându-se de o primire caldă și de adeziunea unanimă a celor ce, ca și noi, își dau seama de imensitatea primejdiei comuniste. Presa lumii libere, într-o solidarizare de dimensiuni nefălmite până acum, s'a făcut ecoul manifestărilor de adeziune și protest, pe care accentele Apelului le-au stârnit în opinia publică occidentală.

Nu putem să nu semnalam cu imensă gratitudine gestul frăcesc al unui numeros grup de parlamentari brazilieni, cari au votat o moțiune prin care se cere reprezentantului brazilian la O. N. U. să-și însușească și să sustină în înaltul For, cererile românești cuprinse în Apel. Aceiași gratitudine o exprimăm și față de presa din Argentina, Uruguay, Mexico, Brazilia, Belgia, Spania, Canada, Germania, Austria, Franța, Italia, Suedia, etc., care prin publicitatea dată Apelului, a dovedit înțelegere față de drama Neamului nostru, fiind pentru Exilul românesc o recunoaștere a Dreptății cauzei și o îmbărbătare în lupta pe care o ducem.

Pentru a ilustra aspectele "democrației" aplicată de Soviete în țările subjugate, Comunitatea Românilor din Spania a tipărit vignetele "Europa care suferă", în care sunt ilustrate Drepturile omului în regimul comunist: împușcarea în ceață, câmpul de concentrare și deportarea, pe care, însoțite de textul desenei, reproducem, la a treia pagină, în conferințele de la Geneva, precum și

Nici un efort nu trebuie preocupat pentru a să încercăm a sgâlțâi nepăsarea celor ce dețin astăzi în mâinile lor destinele neamurilor, de care pot dispune arbitrar, dacă nu li se prezintă aspectul echitabil al problemei atât de delicate ce au de rezolvat.

DENTRO de unos días se cumplirá el quince aniversario del fin de la segunda guerra mundial. Como decía en aquella ocasión un ilustre estadista, de cuyo nombre más vale no acordarse, "desde hoy y en todo el mundo ondea la bandera de la libertad". Y las sonrisas, los brindis y los abrazos para los fotógrafos ocultaban la tragedia de cien millones de europeos entregados a la esclavitud comunista en nombre de la rendición incondicional. Desde esa fecha el mundo no ha tenido un solo momento de paz: la amenaza soviética, la agresión permanente de la U. R. S. S. se ha proyectado en todos los frentes. El fruto de la ingenuidad o de la inexperiencia de quienes creían en la "buena fe" de Stalin? En todo caso, el genocidio de pueblos enteros como consecuencia de las torpezas de entonces, las tragedias vividas por millones de hombres que a la menor oportunidad se alzan contra la paz de los cementerios impuesta por las bayonetas soviéticas—Berlín oriental, Posen, Hungría, Tíbet...—debieran servir para algo.

Casi exactamente en el aniversario de aquella paz que no lo fué, los políticos van a reunirse para intentar buscar una fórmula que resuelva algunos de los problemas que el mundo tiene planteados. Probablemente el espectador al margen de la política internacional—y, sin embargo, víctima eventual de lo que se acuerde—no pueda formarse una idea clara de las respectivas posiciones: son demasiadas las notas, las declaraciones, los planes publicados. Bien sabemos que el principal beneficio de esta bruma es el propio comunismo, que favorece la confusión precisamente por ello. Se ha llegado a tal límite en el juego de equívocos, que se olvida la amenaza real, directa e inmediata del bochevismo: su ambición de dominio mundial. Si en algún momento cede en la forma de sus pretensiones, jamás lo hace en el fondo. Lo que hoy trata de arrancar en la anunciada Conferencia, utilizando el más infame de los chantajes sobre un bastión occidental en medio de su mar de sangre, es el reconocimiento del "statu quo" de nuestro planeta, tal como quedó configurado—por los errores de los propios occidentales—después de la "victoria" de mayo de 1945.

En nombre de qué principios, de qué moral política, de qué elementales consideraciones humanas podría aceptarse, a cambio de un frágil equilibrio que servirá al comunismo para reforzarse, la legitimación del sistema esclavista en que agonizan cien millones de europeos? La voz de alarma ha sido dada por los rumanos residentes en España. Cien millones de europeos sometidos al yugo soviético dirigen descorazonados sus ojos hacia los pueblos las actitudes de sus dirigentes ante el futuro de sus países. Cien millones de hombres piensan con legítimo temor y preocupación si no servirán, una vez más, de compensación para que el Occidente obtenga algún tiempo de tregua, de laxitud política y económica, que los so-

viets prometerán y respetarán a su manera." En estas frases del llamamiento está plasmada la angustia de quienes, diamante, en Rumania y en Polonia, en Bulgaria y en Albania, en los Países Bálticos, en Croacia, en Hungría, en todas las comarcas amortajadas en la bandera roja, se niegan a aceptar el fatalismo de unos errores que les convirtieron en esclavos, dando a esta palanca su más alucinante sentido literal. "Los pueblos de Europa, que por haber defendido su ser nacional, al propio tiempo a Europa—asi como Francia, Gran Bretaña y los Estados Unidos lucharon con bravura cada vez que se hallaron en peligro—han sido castigados y arrojados bajo la bota soviética, se permiten pedir a los pueblos libres que su derecho imprescriptible de libertad se discuta en debate público internacional y se tomen decisiones punibles y definitivas. En estos debates deben participar los representantes auténticos y libres de todos los pueblos sojuzgados, para que, sin coacciones, obren con plena libertad de actos y de palabra. Nos permitimos formular esta demanda porque rehusamos creer que los que se burlean de nuestras libertades elementales destruyen nuestros hogares, matan a nuestros hermanos, roban nuestros bienes, humillan a la persona, puedan ser a la vez culpables y árbitros de nuestra suerte en el mundo." Palabras claras que hay que oír.

Tremenda acusación la de este mensaje en que vibra la sangre más vieja de una estirpe europea y cristiana. Tremendo grito de alarma y de angustia ante las sombras de un futuro que no podrá ser seguro si se construye olvidando a las víctimas principales del terrorismo soviético. Hay más que sobradas razones para saber que si el bolchevismo no pone en acción la célebre frase de Stalin—"llevaré mis caballos hasta abreviar en el Rhin"—es porque los campamentos del Ejército rojo están instalados en medio de países hostiles que jamás aceptan la bolchevización; que caerán, en nombre de la Europa a que no han renunciado, sobre sus hordas a la más mínima coyuntura; que repetirán las gestas heroicas de los adolescentes de Berlín y de Budapest, de los obreros de la Friedrichstrasse y de las fábricas de Csepel. El mundo occidental debe saber que aún, aún existe una luz de esperanza en los Cárpatos, en las orillas del Danubio, en la Marca Cristiana del Este, en todos los que, están donde estén, pronuncian con desesperado amor la palabra Europa. Son los pueblos esclavizados, que tienen derecho a ser oídos, y no por la boca de sus verdugos al servicio del Kremlin o por los mismos que los están aniquilando lentamente. Este llamamiento de los rumanos es la primera voz que quiere restituir la atención sobre un problema en carne viva. No en vano las tierras de la Tracia fueron el bastión de Occidente ante las cabalgatas asiáticas.

"Arriba", 3 Mai 1959.

It is 15 years since the peoples of Eastern Europe were compelled to surrender to the Soviet troops and to capitulate without conditions. This victory of Communism over a good part of Europe was due in great part to the powerful support of the Allies, by tremendous bombings and by other military, economic and moral pressures exerted upon these peoples. All the efforts of the political leaders of these countries, carried out during the last phase of the Second World War, to end the war by means of an honourable armistice with the Allies and thus save Eastern Europe from the wave of terror which they supposed would follow it, were categorically refused by the Allies. The answer never varied: "Unconditional surrender".

15 years have passed since the day when more than 20 million Rumanians and another 80 million Poles, Hungarians, Croats, Czechs, Bulgarians, Lithuanians, Letts, Estonians, Albanians, etc., were submitted to a growing, systematic terror, to savage religious persecutions, to hunger, to all kinds of moral and material privations and all kinds of humiliations. From time to time a tender reference to their sufferings is made in circumstantial messages or as a theme in an international conference. It seemed that the epic revolution of the Hungarian people in the autumn of 1956 would move peoples consciences and provoke a complete and definitive examination of the international situation, which as a consequence would bring a "restitutio in integrum". It has all ended in a platonic condemnation, of which the aggressors, sure of their impunity, have taken no notice. In contrast, during these 15 years many colonial peoples have obtained the right to independence and to free representation in the international organisations.

During the same period the representatives of the Soviets and of the puppet Governments have been allowed to launch threats at international gatherings, to offer insults to the statesmen of the free world, to laugh at the inexorable principles and beliefs of the free world, and to provoke wars and revolutions in every corner of the world. Thus they have promoted and supported:

- the war in Indonesia;
- the war in Malaya;
- the civil war in China;
- the civil war in Greece;
- the war in Indochina;
- the war in Korea;
- the revolution in Guatemala;
- the bloody repression in East Germany;
- the bloody repression in Poland (Poznan);
- the insurrection in Algeria;
- the bloody repression in Hungary;
- the revolts in Muscat and Oman;
- the armed conflict in the Chinese straits: Quemoy and Matsu;
- the bloody "coup d'état" in Iraq;
- the civil war in Cuba;
- the invasion of the Tibetan territory, etc., etc.

In the face of all these aggressions, recognised in part by the U.R.S.S. itself, the supreme international forum, the United Nations Organisation, in which millions of men had placed their hopes, has not made a single effective decision nor decreed a single sentence to impose sanctions on the aggression or the aggressor.

We now find on the eve of a "high level" conference. A HUNDRED MILLION Europeans submitted to the Soviet yoke are directing their discouraged eyes towards the free peoples of the West and following with anguish and uneasiness the attitude of their leaders with regard to the future of their own countries. A HUNDRED MILLION men are full of legitimate fear and anxiety that they may once more serve as a compensation, so that the West may obtain another period of truce, of political and economic laxity that the Soviets will promise and respect "a leur manière".

The peoples of Eastern Europe who, because they defended their national existence and Europe at the same time—just as France, Great Britain and the United States have fought bravely every time they have found themselves in danger—have been punished and crushed beneath the Soviet boot, allow themselves to beg the free peoples THAT THEIR IMPREScriptible RIGHT TO LIBERTY BE DISCUSSED IN AN INTERNATIONAL PUBLIC DEBATE AND THAT DEFINITE, PUNISHABLE DECISIONS BE TAKEN. The authentic, free representatives of all the subjugated peoples should take part in these debates, so that they may take place without compulsion, with full liberty of action and speech. We permit ourselves to formulate this demand because we refuse to believe that those who laugh at our elementary liberties, destroy our homes, kill our brothers, rob our goods, humiliate our status as human beings, can be at the same time the guilty ones and the arbiters of our fate on the world.

The short truce which the West would obtain—certainly with substantial political and economic compensations—in the so-called "high level" conference, not only would not help to solve the grave problems in which humanity has confused itself, but would allow the Soviets and International Communism, once these moments of truce had passed, to return to the arena with more impetus, more political and economic strength, and with their invisible frontiers further advanced into the free world.

We who signed this appeal allow ourselves to express ourselves in this way to all the leaders of the peoples of the free world, in the conviction that the nations enslaved by the Soviets STILL HAVE SOMETHING TO SAY IN THE WORLD. THEY HAVE NOT BEEN CONQUERED EITHER IN A MILITARY OR AN IDEOLOGICAL SENSE, BUT FORCED TO SURRENDER IN ORDER TO BRING ABOUT AN EASIER AND MORE RAPID SETTLEMENT OF CERTAIN OLD INTERNATIONAL DISPUTES WHICH HAD NOTHING TO DO WITH THEM.

We address ourselves to the great Western Powers which have voluntarily assumed the task of re-establishing order on the foundation of the principles of respect for the rights of human beings and of the Nations.

N. D. D. D.
Nicolae Dălbescu
Minister Plenipotentiary
of Rumania.

R. P. Dr. Alexandru Mircea
Director of Rumanian
Catholic Mission in
Spain.

C. Dălbescu
Georges Dălbescu
President of Rumanian
Community in Spain.

Dan Gălbescu
Minister Plenipotentiary.

Paul Gălbescu
Ex President of
Rumanian Syndicate
of Press.

Prince Mita Sturdza
Vice President of Rumanian
Community.

Trajano Popescu
Ex Rumanian Diplomatic
Vice President of Rumanian
Community.

Cap. Nicolas Optia
Ex Captain of Legion.

N. Dălbescu
Nicolae Dălbescu
Author and Journalist.

(Urmează pagina 12.)

LA NOTA EDITORIAL
La sangrienta labor del comunismo en el mundo

Vamos a agregar —dando razón a nuestros lectores— a cuantas expresiones en esta columna editorial sobre la sangrienta labor del comunismo en el mundo civilizado, este angustioso llamado a los rumanos del universo que nos envía desde Madrid la Comunidad de los Rumanos en España y a la que damos publicación con verdadero gusto. Dice así:

"Se cumplen 15 años desde que los pueblos del este de Europa han sido coaccionados para ceder ante las tropas soviéticas y capitular sin condiciones. Esta victoria del comunismo sobre una buena parte de Europa se debe casi íntegramente al poderoso apoyo de los aliados y a la presión militar, económica y moral ejercida sobre estos pueblos, a los bombardeos masivos llevados a cabo por aquellos. Todos los esfuerzos de los dirigentes políticos de estos países, realizados durante la última fase de la segunda guerra mundial, para concluir la guerra, mediante un armisticio honroso con los aliados —evitando así al este de Europa toda ola de terror que suponían le seguiría—, fueron rechazados categóricamente por los aliados. La contestación fue invariable: capitular sin condiciones."

Han pasado 15 años desde el día que más de 20 millones de rumanos e igualmente otros 80 millones de polacos, húngaros, croatas checos, búlgaros, lituanos, letones, estonios, albaneses, etc., etc., están sometidos a un creciente y sistemático terror, a salvajes persecuciones religiosas, al hambre a todas las privaciones morales y materiales y a todas las humillaciones. De vez en cuando se mencionan con ternura sus sufrimientos en los mensajes circunstanciales o como argumento en las conferencias internacionales. Parecía ser que la epopéyica revolución del pueblo húngaro, del otoño del año 1956, conmovería las conciencias y provocaría un examen total y definitivo de la situación internacional, que traería como consecuencia una "reintegración integral". Todo ha terminado con una plácida condena, de la que han hecho caso omiso los agresores, seguros de su impunidad. En cambio durante estos 15 años muchos pueblos coloniales han obtenido el derecho a una independencia y a una libre representación en los organismos internacionales.

En este mismo tiempo, los representantes de los soviets y de los gobiernos fantochas se han permitido lanzar amenazas en las reuniones internacionales, proferir insultos a los hombres de Estado del mundo libre, burlarse de los principios y de las creencias inmovilizables del mundo libre, y provocar guerras y revoluciones en todos los rincones del mundo. Así han promovido y sostenido, la guerra en Indochina; la guerra civil en China; la guerra de Malaya; la guerra civil de Grecia; la guerra de Indochina; la guerra de Corea; la revolución de Guatemala; la represión sangrienta de la Alemania Oriental; la represión sangrienta de Polonia (Poznań); la insurrección de Argelia; la represión sangrienta de Hungría; las revueltas de Muecat y Omeat; el conflicto armado de los estrechos de China; Quemoy y Matsui; el sangriento golpe de estado de Irak; la guerra civil de Cuba; la invasión del territorio de Tíbet, etc., etc.

Ante todas estas agresiones, reconocidas en parte por la propia URSS, el foro supremo internacional la Organización de las Naciones Unidas es la que millones de hombres habían puesto sus esperanzas. No ha tomado ninguna decisión ni dictado sentencia alguna para sancionar la agresión y el agresor.

Nos hallamos ahora en la víspera de una conferencia de alto nivel. Cien millones de europeos sometidos al yugo soviético dirigen descorazonados sus ojos hacia los pueblos libres del occidente y siguen con angustia e inquietud las actitudes de sus dirigentes ante el futuro de sus países. Cien millones de hombres piensan con legítimo temor y preocupación, si no servirán una vez más de compensación para que el occidente obtenga algún tiempo de tregua, de laxitud política y económica, que los soviets prometerán y respetarán "a leur manière".

Los pueblos del este de Europa, los cuales, por haber defendido su ser nacional y al propio tiempo a Europa —así como Francia, Gran Bretaña y los Estados Unidos lucharon con bravura cada vez que se hallaron en peligro—, han sido castigados y arrojados bajo la bota soviética, se permiten pedir a los pueblos libres QUE SU DERECHO IMPRESCRIPCIÓN DE LIBERTAD SE DISCUTA EN DEBATE PÚBLICO INTERNACIONAL Y SE TOMEN DECISIONES DEFINITIVAS Y DEFINITIVAS. En estos debates deben participar los representantes auténticos y libres de todos los pueblos sojuzgados, para que sin coacciones

LLAMAMIENTO DE LOS RUMANOS RESIDENTES EN ESPAÑA A LOS DIRIGENTES DEL MUNDO LIBRE

Los rumanos que residen en España, al igual que los rumanos que residen en otros países, están sufriendo las mismas persecuciones, el mismo hambre, las mismas privaciones morales y materiales, y todas las humillaciones. De vez en cuando se mencionan con ternura sus sufrimientos en los mensajes circunstanciales o como argumento en las conferencias internacionales. Parecía ser que la epopéyica revolución del pueblo húngaro, del otoño del año 1956, conmovería las conciencias y provocaría un examen total y definitivo de la situación internacional, que traería como consecuencia una "reintegración integral". Todo ha terminado con una plácida condena, de la que han hecho caso omiso los agresores, seguros de su impunidad. En cambio durante estos 15 años muchos pueblos coloniales han obtenido el derecho a una independencia y a una libre representación en los organismos internacionales.

Dramática Carta Abierta de los Exiliados al Mundo Occidental

Desde España, los Rumanos Hablan de Derechos Humanos

Señalan que ya hace quince años los pueblos del Este de Europa han sido coaccionados para ceder ante las tropas soviéticas y capitular sin condiciones

La Comunidad Rumanos en España, desde Madrid, donde radica, ha dirigido una carta abierta que circula ya por todo el mundo libre, "a las grandes potencias occidentales que voluntariamente han asumido la tarea de restablecer el orden, sobre la base de los principios del respeto de los derechos humanos y de las naciones, ahora que estamos en vísperas de una conferencia de "alto nivel" y para que se trate públicamente lo de los pueblos sojuzgados".

En esa carta, recuerdan los rumanos desarraigados violentamente del solar patrio, que se han cumplido ya quince años desde que los pueblos del Este de Europa han sido coaccionados para ceder ante las tropas soviéticas y capitular sin condiciones y apuntan que esa victoria del comunismo sobre Europa se debe casi íntegramente al poderoso apoyo de los aliados y a la presión militar, económica y moral ejercida sobre esos pueblos y a los bombardeos masivos llevados a cabo por aquellos.

Todos los esfuerzos de los dirigentes políticos de esos países, señalados durante la última fase de la segunda guerra mundial para concluir la guerra mediante un armisticio honroso con los aliados, evitando así al Este de Europa toda ola de terror que suponían le seguiría, fueron rechazados categóricamente por los aliados. La contestación fue invariable: "Capitular sin condiciones".

Dicen los representantes de la emigración rumana que han pasado quince años desde el día en que más de 20 millones de rumanos e igualmente otros 80 millones de polacos, húngaros, croatas, checos, eslovacos, búlgaros, lituanos, letones, estonios, albaneses, etc., están sometidos a

la represión sangrienta en Polonia (Poznań), la insurrección de Argelia, la represión sangrienta en Hungría, las revueltas de Muecat y Omeat, el conflicto armado de los estrechos de China (Quemoy y Matsui), la guerra civil de Cuba, la revolución en Venezuela, la invasión del Tíbet, los acontecimientos de Panamá, Nicaragua, Paraguay, Argentina y Ecuador, etc., etc.

Ante todas estas agresiones, reconocidas en parte por la propia URSS, el foro supremo internacional, la ONU, en la que millones de hombres habían puesto sus esperanzas, no ha tomado decisión alguna ni dictado sentencia para castigar la agresión y el agresor.

Señalan igualmente los rumanos que "nos hallamos ahora en vísperas de una conferencia de "alto nivel" y que cien millones de europeos sometidos al yugo soviético, dirigen descorazonados sus ojos hacia los pueblos libres del Occidente y siguen con angustia e inquietud las actitudes de sus dirigentes ante el futuro de sus países". Cien millones de hombres piensan con legítimo temor y preocupación, si no servirán una vez más de "compensación" para que el Occidente obtenga algún tiempo de tregua, de laxitud política y económica, que los soviets prometerán y respetarán "a leur manière" (a su manera).

Terminan su declaración a la conciencia del mundo libre, los rumanos en España, diciendo que: "Los pueblos del Este de Europa, los cuales, por haber defendido su ser nacional y al propio tiempo a Europa —como Francia, Inglaterra y los Estados Unidos lucharon con bravura ca-

INTER-
EUROPA-INFORMATION
Probleme Européen - Lebensfragen der weißen Rasse
Organ der "Lige weissen Völker"
Herausgeber: Inter-Europa-Verlag, Otto Karl Dreyer, Bad Godesberg/Rh.

Nr. 18 Juni 1959 2. Jahrgang

AUFBRUCH
der in Spanien lebenden
Rumanen
an die Führer der freien Welt

Vor fünfzehn Jahren wurden die Völker Osteuropas gezwungen, vor den sowjetischen Truppen zurückzuweichen und bedingungslos zu kapitulieren. Diesen Sieg über einen großen Teil Europas verdankt der Kommunismus der tatkräftigen Unterstützung der Alliierten, den Massenbombardierungen und dem militärischen

CONFERENCE DE GENEVE
10 MAI 1959.

LIBERTE ET JUSTICE
POUR LES PAYS DE L'EST
DE L'EUROPE.

COMMUNAUTE DES ROUMAINS EN ESPAGNE
MADRID

Les Roumains en Exil et le Comité de lutte pour une Roumanie libre, présentent leurs hommages à ceux qui portent à la Conférence de Genève la responsabilité de l'avenir du monde libre.

Nous espérons qu'on ne va pas oublier, une fois de plus, le martyre de la Roumanie jetée en proie à la Russie Soviétique et que cette Conférence représentera pour notre patrie l'aube de la liberté.

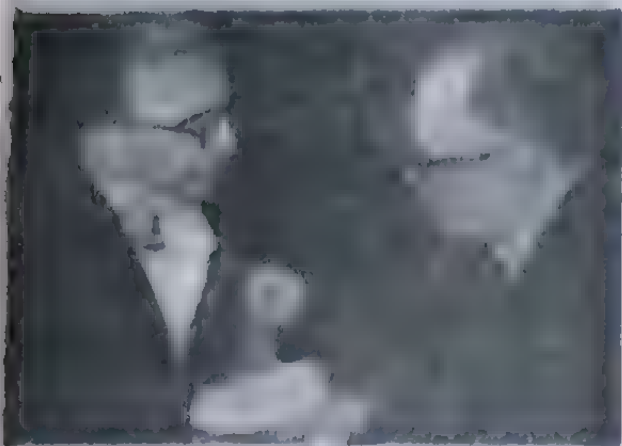
Pour rappeler la «démocratie» pratiquée par la Russie Soviétique, dans les pays qu'elle domine, nous nous permettons de vous envoyer ces tristes vignettes, qui ne représentent pourtant qu'une faible partie de leurs souffrances.

LIBERTATE ROMANIEI

23 AUGUST 1944 - 23 AUGUST 1959

Quinze anos de opressão comunista na Roménia

2) capitolo Potestà della legge a 4 pagine in 10 righe

[illegible]

Quinze anos de dominação comunista na Romênia

[illegible]

ÎN UNIFORMĂ DE ADAMIRAL, admiralele plătise
nu în România, lui Napoleon al III-lea
francezii îl cataloghează printre răi
ei suverani, din cauză că a pierdut
războiul din 1871. Exemple de acest
fel va găsi oriunde va voi, oriunde te
va da atenția de a răsfăți în galbe
nile fol ale istoriei. Nici un francez
nu se va mândri cu înfrângerea din
Bedun

Și iată oă istoria timpurilor noastre
 oferă o stranie excepție și cu furni-
 zarea acestui excepții ne am înțere-
 nat noi, Românii. De 16 ani trăim în un apăsător du-
 rorom, Românii serboază cea mai rușinoasă dată din is-
 toria lor: 23 August 1944. Și nu ne am mira dacă 23
 August ar fi serbată numai la București; acolo o ser-
 bouă străină sau înstrăinații; dar o vedem serbată și
 în exil. Spectacolul devine și mai trist prin cearta reîn-
 noită în fiecare an între străinii sau înstrăinații dela
 București și străinii sau înstrăinații din exil; fiecare
 caută să și atragă asupra lui meritele (?) condamnabi-
 lului act.

1989 nu a fost o excepție; cartea între București și
 exil a avut loc ca de obicei. Unele zile românești din
 America, au comparat pe cel ce-au dat rușinoasă în-
 vîtură cu Horia și Cloșca. Horia și Cloșca? Dar Horia și
 Cloșca au murit pe răzăd iar "eroii" dela 28 August au
 fost decorați și și-au cîștigat paharele de șampanie cu
 căldă! Neamuri!

Dar nu intenționăm să facem polemică ci să arătăm că anul acesta a avut loc o altă "scarbară"; a avut loc o evocare a lui 23 August 1944, o evocare diferită de cele despre care a fost vorba mai sus. Evocarea aceasta a fost un dureros moment al ruginosiei: date din istoria Românilor; s'a evocat împlinirea a 15 ani decând România a fost "eliberată" nu de nazisti ci de propria-i libertate; s'a evocat împlinirea a 15 ani decând armatai înfrântă de dușmanul de moarte al Neamului i s'a smuls arma din mână și a fost transformată într'un imens convolu de prizonieri din care o parte zac și astăzi prin câmpiile siberiene; se împlinesc 15 ani de când Patria ne-a fost transformată într'o imensă ocnă, într'un imens cimitir; se împlinesc 15 ani decând Patria se stinge decând Patria este în agonie, etc

Arăstean toate au voit să le evince Români din Sao Paulo, Brazilia, printr-o adunare care a avut loc în seara de 22 August a c. în sala de festivități a Colegiului. Au fost publicatii în gazetele locale iar în noaptea de 21 August zidurile oraşului au fost placardate cu afişul pe care li reproducem alăturat.

Comitetul organizator a fost format din: Ing. Florentin Marinescu, in calitate de presedinte al Com. parohial; G. Bucureşteanu, Gh. Popescu, vicepresedinte al Societăţii Româno-Braziliene din San Paulo; Ion Dimitriu, casier al Cons. parohial; Dan Boghiu; Petru Mihnea, mare comerciant; Căduia Vandroos, fost gazetar; Ion A. Ioanescu; Mihai Mititiuc; Mihail Romblovachi (basarabean); Dumitru Paulescu, redactor al rev. "Cetatea luminii"; G. Funduca, comerciant; Al. Silistreanu, publicist; Preot A. Uşeriu; Ion Potecanu Oandă, secretar al soc. Rom. Brnz.; Comandor Aurel Vordeacu; N. Iancu-Păltinşanu, redactor al rev. "Căminul". Comitetul organizator a cooperat ca membru pe dl Bogdan L. Bilyakyj, ucrainean (mama sa de a Română), reprezentant pentru Brazilia al Blocului Anticomunist al Naţiunilor captive.

Din partea autorităților braziliene au participat: Viceguvernatorul Statului San Paulo, generalul Porfirio da Paz; Șeful de cabinet al Președintelui Consiliului Comunal; Prof. Elena Iracy Junqueira, consilieră comunală, reprezentând pe deputatul și șeful partidului democrat

1944 23 de agosto 1959
15 ANOS DE MARTÍRIO
sob a ditadura comunista

OS ROMENOS DO BRASIL, LEVANTAM VOZ DE PROTESTO CONTRA O REGIME DE FURANIA INSTITUÍDO NA SUA TERRA DE ORIGEM PELOS IMPERIALISTAS DO KREMLIN.

11 e 15 anos a Nação Komona anglo-por-nipo-semitica.

PARALELISMO POLÍTICO e RELIGIOSO - TERROR - REPORTAGENS - FOME - VIOLENCIA

Hoje, quando as últimas tribos da América lutam pela liberdade e conseguem sua independência aprovada pela C. N. U., em pleno coração da Europa — no velho continente de civilização milenar — 13 nações que durante séculos contribuíram para o aprimoramento da humanidade, estão condenadas a uma vergonhosa existência de que leva conhecimento a história.

Continuando en Nación Libre y pasillo de brazos cruzados se enfrenta del poco conocido y
Carlos de Perla!

Abandonando a disciplina do sistema vertical, 100 militares de cores humanas convertidos, redam seus olhos lacrimejantes para o Mundo Livre, na esperança de que o formando uma comunidade em talia sola canadense antes que tarde demais.

UNCLASSIFIED

Usam suas vozes com 30 vezes mais sô ressonante grilo de protesto contra a escravização
do povo e a degradação humana, praticadas pela União Soviética.

Lutemos lado a lado contra o imperialismo satânico do Comunismo, que vem ameaçar cada vez mais o mundo cristão, a cultura e a liberdade do mundo inteiro.

Apoiando a ação de libertação dos povos subjugados, contribuiremos implicitamente para o afastamento do perigo vermelho da Pátria Brasileira.

LIBERDADE E JUSTIÇA A ROMÊNIA e AOS DEMAIS PAÍSES OPRIMIDOS PELA
DIABÓLICA DITADURA DO U. R. S. S.

Alfred

gestin, Dr. Andre Franco Mantova, Dr. Toledo Pisa, 90-
100, Príncipe da Beira, Rio de Janeiro.

Guvernatorul Statului San Paulo a trimis o scrisoare prin care se scuza că nu a putut participa și-și arată sentimentele de simpatie pentru poporul român subjugat, iar Dna Conceição da Costa Neves, a trimis un mesaj de 3 pagini.

Viceguvernatorul a ținut un înflăcărat discurs, subliniind latinitatea poporului român, serviciile aduse timp de secole Occidentului creștin și dreptul lui la repararea greșelii ce au făcut Occidentali "vânzându-l" Moscovei. Foarte frumos, incendiar chiar, a vorbit profesorul de istorie Benjamin A. Sales Arcury, care după o schiță istorică a națiunii române, a subliniat greșelile comise de Occidentali și a arătat că datoria Braziliei este de a interveni în favoarea popoarelor de dincolo de cortina de fier.

Din partea popoarelor robite au vorbit: Dr. Gyula Vangel, în numele Ungurilor; Mareșalul Carol Pelekiewicz fost vicepreședinte al Senatului polonez; Lubomir Zapyroff, în numele Bulgarilor. Dr. Vangel a arătat că vechile neînțelegeri dintre Români și Unguri trebuiesc lăstate la o parte în fața dușmanului comun, neînțelegerile găsind

(Urmează pagina 18.)

23 DE AGOSTO DE 1944 - 23 DE AGOSTO DE 1959

**XV ANIVERSARIO
DE LA
INSTAURACION DEL TERROR
EN
RUMANIA**

S

COMUNIDAD DE LOS RUMANOS EN ESPAÑA
MADRID
1959

Rumanos sigue siendo el continente sin sueño del Occidente. Rumania no puede ni debe morir. La hija de Trajano, la hermana lejána de la gran familia latina, la hija de verdaderos panparras de azules y rosas, citada en la "Iliada", la defensora del claro alfilerín rumano frente a los orientales tejas ciríacas, la alegre y bella tierra de la pluvia que en como una mordona, el país de la curpa de oro, de los ardientes y alucinantes los dragones, ese magro con 20 millones de rumanos inasistibles para los rumanos, ese país del Occidente, tiene derecho a ser oído.

Kumanda sin puerito inotir. No puerito este pedoso entenebible de Europa y la
luzalidad torjado en la inda abierta sigpimide unuado con inda de mil adios de
« nure derramada liquidizarse sobre un pupel torjado en la vubremene de un allegre
banquete en Yafiu, entre el 'vudá' y el 'nibiki' y el vengeradizo de una
guerra comenzada en nombre de la libertad de los pueblos ».

Average of five

En este triste día de luctuosa aniversario de la inauguración en Alemania del terror y el exterminio los humanos religiosos evocamos el llamamiento hecho al mundo libre el 18 de diciembre de 1945 por el gran español y gran amigo que fue Agustín de Foxá. Hacia esa emotiva evocación como la manifestación de la esperanza de que la O. N. U. y las potencias occidentales bajen con paciencia pero fin, el peligro que representa para el presente del mundo libre el continuo asomo comunista, y veamos en esta conmemoración la posibilidad de que se conviertan en realidad nuestros deseos: libertad para Rumania, libertad para la Europa del Este.

TARANISMUL LUI EMINESCU

zele lui nu s'a desprins glasul unui individ, ci vocea trecutului nostru românesc, în pieptul lui nu s'au scutit bucurile și durerile unui singur om, ci acolo a bătut inima a zece milioane de Români, cu toate dorurile ce se cuprind dela Nistru până la Tisa". Sextil Pușcariu nu este atât de mare cât Iorga, formularea lui nu atinge înălțimea de frumusețe a celei a lui Iorga, dar Sextil Pușcariu a murit fără să regrete ceia ce a spus despre Eminescu.

Cu toată conspirația tăcerii, totuși, măcar vag, Români știu că Eminescu a fost un mare naționalist, un mare economist, un mare antisemit, dar mult prea puțin sunt aceia care știu că Eminescu a fost și un mare țărănist în sensul că i-a iubit pe țărani, că le-a cunoscut marile dureri și că a scris cu litere de foc pentru apărarea lor. Ceace-mi propun deci să tratez în articolul de față, este țărănismul lui Eminescu.

În portretul pe care dl Seicaru —maestrul meu—, îl face lui Ion Mihalache, dă citează ca prim țărănist pe învățătorul Dobrescu-Argeș. Dl Seicaru face o distincție; este vorba de primul român care a lansat ideea unui partid țărănesc ca partid de clasă, ideile ce a fost reluată de Ion Mihalache în 1911. În fond, după câte înțeleg eu, un partid de clasă este o grupare de oameni— un partid—, format din oameni ce aparțin aceleiași clase sociale. Strângerea acestor oameni în aceeași grupare, în aceeași partid de clasă, poate fi determinată de mai multe cauze: Prima ar fi aceea de a se păstra privilegiile existente, a doua ar fi una agresivă de a domina celelalte clase, iar a treia ar fi una de apărare, o clasă zotănită de celelalte se strânge împrejurul unui om pentru a se apăra în contra celor ce o zotănesc. În istoria politică românească putem găsi că se încadrează perfect în prima categorie partidul conservator, în a doua partidul liberal, iar în a treia partidele țărănesc și socialist.

Dar eu cred că țărănismul nu poate fi numai cel ce a lansat ideea unui partid de clasă, ci și acei ce, fără să se gândească la acest lucru, au iubit clasa țărănească și au apărut-o, de multe ori cu mari riscuri, au voit să o ajute să se ridice. Pe această linie de clasificare deci, eu socotesc că țărâniști pot fi socotiți și Domnitorul Alexandru Ion Cuza și Mihail Eminescu. Vodă Cuza a iubit atât de mult pe țărani încât și-a riscat și în cele din urmă și-a pierdut tronul, iar cu viață a scăpat numai grație faptului că activitatea aceasta proțăărănească s'a desfășurat între 1850 și 1866 și nu între 1919 și 1938. Al doilea țărănism, în aceeași ordine de idei, este Mihail Eminescu.

Pentru cine studiază activitatea gazetărească a lui Mihail Eminescu, va fi o mare surpriză constatarea că figura lui Vodă Cuza nu l-a preocupat aproape deloc pe *zârnistul* Mihail Eminescu. În prea puține articole și cu prea puține fraze vorbește de Cuza. O explicație ar fi poate faptul că Eminescu și-a desfășurat principală activitate gazetărească la "Timpul", gazetă a partidului conservator, partid care participase la îgonirea domnitorului, legea rurală pe ei li lovice; Vodă Cuza fusese adevăratul, realul dușman al conservatorilor și nu al liberalilor. Să desigur în calitate de sal. reținut al gazetei partidului conservator nu putea să scrie de tunc în casa cenzurată. A lua ad literam această afirmație ar însemna să căm. cenzura nu se datau unor convingeri ci faptul că era plăt de conservatori și nu acesta este adevărul. La "Timpul" exista desigur o cenzură. Dar cenzura aceasta nu a fost atât de teribilă și în plus, un gazetar inteligent așa afirma mari gazetari—știe să se strecoare printre rețelele unei cenzuri. Nu întotdeauna spun eu; au existat și există cenzuri diavolești în care oricât de inteligent ar fi un gazetar, nu poate scrie decât ceace vor stăpânii. În categoria cenzurilor diavolești intră cea carlisto-lupistă și cea comunistă. În afară de aceasta, Eminescu ne-a arătat că nu este omul care pentru o bucată de pâine să-și vândă sau să-și închirieze condeul. Slavici ne povestește în amintirile sale că a doua zi după ce trupele române au trecut Dunărea, Eminescu a scris un articol de preamărire a acestui eveniment. Ori conservatorii erau contra intrării trupelor române alături de Ruși. Imediat ce a citit articolul, Lahovary, unul dintre potenții partidului conservator, deci unul din acei ce dădea banii pentru scoaterea gazetei, a venit la redacție și a început să-i reproșeze lui Eminescu, pe un ton violent, publicarea celui articol. Nu mai puțin violent, Eminescu i-a răspuns: "Futoare grecească, tu nu poți să simți ce simt eu ca Român, când Tara mea reîntre în istorie". Splendidă atitudine într-adevăr, dar oricât am dori ca pe lângă alte blazoane de mândrie Eminescu să-l aibă și pe acesta, se pare că scena nu este adevărată. Scena de mai sus nu s'a întâmplat pentru simplul motiv că la data trecerii Dunării a trupelor noastre—20 August 1877—, Eminescu nu era șef redactor al ziarului "Timpul" ci redacta partea neoficială a "Curierului de Iași". D. Murărașu spune că Eminescu a venit la la redacția "Timpului" în toamna anului 1877. Și se pare că are dreptate de moment ce în Curierul de Iași apar în acest timp următoarele articole: "Despre literatura populară" la 10 August 1877, "Răpirea Bucovinei" la 30 Septembrie și "Austro-Ungaria" la 7 Octombrie. Ce l-a făcut pe Slavici, care era un om extrem de meticulos, să scrie acest lucru? Probabil marea admirație ce avea față de Eminescu sau poate, a inventat această scenă pentru a lua apărarea lui Eminescu că scria la "Timpul" pentru bani. Nu am putut să-mi procur cartea lui Slavici și scena cu Lahovary am dat-o după dl Pamfil Șeicaru și Leontin Constantinescu. Primul a povestit-o într-o scrisoare către generalul Rădescu—scrisoare devenită publică—iar al doilea într-o conferință la societatea M. Eminescu din Paris, societate al cărei președinte era de curând decedatul C. Antoniaade. Istoricii literari vor trebui să se aplece asupra acestui caz pentru a-l lămurii.

Dar nu este nevoie să se recurgă la fapte discutabile pentru a stabili independența și mândria lui Mihail Eminescu.

Cum spuneam mai sus, înainte de a trece la "Timpul" — în vara lui 1877 cum scria și Slavița sau în toamna aceluiași an cum scrie D. Murărașu și cum se pare că este în adevăr —, marele poet era redactor al părții neoficiale a "Cămerului de Iași". Și n'a părăsit "Cămerul de Iași" pînă cînd îl aștepta un post mai bun, mai bine plătit desigur, acela de redactor șef al unei gazete din capitală, ci a venit la "Timpul" tocmai fiindcă pe neașteptate a

parăsit redacția gazetei "Curierul de Iași". Și redacția Curierului o parăsisse din cauza firii lui independente, din cauză că refuzase un târg. Primarul Pastila fusese atacat de ziarul "Steaua României", "Curierul de Iași" se tipărea la Tipografia națională al cărei director era un oarecare avocat Mircea. Primarul a intervenit la Mircea și Mircea, la rândul lui, a presat gazeta. Și i se cerea lui Eminescu să scrie un articol sau mai multe în care să ia apărarea primarului atacat. Cum Eminescu a refuzat, Mircea a venit cu altă propunere pe care Eminescu a găsit-o și mai jignitoare de cât prima: articolele aveau să fie scrise de Mircea, apăreau nesemnate, dar în locuri, cu ar fi făcut pe toată lumea să creadă că sunt scrise de Eminescu. Refuzul a fost însoțit de data aceasta de demisie, Eminescu demisiona deci după 7 Octombrie, în pragul iernii, desigur fără palton și fără lemne. Dar o răcea pentru că se numea Eminescu. Venirea la "Timpul" se datorește deci acestei situații dramatice pentru Eminescu, probabil în urma intervenției lui Maiorescu și este iarăși probabil că și pentru faptul că Eminescu se relevase la insignifianta foaie ieșană ca o pană ascuțită, iar conservatorii se găseau în opoziția care se arăta—cum s'a și întâmplat—de lungă durată.

Cum se face dar că Eminescu a scris articole de laudă la adresa conservatorilor, nu toate meritate? Le-a scris pentru a nu-și pierde și acest post și pentru a nu rămâne iarăși pe drumuri? Răspunsul e categoric negativ. Eminescu credea cu tărie în tot ce i se scria. Laudele nemeritate la adresa conservatorilor se datoresc faptului că el era un tradiționalist, un *conservator*. El iubea profund trecutul și înnoirile revoluționare liberale i se păreau o violență a trecutului. Admirația pentru trecut

În toate aceste privitor la vânzarea terenurilor, trebuie să se înțeleasă că, în afară de faptul că, în 1876, domeniile Statului nu puteau fi vândute bloc sau pe parcele. Când erau vândute în bloc, cumpărătorul plătea 25 % la început, iar restul în 12 ani. Dacă se vindeau pe parcele, atunci plata trebuia să se plătească integral și imediat. Nu e nevoie a insista pentru a vedea șmecheria. Rezultatul e cel banal: 641 domenii ale Statului au fost cumpărate de boieri și numai 31 au fost cumpărate de țărani, sau în ha., 60.000 pogoane cumpărate de țărani și 309.000 de boieri (Lahovary). O marcă în plus, în defavoarea conștientă a lui 1886 este că în afară de legea lui Vodă Cuza, vindeau moșii Statului mai era impusă și de necesități financiare. Statul avea nevoie de bani și atunci și-i procura vânzându-le și moșii. I. G. Duca, cel care mai târziu avea să facă un titlu de glorie din faptul că era semnatarul decretului lege de improprietăți din 1919, o recunoaște formal înainte de a fi fost cuprins de emoționantă dragoste de țărani: "Pentru că, după marea (?) explozie, aceste reforme nu puteau pleca din nevoia de a da pământ țăranilor" (Ion C. Brătianu și chestiunea țării). Tot în această lucrare, Ion C. Duca înțelege că războiul pe Ion Brătianu și subiectul primei sale legi de improprietăți (execuția manu militari), prin faptul că "în momentul în care se vota aceasta lege, Ion Brătianu călătorea prin Europa, pentru a realiza dorința divanurilor - hoc, de a aduce în România un prinț străin (?). "Ca cum Ion Brătianu ar fi fost singurul liberal din România" (Crisian T. Axente).

Numai după revolta țărănească din 1888, isgonitorii
nt nevoiți să mai cedeze puțin. Astfel, în 1889, o nouă
e dă posibilitatea și neobișnuit de a cumpăra pământ
din domeniul Statului: se vindeau de data aceasta
șile Statului în loturi mici de 5, 10, 25 ha, fără acmpt,
prețuri moderate, plătile în termene lungi și anual.
acestei legi i-a urmat o alta în 1892. Trebuie însă să
unem că aceste legi au fost făcute de conservatori și
a de liberali (ultima aparține lui P. P. Carp).

În 1907 izbucnește marea revoluție. Conservatorii nu curajul să reprimă, cu aceasta se însărcinează Ionel ătianu. Căd 11.000 de țărani. Înfricoșăți, liberalii de- țin urgent pe biroul Camerei o serie impresionantă de spoziții în favoarea țăranilor. "Dar odată revoluția re- ținată, politicienii uită promisiunile și se pierd în chi- umele avocației pentru a evita marile reforme pe care în

o găsim și în poezuele lui și dacă un mănunchor de condei poate scrie cu o oarecare ușurință, în proză, anumite lucruri în care crede puțin sau deloc, el nu va putea să scrie niciodată o poezie—bună bineînțeles—decat dacă simte, dacă crede profund în ceiaze scrie.

«Aşa simte, data crede profund în teace scrie. Şi totuşi trebuie să admitem că o oarecare cenzură a existat la "Timpul". Această cenzură, pentru mândrul, pentru independentul Eminescu, nu putea fi decât de ordin moral. În partidul conservator figurau oameni pentru cari Eminescu avea nu numai recunoştinţă, dar prietenie şi admiraţie. El era junimist şi multe dintre ideile lui îi fuseseră inoculate de junimişti, şi le însuşise din citirea "Convorbirilor literare", din discuţiile dela cenaclul Junimii, discuţii la care era prezent, din discuţiile cu Maiorescu, Negruzzi, etc. În ediţia A. C. Cuza de găseşte o scrisoare către Negruzzi, în care i se adresează amical - "Iubite Jacques". Din corespondenţa cu Maiorescu se vede că Eminescu îi pretuia pe criticul dela Junimea. Fără să mai vorbim de faptul că în toate împrejurările în care poetul se găsea la strâmtoare, Maiorescu nu rămăsese indiferent.

Desu nu ramasese indiferent. Dar marele poet căuta să se strecoare cu inteligență printre rețelele acestei cenzuri. În cele mai multe cazuri "rătea seaua ca să priceapă iapa", adică ataca cu violență pe liberali, dar cei vizați nu erau liberalii singuri ci și conservatorii. Sunt multe articole, poate majoritatea, în care sunt atacați Greco-Bulgarii din partidul liberal. Dar, cum îi răspunde "Independance roumaine", fanarioții se găseau și în partidul conservator și aceștia înghițeau desigur cu noduri articolele lui Eminescu.

Și pe lângă un articol—sters dealtfel—inchinat lui Cuza, pe lângă fraze favorabile semănate pe ici pe colo prin articole, într-unul Eminescu îi aduce lui Vodă Cuza un omagiu, un teribil omagiu. Este vorba de articolul "Pătura superpusă" care face parte dintr-o serie în care poetul desfașoară o teorie personală, teoria "păturii su-

perpuse". D. Murarasu sustine ca aceasta teorie nu este originala dar Eminescu isi urea cu aceasta patetica teorie de a este patria superpusa. Eminescu a spus: "A in Romania "aveni de o parte rasa romana cu caracterul ei, identica in toate tutele pe care le poarta, pe o parte cinstit, inimos, capabil de adevaz si de patriarhat, pe o parte apoi deasupra acestui popor o patina superpusa, un fel de sediment de pungași și de cocote, răsadita din amestecul scursătorilor orientale și occidentale, incapabila de adevaz și patriotism, rasi Caradalelor, pe care Moldovenii diu eroare o numesc Munteni". Deci la baza e nația românească iar deasupra ei s'a așezat "pătura superpusă", Grecii în Muntenia și Evreii în Moldova. In cealace-i privește pe Greci, Eminescu nu viza pe negustorii de halva sau pe plăcintari, ci pe acei cari erau în posturile de conducere ale Țării.

Si acum urmează omagiul, dumnezeescul omagiu pe care Eminescu îl aduce "domnitorului țărănilor":

-Dacă am încerca să determinăm exact timpul în care elementul autohton a învins pe cel immigrant, sau a fost învins de el, am zice:

La 1700 învinge elementul emigrant prin domnia fanariotă.

La 1821 începe reacțiunea elementului autohton și merge biruitoare și asimilând până la 1866.

La 11 Februarie 1886 intră din nou elementul imigranț.

Există și de-atunci o oscilațiune, o mutare a punctului de gravitație când asupra elementelor instinctiv-naționale, când asupra celor instinctiv străine, dar victoria, precum vedem, e momentană și această din urmă.

Dar care îi semnul prin care se disting acești oameni neasimilați, de proveniență transdanubiană, de populațiunea de rasă?

Cerem a se constata aceasta în toate punctele. Noi zicem prin sterilitate fizică și intelectuală. Sânt intelectuali și fizic sterpi, sânt cătări în toată privința. Sau nu produc copii de fel sau produc stăpîrituri, menite la o degenerare gradată și la stingerea în generația a treia ori a patra. Constatăm apoi la ele simptome permanente de slăbiciune intelectuală. La ei muntea e substituită prin viclenie. Viclenia e un semn de slăbiciune, căci muntea omenescă veritabilă stă în raport direct cu capacitatea de a pricepe în mod desinteresat un ade-văr. Ca slăbiciune de caracter e de citat falsitatea. Prietenoși, lipindu-se și măgulind pe ori-cine de care au trebuință, ei urăsc în realitate orice putere superioară, fie intelectuală, fie de caracter. Istoria lui Tudor și a lui Cuza ar ilustra această teorie.

Oamenii ce linguseau a împărtăși ideile acestor spirite cu totul lipsite de violență, nu aceia cari ar fi avut curajul de a li se opune pe față, îi trădese.

Dacă am cerceta originea ofițerilor de gardă dela 11 Februarie am afla că e străină, începând cu fiul unui făclier grec dela Botoșani și urmărind toate numele.

Fără îndoială lupta aceasta e purtată în mod instinctiv, fără claritate de vederi, cu tendințe elementare de atracțiune și repulsiune. Precum Celții Irlandei, deși anglicizați, simt dominațiunea anglo-saxonă ca pe o domniție străină de rasa și înclinațiunile lor, tot astăzi poporul românesc simte instinctiv că e dominat de o națiune străină.

Geniul neamului românesc e o carte cu șapte peceți pentru generația dominantă".

Iată dar că aici sunt bichuiți nu numai fanarioții din partidul conservator "oamenii neasimilați", etc., dar însăși conducerea partidului conservator care participase alături de "fiul fächerului grec" la momentul care marca victoria păturii superpuse: 11 Februarie 1866.

Pentru că Eminescu a murit spiritual în 1883 și fizic în 1889, îmi permit—oricât ași fi acuzat de lipsă de modestie, lucru pe care-l recunosc pentru cazul de față—, să continui a marca etapele acestei lupte dintre elementul autohton și cel emigrant:

La 1919 elementul autohton reușește grație sacrificiilor și curajului din războiul de întregire, ca să obțină exproprierea, adică smulgerea pământurilor care se găseau fie în mâna păturii superpue, fie exploatate de acest element prin arendare—in preajma anului 1907 Moci Fischer deținea în arendă aproape tot Nordul Moldovei

La 1938 (30 Noembrie) elementul imigrant își ia revanșa. Această revanșă avea să marcheze punctul culminant al victoriilor elementului imigrant.

La 1944 (23 August) elementul imigrant avea să marcheze punctul final al victoriilor lui, final în același timp și al înfrângerilor elementului autohton. Când Țara se va elibera, elementul autohton va prezenta o experiență amară, experiență supremă, și nu va mai permite în nici un caz victoriile păturii superpuse.

TOTUȘI, trebuie să recunoaștem că Mihail Eminescu, țărănistul Eminescu nu a avut o admirație, un cult pentru primul țărănist, pentru Vodă Cuza. Dacă cenzura conservatoare, morală sau de altă natură, l-a împiedicat să scrie despre Cuza Vodă, care este explicația că nu se găsesc studii, articole, note, despre Cuza, printre manuscrisele lui? Explicația pe care o dă subsemnatul e următoarea: Eminescu a murit tânăr, foarte tânăr, la 33 de ani—după 33 de ani Eminescu n'a mai fost Eminescu—. S'ar putea spune că la acea vârstă gândirea lui nu se maturizase, se găsea încă în acel vârtej de idei necristalizate ale tinereții. Gândirea lui rătăcea la Alexandru del Bun, Ștefan cel Mare, Ștefaniță Vodă; Cuza Vodă era prea apropiat de el, nu-i venise timpul să intre în sfera preocupărilor lui Eminescu.

Deci țărănismul lui Eminescu va fi un țărănism eminescian, fără nici o legătură și neinfluențat de țărănismul lui Vodă Cuza.

Eminescu a mai fost acuzat de a fi fost injust cu partidul liberal. Lucrurile nu au fost așa de rele, spun denigratorii lui Eminescu. Era o situație normală, într-o țară care renăscă. Erau durerile nașterii. Da, în parte e justă această afirmație. În acele vremuri se întâmplau în Țara noastră lucrurile care se întâmplă astăzi în atâtea țări noi care își capătă sau își recapătă independența. Egiptul, de exemplu. Există dureri ale nașterii care nu pot fi evitate, fără înșelăciuni. Dar există dureri și dureri; depinde de cine dă asistență leuzei, depinde dacă asistenții sunt medici sau moașe. Și dacă aceste dureri au fost mai mari (Urmează pagina 16.)

(Urmeazd pagina 16.)

[illegible][illegible][illegible][illegible]

De asemenea s-a acordat sprijin în dezvoltarea în mare măsură dezvoltării în a 4-a zonă a regiunii pe axa de dezvoltare în direcția din vale în sus. Prin intermediul unor intervenții a continuat să se promoveze dezvoltarea în direcția din vale în sus, în special în direcția din vale în sus, în special în direcția din vale în sus.

[illegible][illegible][illegible][illegible][illegible]

407 - continued. It was the morning after the
storm and the wind was blowing from the north. The
water was very rough and the waves were very high.
The ship was pitching and rolling and the crew
was very nervous. The captain was very calm
and he was telling the crew to stay calm. The
ship was very old and it was very slow. The
crew was very experienced and they were very
good at their jobs. The ship was very big
and it was very fast. The crew was very
friendly and they were very helpful. The
ship was very comfortable and it was very
safe. The crew was very good and they were
very helpful. The ship was very big and it
was very fast. The crew was very friendly
and they were very helpful. The ship was
very comfortable and it was very safe. The
crew was very good and they were very helpful.

1. The first step in the process of the investigation is the identification of the problem. This is done by the investigator who is responsible for the investigation. The investigator must identify the problem and the scope of the investigation. The investigator must also identify the objectives of the investigation and the methods to be used. The investigator must also identify the resources available for the investigation. The investigator must also identify the risks involved in the investigation. The investigator must also identify the stakeholders involved in the investigation. The investigator must also identify the timeline for the investigation. The investigator must also identify the budget for the investigation. The investigator must also identify the personnel involved in the investigation. The investigator must also identify the equipment and materials needed for the investigation. The investigator must also identify the data to be collected and the methods for data collection. The investigator must also identify the data analysis methods to be used. The investigator must also identify the reporting methods to be used. The investigator must also identify the communication methods to be used. The investigator must also identify the documentation methods to be used. The investigator must also identify the dissemination methods to be used. The investigator must also identify the evaluation methods to be used. The investigator must also identify the feedback methods to be used. The investigator must also identify the improvement methods to be used. The investigator must also identify the monitoring methods to be used. The investigator must also identify the evaluation methods to be used. The investigator must also identify the feedback methods to be used. The investigator must also identify the improvement methods to be used. The investigator must also identify the monitoring methods to be used.

[illegible][illegible][illegible]

Comitato organizzatore a loro invito del sig. Floren-
zio Marzulli. In ordine di precedenza si sono parlati:
Giuseppe Rinaldi, del Popolo, vicepresidente il Senato
e Rinaldo Brandini del San Paolo. Per l'azione so-
ciale il loro parlatore, Don Egidio, padre Mariani, ha
inteso dire, come l'altro, che non poteva fare a
meno della Massoneria. Ma il benemerito presidente,
avendo parlato soltanto di un "terzo partito",
i funzionari massonici si sono messi subito a
parlare. Per l'occasione sono arrivati il sig. Edoar-
do Lombardi e il sig. Giovanni R. Rossi. Lombardi,
segretario del "Popolo", ha parlato soprattutto di orga-
no di massa, pe il Regno e di un partito di orga-
nismo esile e dinamico, rappresentando perciò l'azione
e l'azione massonica e l'azione sociale.

[illegible][illegible][illegible]

1. The first paragraph of the report states that the Commission has been informed by the Government of the United States that it has received information from a source that the Soviet Union is planning to launch a nuclear attack on the United States in the near future. The Commission is aware of the fact that the Soviet Union has a large nuclear arsenal and that it has the capability to launch a nuclear attack on the United States. The Commission is also aware of the fact that the Soviet Union has a long history of aggression and that it has a strong military. The Commission is therefore concerned that the Soviet Union may be planning to launch a nuclear attack on the United States in the near future.

1. The first step in the process of the investigation is to identify the problem or the question that needs to be answered. This is often done by the researcher or the client, and it is important to be clear and specific about what is being investigated.

2. The second step is to design the study. This involves deciding on the methods that will be used to collect data, and on the variables that will be measured. It is important to ensure that the study is valid and reliable, and that the data collected will be able to answer the research question.

3. The third step is to collect the data. This can be done in a variety of ways, depending on the nature of the study. Some studies involve direct observation, while others involve the use of questionnaires or interviews. It is important to ensure that the data is collected in a systematic and unbiased way.

4. The fourth step is to analyze the data. This involves using statistical methods to summarize the data, and to test hypotheses. It is important to ensure that the analysis is valid and reliable, and that the results are able to answer the research question.

5. The final step is to report the results. This involves writing a report or a paper that describes the study, the methods used, the results, and the conclusions. It is important to ensure that the report is clear and concise, and that it provides a thorough and accurate account of the study.

1. Il primo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 2. Il secondo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 3. Il terzo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 4. Il quarto punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 5. Il quinto punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 6. Il sesto punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 7. Il settimo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 8. Il ottavo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 9. Il nono punto riguarda la definizione di "sistema di governo".
 10. Il decimo punto riguarda la definizione di "sistema di governo".

[illegible][illegible]

1. The first step is to identify the problem. This involves understanding the current situation and what needs to be achieved.

2. The second step is to develop a plan. This involves determining the steps that need to be taken to achieve the goal.

3. The third step is to implement the plan. This involves putting the plan into action and monitoring progress.

4. The fourth step is to evaluate the results. This involves assessing the outcomes of the plan and determining if the goal has been achieved.

5. The fifth step is to adjust the plan if necessary. This involves making changes to the plan if the current approach is not working.

6. The sixth step is to communicate the results. This involves sharing the outcomes of the plan with the relevant stakeholders.

7. The seventh step is to document the process. This involves recording the steps taken and the results achieved.

8. The eighth step is to review the process. This involves reflecting on the experience and identifying areas for improvement.

9. The ninth step is to share the lessons learned. This involves communicating the insights gained from the experience to others.

10. The tenth step is to celebrate success. This involves acknowledging the achievements and the hard work that went into achieving the goal.

[illegible]

TARANISMUL LUI EMINESCU

Articolul 24 prevedea: Arestarea preventivă în materie de presă este interzisă.

În timpul lui Vodă Cuza, un oarecare N. Orășanu, care a continuat dealfel a scrie și în timpul lui Vodă Carol, când își trimitea poezia la tipografie, trimitea și saltea și pătura la închisoare într-o zi, directorul închisorii Văcărești se pomenise cu o trăsură care aducea saltea, pături, ceasuri, etc.

— Ale cui sunt? a întrebat directorul.

— Ale domnului Orășanu.

— Dar, nu am primit nici un avis că Orășanu ar fi arestat.

Nu face nimic, o să vie.

Iată un exemplu de poezie de a lui Orășanu:

"Străinul, vă spun eu, pică,
Căci e de nimic,
Și de lege n'are frică
Ca orice calic.

Unire numai să fie
Români între voi
Și veți scăpa de hojie
Și chiar de Nemțoi!

Cucuvaia cobitoare
S'a pus pe Palat
Și cântarea-i bocitoare
Strigă neîncetat:

O! Târă, te stucumată
De un hoț străin,
De o liftă leșinată
Slugă la Berlin."

Această poezie nu a mai fost publicată în timpul lui Vodă Cuza ci în a lui Carol, iar inspirația liberală e transparentă. Pentru aceste perle poetice, publicate în "Ghimpele", girantul ziarului a stat la închisoare preventivă două luni și 5 zile. Desigur că nimeni nu va găsi—afară doar de faptul că închisoarea a fost preventivă—că libertatea presei a fost sugrumată. Lipsa de gust a autorului e flagrantă pentru a fi invocată în favoarea lui libertatea presei. Mai târziu Gheorghe Panu a fost condamnat pentru un delict de presă la doi ani de închisoare, dar aceste rare condamnări nu justifică pe nimeni să afirme că pe acele vremuri presa nu era liberă. Această libertate a presei a fost sugrumată numai în timpul domniei Lupeșcu-Carol II. Domnul Pamfil Șeicaru analizează această sugrumare a presei în timpul lui Carol II și socotește că vinovați de această sugrumare sunt oamenii politici care nu au avut aceeași structură ca oamenii politici dinainte de 1900. Pe oamenii politici din timpul lui Carol II, dl Șeicaru îi numește *palatiști*. Fără îndoială că dl Șeicaru are dreptate, N. Iorga de exemplu nu poate fi comparat cu Lascăr Catargi cunoscut prin faimoasa replică: Aiașta nu se poate Majestate. Dar, după părerea mea, dacă presei au putut Lupeșcu și cu Carol II să-i pună din nou în libertate, nu sunt numai oamenii politici ci și presa însăși. Ce har și înțelepciune oare dacă atunci când a fost suprimat "Calendarul" sau "Cuvântul", ca să nu citez decât pe cele mai principale, toată presa din România s'ar fi autosuprimat? Dacă în loc de socoteți mărunte—tiraj, publicitate, concuren-

— plus rânchounle personle... Carol II, oricât de multe crime a comis, este un timid. Dacă dela prima suprimare a lui Șeicaru zădărnici a intrat... Când Banca Marm... Carol a chemat la el pe... Manolescu și... Blank, dându-i... acea vreme pe Mihail Manolescu... din cei ce contribuie la... nolescu i a răpus că va... chestia. Și consilul, contrar... a acceptat cererea regelui... la rege și i-a comunicat... cutat Banca Blank este... timp, Mihail Manolescu... gorie Manolescu, la Valen... Consiliului de ministri, ca... să vadă care va fi atitudinea... să hotărât pe Manolescu și... că sunt total de acord cu el... păt. Numai că Iorga și a schimbat între timp părerea... era unul dintre palatiștii de frunte și Mihail Manolescu a trebuit să se retragă dela direcția Băncii Naționale. S'a retras, dar Banca Blank a dat faliment.

Iată deci că regele Carol dădea înapoi și nu s'ar fi ajuns unde s'a ajuns dacă ar fi înțeles nu numai oamenii politici dărzi, dar și gazetarii neînfecați.

Recent în Franța a fost arestat și judecat un caricaturist de dreapta, pentru o caricatură în care era zeflemisit generalul De Gaulle. Dar toată presa i-a luat apărarea și caricaturistul a fost achitat.

A U trecut 70 de ani dela moartea lui Mihail Eminescu. Pătura superpură a obținut victoria finală la 23 August 1944, mai precis victoria ultimă. După vestile ce vin din Patrie, se pregătește transformarea tuturor pământurilor în colhozuri. Tărâniea română nu mai are nici un drept, nici un apărător. Cei care ar putea-o apăra au alie preocupări: grandoare, colonii, negot și, mai ales petrol. Dar, cum fiecare acțiune dă naștere la reacțiune și cum reacțiunea este cu atât mai mare cu cât acțiunea este mai puternică, desigur că reacțiunea tărâniei românești va fi teribilă și, mai ales, de durată. Nu va mai admite să fie zotănită de nimeni, nici de străini, nici de naționali. Va avea o conștiință de cei care reprezintă, se va cultiva, va ști cine îi sunt prietenii și cine dușmanii, cine a oprimat-o și cine i-a luat apărarea. Și va trebui să știe că pe lângă Vodă Cuza, devenit pentru țărânul român o figură de legendă, a mai existat un Român care i-a luat apărarea cu tărie și cu statornicie. Acest Român a fost Mihail Eminescu.

(1) Datele dintre ghimpele, precum și altele, majoritatea, din această ultimă parte a articolului de față, le-am luat din excepționala teză de doctorat a lui Crișu Axente, teză publicată la Paris în 1937, colecția Sirey, sub titlul "Essai sur le régime représentatif en Roumanie". Lucrare de 584 pagini. Un subiect asemănător a tratat în 1912 George Tătărașcu. Diferența—în favoarea lui Axente—este că dela orașul Iași, George Tătărașcu a ajuns prim ministru iar Crișu Axente, ales deputat în ultimele alegeri—în parte mai puțin brutale ca celelalte a trecut din închisoare în închisoare până în anul 1944. A murit în floarea vârstei. Este înmormântat la Madrid.

lăsa să treacă proiectul lui de lege, având în vedere că... Marel boier au profitat de rapoartele lor cu Palatul pentru a denunța cu insistență proiectele "bolșevice" ale guvernului și a împiedica pe Mihail de a bîne o audiență și a-și expune punctele lui de vedere. Dl Garofid, cel mai bun orator al partidului marilor proprietari, îl înlocui și el este acela care a făcut ultima foalea reformei agrare. Legea sa, promulgată numai la 21 Iulie 1921.

Și care a fost grija de țărân după ce i s'a dat pământ, grija din care să se vada că există realmente o dragoste de țărânul român și nu interese meschine partizane? Nici una. Nu s'a creat un credit agricol, nu s'a creat o industrie alimentară pentru a absorbe mâna de lucru țărănească, nu s'a votat o lege care să oprească divizarea loturilor. În 1940, țărânul era din nou lipsit de pământ și, din nefericire, s'a dat posibilitate comunistilor de a face demagogie, împartind ultimele întinderi mai mari de pământ lipsă de experiență? Nu poate fi invocată Pentru indivizibilitatea pământurilor Eminescu pledase cu zece de ani înainte. Pentru crearea de credite țărănești scrisese și Eminescu, scriseseră și alții. Lacunele legii lui Vodă Cuza trebuiau să le servească de îndreptar, dacă într'adevăr bomba lui Ion Brătianu din 1913, avea la bază dragostea pentru țărânul român. Industria creată înainte și după 1919 era o industrie parazitara, cel care plătea gloaba era tot țărânul. Aceasta era o realitate. A explica altfel lipsa de dragoste față de țărânul român, însemnează a continua să facem "istorie romantică", cum așa de just o numește dl Pamfil Șeicaru. Și eu cred că în anul 1959 nu ne mai este permisă această indeletnicire.

Tot Seton Watson, a cărui Istorie a Românilor nu poate fi socotită defavorabilă Hehenzollernilor și Brătienilor, scrie: "S'a căutat să se stereotipeze această situație artificială aducând corective sufragiului universal și practicând o corupție electorală care a lăsat în curând în umbră metodele Ungariei dinainte de război. Totuși majoritatea artificială a lui Averescu s'a desagregat, moartea a răpit prematur pe generosul și imaginativul Tache Ionescu și liberalii, ineluctabil, au reluat puterea pe vechile baze centralizare, xenofobie, măsură favorizând orașele în paguba satelor. Regele Ferdinand, a cărui sănătate se înrăutățea, a devenit din ce în ce mai mult prizonierul liberalilor..."

EMINESCU a trăit într'un regim de libertate a presei. Dl Pamfil Șeicaru ne-a rălat că această libertate a fost totală și așa reiese și din textele Constituției din 1866, ba modificarea din 1884 a fost și mai favorabilă acestei libertăți. Dar, ca în toate, și în acest domeniu au existat încălcări. Astfel, în 1885, poetul Alexandru Macedonski a fost arestat și a făcut închisoare preventivă trei luni pentru următorul refren: "Vodă Car... Vodă Car. crudul voda Caragea". Evident, Macedonski viza pe regele Carol. În fața Curții cu jurați, deci după trei luni de închisoare, apărarea ridică excepția legii de presă care prevedea prescripția după patru luni dela comiterea delictului. Ori trecuseră opt luni dela publicarea versurilor ce conțineau refrenul incriminat. Macedonski este pus în libertate, dar trei luni de închisoare le făcuse deja. Este drept că în 1875 Constituția nu prevedea nimic în privința arestării preventive în materie de presă. Această lacună a fost umplută în 1884 când sfârșitul ar-

23. VIII. 1944 - 23. VIII. 1959

desigur în viitor, cu bunăvoință de ambele părți, o soluționare echitabilă, iar delegatul bulgar a subliniat sentimentele de prietenie pe care Bulgarii le-au avut totdeauna pentru România.

Din partea Românilor au vorbit Ing. Florentin Marinescu, Dtru Păulescu, Oană Potecașu.

Pe scena împodobită cu tricolorul românesc și culorile braziliene, ce încadrau o placă pe care scria "15 ani", au defilat drapelele următoarelor națiuni: Bulgaria, Ungaria, Slovacia, Ucraina, Macedonia, Croația, Kosachia, Bielorusia. Purtătorii acestor steaguri, într'un gest de solidarizare și simpatie, salutau un mare și frumos drapele românesc, ținut de Dtru Păulescu, îmbrăcat în costum național. Au fost prezenți trimișii marilor ziare locale, reporteri fotografici, etc.

A urmat un program artistic la care și-au dat concursul o pianistă renumită braziliană, precum și Dsoara Mariana Migdal ce au cântat bucurii românești.

Cele două fete ale României macedoneam Ghița Mărgărit, Domizica și Victoria, în frumoase costume naționale, au fost fotografiate de către reporteri, pe scenă, având în mijlocul lor pe Viceguvernator.

Adunarea a încheiat-o Dl Bucureșteanu, aducând mulțumiri participanților, după care toată lumea românească a cântat "Pe-al nostru steag".

După serbare s'au redactat și trimis memori și telegramme Sefilor de State occidentale, la aceste telegramme asociindu-se și reprezentanții celorlalte popoare de dincolo de cortina de fier.

Precum se vede, o serbare reușită din toate punctele de vedere. Români din San Paulo se agită mereu, încercând să atraga atenția străinilor asupra soartei Neamului nostru. Înaintuit exact dela data de 23 August 1944.

Timpul prea scurt și depărtarea nu ne-au permis să avem o documentare mai amplă, dar din rândurile de mai sus, cititorii nostri își dau seama desigur de amploarea și succesul Adunării din seara de 22 August, în orașul brazilian San Paulo.

G L O S A

TEMPO passa, tempo vem,
Tudo é velho e novo é tudo;
Sobre o mal o sobre o bem,
Interroga-te e medita;
Nada esperar, nem receies;
Como as ondas, passa a onda;
Se te incitam, se te chaman,
Insensível fica a tudo.

Muita coisa ante nós passa,
Nós ouvimos muita coisa;
Quem se lembra disso tudo
E a escutá-lo ficaria?...
Tu, recolhe-te a um canto,
Encontrando-te a ti próprio,
Quando, com ruídos vaos,
Tempo passa, tempo vem.

Nem se incline a fria agulha
Da balança do pensar
para o instante que se muda
Em ventura mascarada,
Que da própria morte nasce
E tal vez se esvai num apice;
Para aqueles que a conhece,
Tudo é velho e novo é tudo.

Como espectador no teatro,
Imagina-te no mundo;
Mesmo que um faça de quatro,
O seu rosto reconheces,
Se discutem ou se choram,
Tu disfruta-ps do teu canto,
Dessas manhas reflectindo
Sobre o mal e sobre o bem.

O futuro e o passado
São da folha as duas páginas;
Ve o fim desde o principio
Quem aprende a conhece-los;
O que foi e o que será
No presente possuímos;
mas quanto a sua variedade,
Interroga-te e medita.

Porque tudo quanto existe
Se submete às mesmas leis;
E há milênios e milênios
E o mundo alegre e triste;
Outras máscaras e bocas—
Mesma peça e mesma voz,
Tantas vezes enganado,
Nada esperas, nem receies.

Nada esperes, vendo os miseros
Pelo exito a lutarem,
Perderas com esses tolos,
Apesar do teu engenho.
Nao receies, pois entre eles
Tentarao prejudicar-se
Nao procures acompanha-los
Como as ondas, passa a onda.

Como um canto de sereia
Lança o mundo as suas redes;
Quando muda actores em cena
Larga nuvens de poeira,
Tu, entao, passa de lado,
Nem sequer des atenção,
Nao desvies o teu caminho
Se te incitam, se te chaman

Se te mexem, tu afasta-te,
Se te difamam, nada digas,
De que serve o teu conselho,
Se bem sabes quanto valem?
Digam eles o que disserem,
Passe quem passar no mundo,
Para nao gostares de nada,
Insensível fica a tudo.

Insensível fica a tudo,
Se te incitam, se te chaman;
Como as ondas, passa a onda,
Nada esperes, nem receies
Interroga-te e medita
Sobre o mal e sobre o bem.
Tudo é velho e novo é tudo.
Tempo passa, tempo vem.

V. Ruescu și Carlos Queiroz

EMINESCU IN PROIECTIA ROMANEASCA A ETERNITATII

de Ion PARVULESCU

D EVENIREA transcendentă a vieții, faptului spiritual al jertrei considerat în dimensiunea impuneri sale finale ca o experiență vie a unicului și a unicității însăși a trăirii în care acesta își găsește fundamentul și mărturia, dragostea; absolutul ca ireversibil, ca jălămant, ca glorie; iluminare majoră a vecinătăților morții ca și nopțile infiniției ale dorului, într-un cuvânt tot ceea ce se găsește imediat supus ființei nu se poate apropia și nicidecum cunoaște altfel decât sub orizontul pri-

mejdiei, sub garanția existențială a primejdiei. La înăsura existenței, absolutul condiției umane nu poate fi recunoscut decât ca o limită a primejdiei. Măsura autenticității omenești este primejdia, condiție ultimă a existenței, asigurând impunerea totală a existenței în același timp cu nimicirea ei: împlinindu-se în primejdie, existența se învecinează tragic cu ființa, cu ceea ce este dincolo de primejdie și negațiune vie a primejdiei existenței.

Primejdia constituie tărâmul fundamental de existență în care libertatea noastră fi este dat să se împlinească într-un mod total, și această totalitate în angajament dă, în istorie și de fiecare dată, măsura oricărui legitimități imperiale. Împlinirea imperială a libertății noastre totale, primejdia, care ne liberează de condițiunile subalterne și obscurantiste ale istoriei, face deasemenea ca, de fiecare dată când libertatea împlinindu-se în primejdia sa absolută și se regăsește astfel admisă la o situație istorică, această situație să fie o "sărbătoare în ocult" a nuntului cele mai înalte care împreună moartea și viața necărui dăntre noi cei care am învățat, imbrăcând cămașa morții, să primim moartea ca o împărțanie de foc.

"Cea mai sfântă nuntă dintre nunți", moartea, nicio-dată n'a fost ethosului eroic, tragico-divin, în care se regăsesc fundamentale existențiale date și viața însăși a rasei noastre, altceva decât garanția unui fel de a fi, care, garantat de primejdie, ne garantează libertatea, libertatea dincolo de condițiile sale istorice. Absolutul primejdiei este moarte; la primejdie absolută, libertate absolută.

Fundament al adevărului ființei, libertatea ne face așa dar să fim după voința noastră, să fim ceea ce constituie o proiectie a propriei noastre voințe de a fi, adică noi înșine într-un mod de împlinire necondiționată.

Între prăpăstii fără timp nici memorie ale neînfinței și seninul ființei vecinic neînceput, virginal, simbolizat de Maria ca Imaculată Concepție, libertatea noastră împlinindu-se în primejdie și sub moarte ne dă dreptul de a fi ceea ce suntem în secretul propriei noastre uni-

nități. Între prăpăstii neînfinței și seninul imaculat al ființei, dragostea numai va hotărâ de drumul alegerii noastre.

De aceia putem spune că noi suntem aceia care la acel moment, vecinic reînceput, pentru eternitate hotărât, am avut a alege drumul și fapta ființei, și că noi suntem cei care până la sfârșitul lumii, cu fiecare moment al vieții noastre și al misterului central al lumii, n'am sfârșit încă să alegem partea și fapta cea vie a părții din ființă al cărei destin a fost să fie dată în faptul împărțeniei noastre de dragoste; ceilalți sunt cei care au ales dintr-un început și pentru eternitate, cei care aleg și vor alege până la sfârșitul lumii, în toată libertatea, partea neînfinței și slujbele ei negre.

Astfel va trebui să ne mărturisim, acum că timpul a venit, să ne mărturisim nouă înșine și lumii, că împăcuierea noastră din urmă nu va putea fi ca o pace: pacea noastră implică, în dimensiunea vecinică a orizontului său de primejdie, apelul violent al războiului în pace și al păcii în război.

Paradisul eroic al lui José Antonio nu este el străjuit de Archangelii cu săbii de pară, și după propriile cuvinte ale acestuia Paradisul eroic al generației chemate de destin la misiunea de a fi o aristocrație a Apocalipsei nu este oare pacea solară și mândră a unui tărâm de lumină din care "odihna se va găsi pentru totdeauna izgonită"?

Întrebarea ce se ivește acum este următoarea: de ce, pentru noi, primejdia, jertfa, moartea, libertatea ca o povară de vecinicie, și nu asemenea celorlalți pragul păcii supreme, paroxismul detașării de noi-înșine și de tot, ca un tipat infinit și mut în proiectia neînfinței fără început și nici sfârșit? Libertatea nu se poate trăi decât față cu libertatea de sine-însuși a existenței totalmente angajate în primejdie. A fi liber, liber în absolutul libertății de a fi, nu poate însemna decât a fi liber în raport cu tine-însuși. A fi tu însuși, sau a nu fi.

Orice unicitate este unică în sine, dar unicitatea implică Unicul, faptul însuși al unicității ca ființă.

Unicul, parintește unit Lui-însuși, atât prin neputința lucidă a neînfinței de a primi unicitatea cât și prin dorul sfânt al unicității de Unicul viu ("Abba, Tată") ne obligă să alegem, fără încetare, și aceasta prin însuși momentul paroxistic și polar al absolutului propriei noastre libertăți de alegere—între ființă și neînfință, între viață și moarte, între tenebre și lumină—să alegem partea ființei și nu a neînfinței, să dănuim etern spre libertate, spre salvare, spre mântuirea noastră. Fiind ceea ce El este, Unicul ne cheamă din cele mai neștiute adâncuri ale eternității și, prin sângele varsat al verbului viu, al cuvântului Sau aprins de dragoste, la unicitatea în El-însuși, la moștenirea cea vecinică a propriei Sale unicități ascunse în noi-înșine prin însuși faptul vieții noastre care este existență, primejdie a ființei și ființă în primejdie.

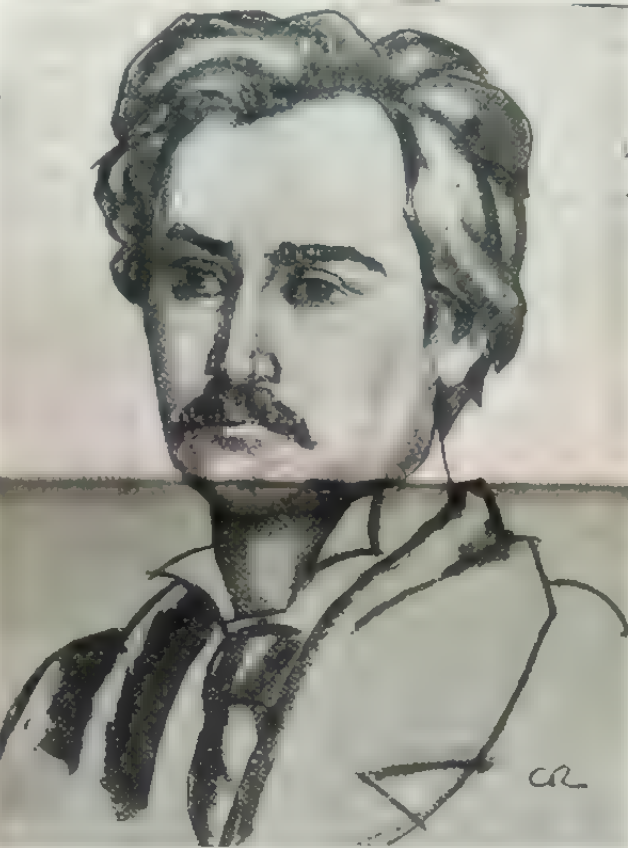
De aceia, chemării etern reîncepute a Unicului viu ("Agnus occisus a constitutione mundi") îi corespunde, la momentul libertății absolute, chemarea neînfinței: între ființă și neînfință nu se adevărește astfel că libertatea es-

te asemănare, adevărul ireversibil al identității noastre existențiale cu noi înșine în unicitatea faptului de a fi noi-înșine față cu Unicul. Căci nu aud chemarea ființei decât cei cari sunt ei-înșiși din asemănarea ființei, și neînfința nu se regăsește decât în cei cari există o nălucire demențială și zadarnică a neînfinței, cei cari sunt veniți în lume spre propria lor pierzanie și a lumii.

În existență se înfruntă dialectic ființa cu neînfința, și această dialectică este chemată să constituie sensul fundamental al istoriei și lumea existenței noastre. Primejdia ca o condițiune totală a libertății oprește mersul lumii, determină sensul și norocul cel din urmă al unei elegeri existențiale ce hotărăște destinul existenței noastre într-un fel sau altul.

Lumea, istoria, destinul și norocul neștiut, ocult, al ființei în istorie și în lume, se găsește așa dar fără încetare și până la sfârșitul lumii angajate de existența chemată sub orizontul fără întoarcere al primejdiei.

Dominația neînfinței asupra celor cari sunt din asemănarea ființei definește pentru noi în același timp și dialectica lăuntrică a istoriei și rațiunea ontologică a istoriei concepute ca o dialectică existențială între neînfință și ființă. De unde sfârșitul absolut al istoriei, care constituie conceptul fundamental al cercetării noastre spirituale și momentul ultim al experienței de salvare înțepinate de către Mișcarea Legionară, nu poate fi înfățișat de noi la ora actuală și n'a fost conceput nicio-

M. Eminescu-Portret de Camil Ressu.

dată altfel în limitele unei doctrine de salvare pecetluită cu sânge și cu nădejdea absolută a învierii, decât ca momentul tradițional al Judecății, al "despărțeniei" eterne dintre cei cari, sub orizontul primejdiei și trecând prin moarte, au mărturisit pentru chemarea ființei, și cei cari slujesc tenebrei bestiale ale neînfinței.

Pe de altă parte, "Judecata din urmă" este, în fiecare dintre noi, în orice existență, fapta fiecărui moment al vieții.

Experiența vie și trăită nemijlocit a propriului nostru absolut, imediatitatea ființei, nu va fi astfel, pentru noi, nimic altceva decât darul împăratesc al curajului de a fi lăsat de sub scutul firii, de sub scutul legiilor sale neîncetate actualizate de dialectica existențială a istoriei și a propriei noastre existențe, sau, altfel spus, răscumpărarea și pretul răscumpărării primejdiei ca fundament al existenței, atunci când, în numele libertății totale și a unui destin altul decât cel al mulțimilor imbecile, existența noastră se găsește în starea de a putea să abandoneze, lucid și printr-un act de luciditate nemijlocită, protecțiunea firii, protecțiunea echivocă a istoriei și a lumii ca atare, pentru a intra în lumea unicității tragice, în lumea primejdiei absolute. Acolo unde primejdia ne este soare și pământ, unic orizont al lumii și negațiunea totală a acesteia. Acolo unde fiecare gest și orice mărturie vie angajează Unicul în istorie și secretul disponibil al istoriei—disponibilitate a istoriei decisă tocmai de mărturia existenței noastre concepute ca primejdie—în lumea jurământului care leagă disponibilitatea Unicului față de acel moment al istoriei în care primejdia se arată ca un orizont total. Lumea primejdiei absolute e lumea secretului total, pentru că experiența primejdiei este de fiecare dată unică și, în unicitatea sa, eternă.

Atunci când legiuirea firii se găsește astfel preschimbată cu starea de primejdie totală a existenței în ireversibil și în unicitate, atunci numai libertatea noastră se împlinește la modul și în propria sa limită de absolut: ca înăsași libertatea de a fi a ființei, ca propria libertate a Unicului.

Atunci dialogul dintre omul născut de către împlinirea absolută a propriei sale libertăți devine liturgie omni-tă a ființei către propriile sale adâncuri, dragoste împlinită și, vie, fapta arzătoare verbului ce se unesc și nupțial prin el-însuși, cu Unicul și cu mărturia acestuia de sânge și de dragoste în nețărmurirea Trinității Sfinte din asemănarea carea suntem, atunci când asemănarea ne trezește la straja de noi-înșine, la adevărata viață, sub soarele eroic, dorian, germanic, al primejdiei, ca pământul desăcându-și nevoința sub soarele de foc al primăverii, ca zorile unei alte vieți, mai aproape de moarte, mai deschisă spre viitorul eroic al ființei.

Cercetarea de noi întreprinsă ne-a condus la a putea să cuprindem rostul final și cea ce s'ar putea considera ca fiind secretul pozitelor dialectice dintre primejdie și libertate, dintre ființa devastatoare de fire și ruștrăngerile tragice ale ființei în firea omenească neautentică, inconștient și "sigur de ziua de mâine", etc.

În condiția omenească, două lumi se înfruntă astfel: lumea pe care noi am numit-o "lumea primejdiei absolute", și, de cealaltă parte a baricadei, lumea bestialității mizerabile și mulțumite lumea celor cari "se mulțumesc cu puțin", etc.), lumea certitudinilor mintale și sociale, a formelor de viață care găsește în poleială nu semnul apocaliptic al propriei lor nemernicii și nici maledicțiunea îngrozitoare a unui destin de căzătură, ci justificarea și suma voluptăților putregaului activ al cărnii și timpilor desprinși de sub paza focului viu al vieții eterne, cum carnea moartă cade în scrum desprinzându-se de oase ("Vo: nu sunteți de cât doctori de Ehl", Iov XIII, 4, Ehl, hebraica de Kabbalā, "carne moartă", deci fără remediu. Cf. coment. Kabbal. Knorr de Rosenroth, p. 109, cit. "Etudes Traditionnelles", n. 349,959).

Cuvântul doar salvează onoarea și secretul ființei, pen-truca Fiul este ascuns în Cuvântul cel adevărat, și Fiul este dragoste, întrupare, carne vie; istorie în dragoste este secretul Fiului, și acesta constituie onoarea secretă a dragostei și secretul însuși al dragostei Sale (Amor, Caritas, Philia).

După cum asemănarea face ca să existe o libertate de existență între ființă și neînfință, cuvântul, atunci când acesta se găsește angajat în adevăr de către cumpăna primejdiei, tot așa cuvântul, atunci când el se va ridica drept mărturie a celor a căror asemănare îi face să se îndrepte spre ființă, devine agentul provocator al propriei noastre libertăți.

Cuvântarea în numele adevărului și ca faptă vie a libertății este, după cum se vede, și dincolo de orice contingente de istorie, o judecată de sfârșit de lume, o "Apocalipsă" în care ne apare, fulgerătoare, întregimea ființei în adevărul său propriu, și ca o putere sfântă conștiința în sine împlinită a identității noastre absolute

între ființă și ființă, ca faptul viu al adevărului și ca o condiție absolută a libertății de a fi noi-înșine, cuvântul și cuvântarea lui vie ne deschid nouă-înșine pentru ca noi-înșine să facem aceea ce trebuie făcut după asemănarea pe care o purtăm în secretul adâncului ființei ce se ivește ca o tainică chemare în existența noastră și a lumii noastre. Să alegem între lumea unicității, a primejdiei absolute și a dragostei, și lumea unei eternități concepute ca un hoit din a cărui descompunere se nutresc halucinațiunile noastre forțitoare peste genunea întunecată a neînfinței.

Peste despărțenia dintre ființă și neînfință, cuvântul este norocul nostru, darul Unicului în dragostea Sa cea mare și secretul însuși al unicității noastre față cu primejdia, față cu dragostea noastră împlinită în noi-înșine și în eternitate: eternitatea este ceea ce despărte ființa de neînfință, și, prin cuvânt, noi suntem în eternitatea ființei, în primejdia eternă a despărțeniei.

Cea mai mare primejdie se împreună așa dar nupțialmente cu cel mai adevărat cuvânt, "cuvântul cel mai din urmă", și prin aceasta cele mai vertiginoase și sumbre prăpăstii ale neînfinței se învecinează, în despărțenia lor eternă și a noastră, cu punțile de aur ale înaltelor cântări ce Preafericirii ridică Mielului și Mariei.

Cuvântul, după cum am spus, mărturisindu-ne în unicitatea noastră, angajează de fiecare dată Unicul în rostirea lui, și dă istoriei un fundament de viață care nu este dialectic decât în măsura în care primejdia rămâne ca o condiție mereu prezentă a cuvântării. Fundamentele istoriei concepute ca o mărturie vie a unicității noastre în marș spre cel Unic sunt astfel străjuite, ca un drum spart din însăși stânca muntelui deasupra unei vertiginoase, tragice, halucinante prăpăstii, de către golul nețărmurit al primejdiei care le constituie, vecinic, dialectica propriei lor alcături fundamentale.

Se cunosc pozițiile heideggeriene, singurele ce mai contează astăzi în Occident deși depășite, asupra problemei ce ne preocupă a relațiunilor dintre ființă și cuvânt; citez un text, ales ca din întâmplare dintre altele la fel de valabile:

"Iluminându-se din sine-însuși se ivește ființa în langaj; și neîncetă ea se găsește în drum spre cuvântul nostru când, gândirea existenței, pe de altă parte, cuvântând ca atare, face ca ființa, mereu în drum spre langaj, să ajungă neîncetată la acesta. Astfel, găsindu-se cuprins înăuntrul iluminării de sine-însuși a ființei, langajul este asumat de către propria iluminare a ființei. Și numai astfel și atunci langajul rămâne să fie tainică înstăpânire asupra noastră, dominațiune constantă și neștiută. Când langajul se regăsește adus la plenitudinea totală a propriei sale esențe, devine, astfel, istorie, și se arată ca istorie, ființa ea însăși fiind atunci păstrată în faptul gândirii noastre care o cuprinde lăsându-se pătruns de iluminarea ei, pătruns de lumina deschiderii ființei. Astfel gândind, existența noastră întâlnește adăpost în locașul ființei.

Și toate acestea sunt însă ca și cum, din fapta spusului gândirii noastre absolut nimic nu s'ar fi produs."

(Urmează pagina 20.)

Relațiunea majoră dintre ființă și cuvântul său ne apare, în ultima analiză și din perspectiva însăși a propriilor noastre cercetări, ca misterul fundamental al existenței și, prin aceasta, ca mîngurul fundament valabil al lumii noastre și al istoriei ființei care își găsește împlinirea în această lume și nu altfel.

Citez un alt text heideggerian:

"Ființa ca destin călăuzitor al adevărului rămâne întotdeauna ascunsă. Dar destinul lumii se anunță în opera poetului mai înainte ca să se fi anunțat ca istorie a ființei. Astfel gândirea lui Hölderlin, ale cărei dimensiuni, după cum această gândire se găsește exprimată în poemul "Andenken", cuprind întregimea istoriei lumii, este esențialmente mai originală și tocmai prin aceasta cu mult mai viitoare decât purul cosmopolitism al unui Goethe. Pentru aceiași rațiuni, legătura dintre Hölderlin și eledenismul autentic este, la fel, altceva decât un humanism.

Prin aceasta tinerii Germani cari au cunoscut pe Hölderlin, au gândit și trăit cu totul altceva, față de moarte, decât ceea ce opinia publică pretinde că va fi fost atitudinea germană înaintea morții."

Hölderlin, Eminescu, poezia ca fundament al unei alte istorii a lumii

"Totul intră iarăși în zona su-
premei atențiunii." Ionel Banea.

"C"U capul descoperit, noi poeții trebuie să pășim până în mijlocul furtunii. Cu propia-ne mână, acolo, în mijloc, să prindem cerescul fulger și, de cântecul nostru înfășurați, să aducem neamurilor acest dar al dumnezeirii. Căci numai noi mai avem inimile clare ca o inimă de copil, și mâinile noastre doară sunt nevinovate. Pe noi fulgerul cerului nu ne răpune, și atunci când dumnezeiasca suferință ne cutremură, vednic, vecinic, inima noastră neclintită rămâne."

Astfel a știut să ne îndrumeze cântărețul timpilor sublimi ai focului ce se întoarce etern către noi, Hölderlin, neștiutul călător al malurilor și valurilor Neckarului celui verde.

Învățătura eminesciană este însăși viața lui, ocultat "simbol de credință" al unei viziuni a întregimii lumii în care, de sub străfulgerarea apoliniană a focului sacru, cuvântul nu se mai deslușește de viață nici viața de cuvânt. Eminescu va rămâne el-însuși, o *libertate de a spune* etern prezentă în devenirea ființei, în măsura în care viața lui toată se adună (și nu va mai sfîrși niciodată, niciodată de a purcede, tainic, la această însumare sacră) sub mărturia unei singure clipe, sub mărturia unei clipe singure, a unei transmutațiuni, a unei surpări de mister de necuprinsă lumină în libertatea cea mare; ca Hölderlin: *căci și eu voi putea spune, acum, că Apollo n'a lovit...*

Paradoxul nici măcar lamentabil, pentru că poate necesar, al carierei pedagogice a lui Eminescu în cultura românească, bine înțeles "pedagogic" considerat fiind aici în sensul său cel mai transcendent, s'ar putea defini la ora actuală, când foarte multe lucruri s'au limpezit, ca o *libertate de a spune*, prin românești de calaj dintre influența pe care Eminescu a exercitat-o asupra celor patru generații naționale ale României secolului XX (1914, 1922, 1930, 1940) și de necrezuta superficialitate, uneori fanatică, binevoitoare în cel mai rău caz, cu care poezia, gândirea, viața, viațuna politică a celui mai mare poet al spațiului sud-est european fost cercetate și înțelese în România închipuit liberă a acestor ani din urmă, când totul trebuia să se piardă, când totul trebuia să se salveze.

Singurele cercetări valabile asupra lui Eminescu, și acestea extrem de reduse la număr și, în general, necunoscute dacă nu deconsiderate, nu privesc decât gândirea lui socială, "nationalismul" eminescian în accepțiunea sa cea mai subalternă politică, etc. Studiul lui George Călinescu nu este interesant decât ca un jurnal, ca un carnet de note pentru o viitoare carte despre viața poetului, sau ca o barocă declarație de dragoste, de compasiune și de înțelegere omenască a unui sumbru itinerariu uman, lucruri ce nu pot interesa decât pe literați, pe diletanții catastrofelor noastre și ai propriilor lor impotențe, etc.

Fără îndoială însă că o explicație autentică a acestei stări de fapt există, și mai de vreme sau mai târziu tot va trebui să încerce să se facă apel la ea, nu ca o justificare, pentru că cine să justifice pe cine și în numele cui, ci ca la însuși adevărul necesar, ca la adevărul lucrurilor așa cum ele sunt.

Explicația căutată, dacă nu întrevăzută de noi, ar fi că timpul nu venise încă, și că momentul nu era posibil, în raport cu devenirea românească a ființei, al unei înțelegeri românești totale, autentice și valabile a lui Eminescu în dimensiunea ontologică a gândirii și experienței acestuia. "Dar, spune Heidegger, destinul lumii se anunță în opera poetului mai înainte ca să se fi anunțat ca istorie a ființei", și pentru ca destinul poetic al lui Eminescu să poată deveni ceea ce s'ar putea numi o fundațiune tradițională, un orizont existențial și o fire proprie a existenței românești în lume și în dialectica finală a istoriei, mărturia neamului românesc va trebui să răspundă la darul sfânt al jertfei eminesciene printr-o înțelegere istorică totală, printr'un angajament istoric în care termenul celălalt să fie însuși adevărul viu al ființei, istoria ca memorial al ființei și ca unicitate de destin.

Aceasta pentru că Eminescu, asemenea lui Hölderlin, tinde în viața, în secretul vieții și devenirii lui poetice concepute ca o întregime de destin, să edifice întemeind fundamentele unei alte istorii a lumii.

Cântarea eminesciană prevestește (pre-vestește) o anumită perioadă a istoriei și a lumii pe care neamul românesc nu o poate cuprinde, existențial, decât începând de la un moment dat al propriei sale deveniri istorice, această din urmă, la rândul său, mărturisind legătura dintre vednicia de mântuire a oamenilor și înaintarea lor în lăuntrul împlinirii ființei față cu un destin pe care nouă nu ne va fi niciodată dat să îl cunoaștem.

Ori acest moment începând de la care noi vom avea să putem cuprinde, din însăși faptul devenirii noastre prevestit de Eminescu și, într'un anumit sens, provocat de el, înțelesul astăzi încă de negândit al acestei perioade

Eminescu în proiectia românească a eternității

de istorice în care neamul românesc va recunoaște în el-însuși drumul împlinirii ființei și chemarea imperială a unei alte istorii a lumii provenind din deciziunea noastră existențială, acest moment de răscruce și de iluminată ecumenicitate națională nu a venit încă în istorie, sau nu se apropiase încă de noi înainte de halucinantă prăbușire națională din 23 august 1944.

Ecumenicitatea națională se găsește definită doctrinal în "Pentru Legionari" (p. 312-13, 346-47/51).

"... Este o stare de lumină interioară. Aceea ce odinioară era zăcământ instinctiv al Neamului, în aceste momente se reflectează în conștiința creind o stare de unanimă iluminată, întâlnită numai în marile experiențe religioase. Această stare pe drept s'ar putea numi: o stare de ecumenicitate națională.

Un popor în întregimea lui ajunge la conștiință de sine, la conștiința rostului său și a destinului său în lume, în istorie n'am întâlnit la popoare decât scripuri de o secundă. Din acest punct de vedere, azi ne găsim în fața unor fenomene naționale permanente."

Există o pagină de o extraordinară valoare mistică, probabil unică în Occident, privind momentul de răscumpărare totală, de comuniune nupțială dintre unicitatea istorică a unui neam și deschiderea ecumenică a ființei. Această pagină este semnată de Victor Fulu Gărcineanu, și a apărut în "Cuvântul Studențesc" din Ian./Feb. 1937 sub titlul "Răscumpărarea..."

Se celebrează moartea în Spania a camarazilor Ion Moța și Vasile Marin.

"Slava, slava românească, lumina aceea nepământească, pe care feroarea viziunii noastre legionare o proiecta doar departe, în viitor, care revărsată asupra neamului acesta obidit, din incandescența celor mai sfinte și mai îndărjite ale noastre dorințe—iat-o, deodată, fărămând porțile întunerului coborînd peste sufletul neamului românesc, ca o aurcolă.

Incordarea de viață la care s'au ridicat ei—dacă ne depășește pe noi, vorba noastră, gândul nostru și depășește toată istoria românească—apoi depășește prin același salt tot sufletul de azi al lumii.

Însăși, neamului acesta de oameni umiliți, i s'a răscumpărat umiliția. Deacum nu ne mai simțim legați de picioare, apăsați de moștenirea mediocrității noastre. De acum suntem liberi și totul e de la început. Mediocritatea și păcatele de 1000 de ani ale istoriei noastre au fost răscumpărate. Și e ca și cum n'ar fi fost niciodată. Ceva biblic, ca o venire de Messia, s'a întâmplat cu neamul nostru. Deacum toate sunt de la început: curate, nesfârșite. Deacum ne sunt iar deschise zărilor. De acum înaintea putem face multe, putem face totul.

De acum, prin Moța și Marin încetează începutul...
Legătura eternă dintre istorie și lume, Eminescu ca și Hölderlin au găsit-o în experiența însoțită a propriilor adâncimi ale inimii lor secrete, pentru că trăind în poezie și din poezie, distanțele dintre ființă și existența umană, cari au luat în viețile lor formele tragicului și ruinei iremediabile unindu-se sub o stea de nenoroc, de nebulă și de întuneric, încetaseră de mult să mai reprezinte altceva decât umbra acelor locuri cerești, sau cenușa înaltelor vâlăvâii și limpezimii ale locurilor unde experiența imperială a libertății îndumnezeiește pe om redându-i forța naturală de a se regăsi în propriul său adevăr, în unicitatea lui existențială față cu Unicul.

Primejdia dă libertății un sens de existență, și, în existență, libertatea devine salvare.

Nimeni însă nu s'a salvat, niciodată, decât în măsura în care salvarea sa va fi fost abilitată existențial să constituie, să fundeze posibilitatea salvării întregului ființei și al istoriei: în orice înviere înviază Christos.

De aceea când, pentru un Eminescu, pentru un Hölderlin, istoria aceasta și de acum nu poate să fie nimic altceva decât figura negativă, "imaginea întoarsă" a istoriei considerată ca unicitate a devenirii ființei, noi ne găsim în fața obligației de a recunoaște în demersul lor poetic un act de salvare al istoriei și al lumii, o tensiune eschatologică despre al cărei final nu se poate încă vorbi în termenii irevocabili al unei judecăți de valoare, finalul demersului poetic autentic fiind însăși judecata tuturor valorilor, judecata cea de la urmă.

Întoarcerea la ființă într'un stadiu de ruptură irevocabilă, de prăbușire a condițiilor de alienație existențială ale istoriei și a lumii constituie definiția creștină a sensului istoriei lumii, și, pentru noi, conceptul fundamental al contra-revoluției.

Situându-se la origina nepângărită încă de subversivitate ulterioară a creștinismului occidental, Sfântul Bernard de Clairvaux scria în al său "Traité de l'Amour de Dieu", X, 28, după cum urmează:

"... Il viendra un temps où la creature se conformera et s'unira à son Auteur. Puisque Dieu a voulu que tout sinon pour Lui, c'est-à-dire pour que Sa Volonté soit nous-mêmes, ni aucune autre chose n'ait été ni ne soit, sinon pour Lui, c'est-à-dire pour que Sa Volonté soit faite..."

Ființa istoriei liberindu-se, dîncolo de orice devenire sau angajament trecător, ca o mărturie prin cuvînt despre acel loc și momentul în care orice mărturie și orice cuvînt se vor găsi arse de însăși prezența devoratoare a ființei ca imediatatate, ca nemijlocire a dragostei împlinite, Eminescu, prin experiența sa poetică a limbii românești n'a făcut decât să zidească fundamentele unei alte istorii românești, fundamentele unei alte istorii a lumii.

Nimeni n'a trăit mai autentic decât Corneliu Codreanu sensul adânc, transcendent al misiunii lui Eminescu în lăuntrul culturii românești și în proiectia eternă a unui destin istoric, al unei unicități existențiale ale cărei dimensiuni depășeau istoria lumii spre misterul împlinirii acesteia în absolut, Corneliu Codreanu atunci când acesta scria, în "Pentru Legionari", p. 287, despre sensul inițierii legionare:

"Poate să iasă din ea ceva mare, cum n'a mai fost, care

o frângă întreaga noastră istorie și se pună temelie la capătul unei alte istorii românești

Eminescu în proiectia românească a eternității

În vîntul de vînturi azvîr am
al lui mers și'n glas purtat de cîm
tec simți duozu-l viers."

(Rugăciunea unui Dac)

A vrea ca eternitatea să depindă de condiția sa existențială, care, prin mijlocirea cuvîntului și sub stema împărătească a primejdiei totale, poate fi o condiție de trăire ecumenică a unicității naționale, nu poate nicicum să reducă eternitatea, care este întregime, la condiția națională a procesului eternității în istorie.

Din contră: unicitatea istorică a unei ecumenicități românești nu va putea să fie, și, fiind, să domnească peste destinul istoriei salvate prin însăși alcătuirea acestei ecumenicități, decât ca o proiectie a eternității, ca o mijlocire românească a eternității în devenirea istoriei.

Dar, pentru că, după cum am văzut, nimeni și nimic nu se poate salva decât salvînd totul, o salvare românească în istorie nu poate deveni istorie, nou fundament al istoriei și proiectie românească a eternității, decât în măsura în care această proiectie devine o mijlocire românească între eternitate și istoria lumii.

Cuvîntul eminescian, trărea lui ocultă a libertății totale pe marginea prăpastiei neființei, sub primejdia cea mare, peste moarte, peste cenușa rămasă nouă a propriei sale vieți ca un strigăt înfînt de disperare și de prăbușiri fără odihnă, toate acestea au făcut totuși și nu vor înceta să facă, până dîncolo de sfârșitul lumilor românești, dîncolo de sfârșitul lumii, mijlocirea crucifiantă, tragică și vie ca rana neînchisă a Sfintei-Inimi, dintre funtă și adevărul limbii românești, dintre destinul istoric al ființei și mijlocirea sa românească în istoria lumii.

Literatura, cultura românească nu pot și nu vor putea niciodată să cuprindă întregul mesajului eminescian, care angajează ființa însăși a neamului românesc în faza majoră a devenirii sale istorice.

"Și toate acestea sunt însă ca și cum, din fapta spusului gândirii noastre absolut nimic nu s'ar fi produs", spune Heidegger despre trecerea ființei prin cuvînt, despre neîncetata alcătuire din adîncurile suferinței noastre a fundamentelor existențiale ale istoriei.

Eminescu s'a ridicat din pământul românesc cum se ridică soarele peste văile metafizice ale Vrancei, gura lui în care cîntecul s'a stins de mult continuă să glăsuiește în inimile românești cuvintele însoțite ale nădejdiilor noastre spuse și nespuse.

Ca apele domoale și adânci ale Siretului, ca limpezimile cele mai strălucitoare ale Argeșului și Oltului, cuvintele eminesciene se petrec într-o luminoasă nerostire de adîncimi și de raze via, ca valuri clare, neostenite, curate, peste meleagurile sfîșite de ireversibilitatea vremii ale copilărilor noastre de altădată și mai de curînd, din totdeauna, de dîncolo de timp, din vecinicia oarbă a cîntecului său

Eminescu este al neamului românesc cum al noștri sunt mîntuiți de viața istorică, istoria și lumea, Eminescu ca sunt al noștri luceferii serii și al dimineților mereu altele, dar vecinic aceleași dimineți de munte cu ceturi sfîrțecate de soare și de fulgerăturile întunecate ale pajurilor străine de vreme și de căderile istoriei.

În spațiul românesc al poeziei și al pămîntului, atunci când Eminescu s'a oprit dînc cîntec sub întunecarea vremelnică a neputințelor morții lui sărace, ființa românească a lumii, taina vecinică a dragostei lui celei mari a răsunat altfel și din alte timpuri, fântănilor, seninul, zăpezile și umbrele nouilor în apă continuînd răpusul cîntec al celui din care Florile de mîne ale lumii românești ziditoare de libertate s'au regăsit ca de sub trecerea unor limbi de foc, cîntecul wagnerian al firii salvate de jertfa mereu vie a inimei eterne.

Din răsăritul cel mai vechi al Europei, un cîntec tănăr s'a ridicat peste veacuri și a făcut ca porțile milenare ale unui blestem de moarte să se surpe ca și cum nici n'ar fi fost, desferecare de chemarea augustă a unei inimi în care unicitatea românească de destin s'a regăsit aprinsă și vie în vatra de vecinicie a ființei lumii.

Când toate se vor fi sfârșit, departe, dîncolo de meleagurile omenesce ale lumii, în clărul vecinicii domnite de Fecioara Maria, atât va rămâne din noi: cîntecul senin al lui Eminescu, ruga fără autor, fără cuvînt și fără timp a iubirii împlinite în sine:

Ci tu rămâi în floare ca luna lui April,
Cu ochii mari și umezi, cu zămbet de copil.
Din cât ești de copil să nîtinerești mereu,
Să nu mai ști de mine, cum nu m'oiu ști nici eu.

LIS AUCEUS PENEQUEJAN...

E N penequejan, lis auceus
s'acampă din son nitz,
s'escampan dins li ramas,
Bona nuech!

Solas li sòrgas sospiran;
li bôses nègres se taisan
e la flor d'orm dins lo jardin,
d'orm en patzi!

Lo cigne vai sus l'aiga
per se cochar dins li caneus.
Que lis angels t'acompanhen,
doça som!

Au mitan de la nuech magica
s'aurora la luna bela;
tot es pantalh e armonia.
Bona nuech!

Poesia de Miquieu Eminescu, virada en Occitan per Louis Combi e Jaume Ressaie.

POEZI

LUI EMINESCU

IN CRIPTA GUGETULUI

(Lui Mihail Eminescu)

de Ion Tolescu

TOT mai citesc măiastra-ți carte
Deși o știu pe din afară:
Parcă urmând șirul de slove
Ce-a tale gânduri semănără,

Mă duc tot mai afund cu mintea
In lumile de frumuseți,
Ce-au isvorât, eterni luceferi,
Din noaptea tristei tale vieți...

Și te înțeleg — te simt aproape,
Cu aceeași suferință în față,
Cu ochiul gânditor și gales
Sătul de trudnica-ți viață.

A, nu mă mir că ți se dete
O zodie atât de tristă,
Că sbuciumat de-atâtea patimi
Răvnești pe cei ce nu există,

Și că potop de negre gânduri
Se strâng și ți se sbat sub frunte:
Pe veci întunecați nouri
Sunt frații vârfului de munte!

O, dacă geniul, ce scoase
Ca din adâncul unei mări,
Din fundul inimei zdrobite
Comoara asta de cântări,

Nu te-ar fi ars — svăcnindu-ți tâmpla
De flăcările năbușite
Ce-ți luminau ale gândirii
Împărății nețărnuite,

Și de-ar fi fost lăsat, prin lume
Să treci ca orice om de rând,
Ce lesne-al fi pus frâu durerii
Și răsăritului tău gând!

Și cât de fără de pășare
Ai fi privit atunci la toate
Miseriile în care lumea
Ursită-i pururea să înnoate!

Dar ți-a fost dat să fii de-asupra
Acestor inimi seci și strâmte
Și tu să înduri toată durerea
Pe care lumea n-o mai simte.

Să plângi tu plânsul tuturor...
Din zbuciumul eternei lupte
Să smulgi fulgerătoare versuri,
Bucăți din inima ta rupte...

S'aprinzi în bolta vremii aștri
Din sborul tristului tău gând...
Vapai!... Ce-o să-i pese lumii
Că tu te mistui luminând?

(Omagiu lui Eminescu) Galați 1909.

AL. VLAHUȚA

În cripta cugetului ce mă'nghișă,
Vestind schimbarea mea la față—,
Luminie din cer senine
Îți fulguie zăpada peste mine.

Privesc luceafărul pe bolți și-mi pare
La capătul că-mi arde-o lumanare...
Luceafărul lui Dumnezeu,
La căpătâiul cugetului meu!

O, de-ași ajunge cu privirea mea
Aripile ce nu le pot vedea,
Aripile rotind din stele
În jurul gândurilor mele!

Privesc luceafărul pe cer și-mi pare
C'o lacrimă s'a scurs din zare
În iarna cugetului meu tristete,
Când vin troienii tăi ca să mă'nghișe...

Arhanghelul lui Dumnezeu
Aprinde candelă la căpătâiul meu!
Pe cât de sus se'nalță El din sbor
Pe—atât de—adânc pe umbra Lui cobor...

Că, Doamne, atât din Duhul Tău m'ncapă'n gând
Cât cer încapă'ntr'un mormânt.

COMEMORAREA A 70 DE ANI DELA MOARTEA LUI MIHAIL EMINESCU

Impresionanta manifestatie culturala a Soc. "DOINA" la Los Angeles

LA UNINICĂ 19 Iulie 1959, Românii din Los Angeles-California, strânși la Biserica ortodoxă română de pe 3315 Verdugo Road, au comemorat 70 de ani dela moartea marelui poet și gânditor român Mihail Eminescu.

Lumea dela mari depărtări, nu dela zeci ci dela sute și chiar mii de km., a început să-și facă apariția încă dela orele 8 dimineața; fiecare grăbindu-se să-și asigure un loc de parcat. Pe la orele 10, cu greu se putea găsi un loc pentru automobil în jurul bisericii.

Prieteni, dela mari distante, din nou se revăd la acest prim și cel mai mare pelerinaj de spiritualitate românească pe care l-a văzut pământul ospitalier și însoțit al Californiei. Pe bună dreptate, un vizitator, dl Ion Simicin, venit din Indiana, dela 4500 km. a zis: "Aici, îmi dau seama că lumina nu vine dela Răsărit după cum mint unii interesați, ci adevărata lumină de speranță românească vine din Apus, de aici de unde ați aprins-o Dvs. împreună cu cel mai credincios urmaș al lui Mihail Eminescu, cu Maestrul Aron Cotruș".

În curtea bisericii, mare mișcare. Tineri și bătrâni în costume sibiene, câmpulungene, buzoiene, bănețene, ardeleni și bucovinene, discută voioși, parcă te-ai afla undeva sub cerul României, atunci când lumea era lume și Țara era Țară.

Biserica, mai veselă ca oricând, și-a deschis larg porțile să preaslăvească și să amintească faptele celui mai mare luceafăr al neamului românesc.

Cu multă atenție și încordare, lumea urmărește sfânta slujbă și rugăciunile del aparastas, făcute de Pr. prot. Victor Bărbulescu. În predica tinută, Părintele a spus că o parte din Românii americani nu știu pe Eminescu dela școală, ci din poeziile acestuia, transformate în cântece populare: Pe lângă plopii fără soț, Mai am un singur dor, etc.

După terminarea serviciului divin, lumea se îndreaptă spre sufragerie. Hala bisericii e împodobită mai frumos și

mai cu gust ca oricând: țesături, covoare, îi atrag privirea celui ce a pășit pragul ușilor dela intrare. Pe o masă sunt expuse cărți și reviste românești, apărute odată în Țară și acum în diaspora românească; peretele frontal susține alături de harta mare a României dintre cele două războaie, chipul senin al lui Mihail Eminescu. Alături de tacâmul fiecărui participant, Societatea "Doina" a plasat și un imprimat cu "Rugăciunea" și fotografia Luceafărului poeziei românești.

Masa a fost pregătită și aranjată de harnicele doamne: Nestor, Brezean, Mondocea, Rotaru, Marusescu, Itu, Maier, Wilmet, Popa. În timpul ospățului, inimosii muzicanți Ștefan Tarzan și Aristide Ciocoiu au delectat publicul cu mai multe arii strămoșești, executate la pian și vioară.

La orele 2 p. m. începe Programul cultural:

Dl Marius Moselle, președinte, deschide în numele Societății "Doina" acest pios act comemorativ pus la cale cu nemărginită evlavie și înduioșate sentimente, salută pe cei prezenți și dorește ca fiecare să ia și să pună în inimă și gânduri o neuitată amintire despre Mihail Eminescu, care a fost adevăratul întemeietor al poeziei noastre și o iluminată căpetenie a românismului. Dă apoi cuvântul dlui Gheorghe Ionescu, maestrul de ceremonii.

Dl Gheorghe Ionescu, luând cuvântul, declară că inițiatorul marelui act cultural Comemorarea lui Mihail Eminescu este Maestrul Aron Cotruș, salută pe ilustrii oaspeți dela universitățile din Los Angeles, Dni prof. Dr. José R. Barcia dela Facultatea de limbi romane de pe lângă University of California și Dr. Vladimir Honsa dela Facultatea de limbi romane de pe lângă University of Southern California; remarcă prietenii și fruntași ai vieții românești: Dni Lopez, Ion Oct. Popaiov membru de onoare al Uniunii și Ligii, dr. Milligan, Gibson, Rosnovanu, Prof. Moraru, Ing. Grăhiceanu, Prof. Iulian Musafia, Detesan Baden-Pensylvania, Simicin-Indiana, Tănăsescu-Santa Monica, Dr. Emil Onaca, John Chiolak președintele comitetului parohial, Croitoru, Mondocea, Sam Axente președintele Societății "California", Ilie Diac, ș. a. Face apoi o călătorie imaginară cu direcția Țara dintre Nistru și Tisa, trecând prin Spania unde se află cea mai activă colonie românească în exil, apoi în Italia la Palermo unde sub poalele Muntelui Pelegrino în Cimitero del Rotelli se află mormântul celui mai vechiu exilat român Nicolae Bălcescu, pe a cărui cruce scrie: "Cel din urmă al meu cuvânt va fi încă un imn ție, Țara mea dragă"! Poposește la Roma, unde un bătrân preot misionar, în elate de peste 70 de ani, a înființat o vie școală pentru copiii pribegi. Se oprește apoi la cei 1323 Istro-români de lângă Trieste, ca apoi prin oazele române din Iugoslavia să ajungă în România lui Ferdinand. Arată apoi Bucovina, cu Joldești și Călinești lui Cuparencu, jud. Suceava, locurile de naștere ale Ralucăi (Raresa) și Gheorghe Eminovici, părinții lui Mihail Eminescu. Vorbește de cei 7 frați și 4 surori ale poetului, descrie școlaritatea lui la Ipotesti și Cernăuți, cunoștința cu vestitul profesor Aron Pumnul al cărui bibliotecar a fost, înrolarea lui Mihail ca sufleur la trupa de teatru ambulant a lui Fani Tardini-Vlădicescu, cu care Eminescu a cucerat orașele Munteniei, Angajarea la echipa de teatru ambulant a lui M. Pascali cu ajutorul careia E. cunoaște orașele Brașov, Sibiu, Lugoj, Oravița, Arad, Timișoara. Colaborarea lui Mihail la revista "Familia" din Budapesta apoi Oradea, al cărei director, Iosif Vulcan, îi schimbă numele din Eminovici în Eminescu. Amintește că fiind student la Viena, Eminescu are un rol principal la organizarea serbării panromânești dela Putna, când

s'au aniversat 400 de ani dela sfînșirea mănăstirii Putna. Descrie temeinicile cunoștințe ale lui Eminescu căpătate la Viena și Berlin prin aprofundarea: Schopenhauer, Iambii slave, pictură clasică, istoria universală, Istoria națională a Românilor, scriitorii premergători, literatura Kant, Hegel, Hartman, Zimmerman, Musafia; indirect: Montesquieu și Jean Jacques-Rousseau; familiarizarea cu literaturile greacă, latină, germană, franceză, engleză, filozofia budhistă și literatura sanscrită; îl preocupau: Istoria religiilor, istoria Egiptului, mecanica, dreptul, electricitatea, matematica, literatura slavă, etc.

Activitatea lui Eminescu: 43 caiete cu 15.000 pagini din care noi abia cunoaștem: un volum de poezii, Proză literară și Scrieri politice. Remarcă că în opera lui Eminescu, fiecare vârstă sau profesiune își află spiritualitatea sa. Evidențiază că Eminescu a cântat natura: codrul, lacul, luna; a cântat mama, femeia în general, dar mai presus de toate a cântat și iubit mai mult ca oricine neamul și pământul românesc. El, întemeietorul Poeziei și făuritorul limbii românești este și părintele naționalismului românesc, căci preconiza un stat național, unde să se afirme energii românești, unde să fie unitate, muncă ordonată și cinste. Concepția românismului lui Eminescu reiese din Satire, Epigoni, Scrieri politice în "Tim-pul" și mai concret în evanghelia Naționalismului românesc de astăzi și de totdeauna, în "Doina". Încheie, spunând că Eminescu prin geniala sa operă a înscris o pagină în Istoria culturii universale și a făurit crezul existenței Neamului românesc. Timpul arată că Eminescu, atât în Țară cât și în diaspora este mai actual decât acum 70 de ani, când a închis ochii.

Dna Maria Ionescu declamă impecabil și cu dicțiunea cerută "Rugăciunea" de Mihail Eminescu, din care redăm strofa 1-a:

"Rugămu-ne'ndurarilor,
Luceafărului marilor;
Din valul ce ne bântue,
Înalță-ne, ne mântue,
Privirea-ți adorată
Asupra-ne coboară,
O, Maică precurată
Și pururea fecioară, Marie..."

Aspect al sălii.

Dr. Aron Cotruș ținându-și discursul.

(Urmează pagina 23.)

Eleva *Mondoclea Daniela*, din clasa IV-a primară, sparge ghiata indiferenței celor mici față de limba maternă și declamă la înaltă voce poezia "La mijloc de codru des" de Mihail Eminescu. Publicul o aplaudă frenetic pe această mică curajoasă.

"Eminescu", poem de Aron Cotruș, este citit simțit de Dna *Georgeta Spirescu-Wilmeth*.

"Din străinătate" de Mihail Eminescu este recitată cu gesturile și intonația cuvenită de *Ionescu Lavinia*, student la Colegiul din Compton; declamatorul stoarce lacrimi la rostirea strofei:

"Aș vrea să văd acum năstala mea vâlcioară
Scaldată în cristallul păraului de-argint,
Să văd ce eu atâta iubeam odinioară
A codrului tenebră, poetic labirint..."

Glosa, poezie de Eminescu a fost simțit citită de *Principesa Sonia Rosetti-Roznovanu*. Redăm ultima strofă din această poezie filosofică, de actualitate:

"Tu rămâi la toate rece,
De te-ndeamnă, de te cheamă;
Ce e val, ca valul trece,
Nu spera și nu ai teamă.
Te întreabă și socoate
Ce e rău și ce e bine;
Toate-s vechi și nouă toate:
Vremea trece, vremea vine..."

Maestrul Aron Cotruș, pe un ton de magistrală ținută, a rostit următoarea conferință:

Onorați așpeti,
Doamnelor și Domnilor.

Înainte de a rosti o scurtă conferință despre cel mai mare poet al nostru, Mihail Eminescu, dați-mi voie să vă mulțumesc că ați răspuns chemării Societății culturale "Doina" din La Canada și ați venit să comemorăm împreună împlinirea a 70 de ani dela încetarea din viață a personalității celei mai mari pe care a dat-o până acum neamul românesc, în frământata și tragică lui existență.

În mulțumesc în mod deosebit domnului institutor Gheorghe Ionescu, care a primit propunerea noastră de a fi astăzi Mastru de ceremonii, contribuind astfel la reușita acestui omagiu pe care îl aducem, cu toată evlavie, uneia dintre cele mai complexe și strălucite personalități, de care poate fi mândru neamul românesc, în zilele lui cele mai amare.

Mihail Eminescu, al cărui nume ar trebui să-l închinăm în inimile lor toți românii cari au ținut să fie azi de față la această comemorare, s'a născut la 15 Ianuarie 1850 la Botoșani în Moldova, dintr-o familie de Moldoveni înstăriți, adică chiaburi, cum li se zice azi în republica populară zisă română, care de fapt nu e nici populară nici română, ci pur și simplu o mizerabilă colonie muscălească, tristă ca orice colonie.

Mihail a fost cel mai mic de ani dintre cei șapte frați ai lui, cărora li s'a dat o creștere dintre cele mai alce, cum pot fi părinți și au putut permite în acele vremuri. După primele studii la școalele din Cernăuți, Eminescu a cucerat aproape toate ținuturile locuite de Români, oprindu-se un timp și la vestitele școale dela Blaj. Mai târziu îl găsim la Universitatea din Viena, unde a fost membru activ al Societății studențești "România Jună". După studii strălucite la universitățile din Viena și Berlin, s'a întors în țară, unde s'a mulțumit cu ocupații destul de modeste. A fost un timp bibliotecar al Universității din Iași, de unde a fost îndepărtat spre a i se face loc unui domnitor cu protecții. A fost apoi revizor școlar pe două județe, dar cei de sus i-au căutat noduri în papură, spre a-l scoate și de acolo. Mai târziu îl găsim redactor al ziarului conservator "Timpul" din București, unde lucrează până în 1883, când ziarul din capitală publică următoarea informație de un sec laconism: "D. M. Eminescu, redactorul ziarului "Timpul" a înnebunit. D-l X va lua direcția susnumitului ziar". Atât și nimic mai mult despre Mihail Eminescu, al cărui nume va trăi cât va trăi neamul și limba românească. Numai după ce publicațiile străine au început să se ocupe larg de marea pierdere pe care a suferit-o națiunea română prin moartea marelui ei poet și scriitor politic, opinia publică a început să se desmeticească... Marele nostru învățat Vasile Pârvan, fostul director al Academiei române din Roma, spunea undeva: "Popoarele nu-și iubesc pe oamenii lor mari, decât după ce i-au pierdut; din această cauză aniversarea unei încetări din viață reprezintă aniversarea unei nașteri". Calvarul lui Eminescu a început cu șase ani înainte și a luat sfârșit în 15 Iunie 1889, într-un spital din București.

Când se afla încă în sanatoriul Dobling din Viena, Eminescu scria unui prieten din țară: "Nu-ți poți închipui starea în care se află un om într-un institut de alienați, după ce și-a venit în fire..."

Chinurile trupesti și sufletești ale lui Eminescu trebuie să fi fost îngrozitoare în ultimii ani ai chinului lui existente. Numai după ce și-a închinat pentru totdeauna ochii, neîmpăcării lui adversari s'au mai potolit după ce și-au seama că, dintr-un fel de instinct național, majoritatea opiniei publice românești se afla de partea celui atacat pe nedrept.

Vai de acela care nu se aseamănă întru toate cu ceilalți. Semeni lui nu-l pot ierta că nu-i ca ei. Iartă mai ușor pe un criminal, decât pe un om de excepție.

Așa i s'a întâmplat și lui Eminescu. Atât geniul lui politic, cât și înfățișarea pământească, și disprețul suveran pentru măririle pământești, îl făceau să pară un om venit dintr-un alt tărâm. Un mare poet hispano-american, Ruben Dario, îl considera pe poetul drept "turnuri ale lui Dumnezeu sau ca niște parafulgere cerești". Așa a fost pentru noi Eminescu. Și poate de acela a trecut peste cerul destinului nostru, ca un fulger, de a cărui trecere ne-am dat seama numai după ce a trecut peste capetele noastre. După ce l-am pierdut în zările eternității.

Când se afla în sanatoriul din Viena, Eminescu scria unui prieten, aceste dureroase rânduri: "Aș vrea să mă întorc în țară, să mă satur de mămăliga strămoșească,

Comemorarea a 70 de ani

căci aice de când mă aflu n'am avut niciodată fericirea de a mânca până la sațiu."

Nu putem ști dar mi-e teamă că România, atât de dărnica și ospitalieră cu toată lumea, nu-i va fi oferit, nici după întorcerea acasă, prilejuri să se sature de mămăliga strămoșească. Eminescu cu marele lui suflet de predestinat își lubea neamul până la totală uitare de sine. El spunea cândva publicistului George Panu, "că în lumea aceasta nu-i nimic mai interesant decât istoria neamului nostru". În sufletul lui trăia cu toate furtunile trecutului sublima istorie a Moldovei și a Neamului românesc întreg. Ne putem închipui foarte ușor că o asemenea vie și curată dragoste de neam nu se putea armoniza cu sentimentele îndolnice ale multora din clasa noastră suprapusă din timpul lui, în rândurile căreia s'au furisat mulți aduși de vânturi, ca și în triste zile ale timpurilor în care ne-a fost dat să trăim sub potopul roșu dela Răsărit. Ce departe era Eminescu, în mândra lui modestie și mizerie, de oamenii timpurilor de atunci. Conștient de umitoarele lui daruri sufletești, răzimate pe-o cultură ca puține în zilele lui, el s'a dăruit până la epuizare neamului din care s'a născut. Semnele de apropiată surpare a uriașei lui personalități, l-au silit să scrie cu o grabă ucigăse, spre a ne lăsa o moștenire cât mai bogată. A scris în ritm vulcanic. A scris cu propriul lui sânge, mai mult ca oricare altul. A scris cu pasiune devoratoare, cu grabă fără pereche, ca și când ar fi fost amenințat să moară în fiecare amurg ori în orice ivire a zorilor.

Nu spera să se poată scăpa de uriașul lui clotot sufletească ca un ocean fără fund. S'a adăpat, ca din izvoare fermecate, din străfundurile tainice ale etnicității noastre.

Eminescu a dus o viață de singuratic, de un fel de sihastru al poeziei și gândirii noastre.

Numai spre căsuța dela Iași a lui Ion Creangă își mai apuca câteodată drumul. Prozatorul Creangă îl saluta pe Eminescu în bojdeuca lui, ca pe un soare aducător de lumină, de bucurie și de viață. În această privință, scrisorile adresate de dânsul lui Eminescu, au accente de adevărate rugăciuni. În căsuța lui Creangă i-a fost dat lui Eminescu să scrie "Doina", cântec de goarnă al Neamului românesc pentru toate timpurile ce vor să vină peste sbuciumul nostru pământesc în această vale de lacrimă.

Spre a-și putea întinde împărătește fruntariile poeziei, Eminescu trebuia să-și creeze o limbă pe măsura aspirațiilor lui vulturoști. Și din șovălele unor începuturi literare ale veacului lui, a făurit o limbă românească, din tiparele căreia puteau să-și ia sborul cele mai sublimе frumuseți poetice din câte s'au născut pe pământul românesc. Spre sfârșitul veacului în care un Gheorghe Lazăr a descălecat la București să deschidă largi orizonturi graiului românesc, Eminescu scria opere literare cum nici nu s'au putut bănuși înaintea lui.

Italianii li socotesc pe traducătorii poeziei drept trădători: Traduttore, traditore, adică traducător, trădător. Și tatagi din poezia lui Eminescu, de o muzicalitate aproape imposibilă de-a fi trecut în altă haină lingvistică, s'au făcut traduceri cari au trezit entuziasm în țări cu mari tradiții literare. Un poet polon, pe care l-am cunoscut personal, Emil Zigadłowicz, a publicat în 1935, la Varșovia, o culegere din poezia lui Eminescu, despre care un faimos critic literar al vecinilor noștri dela Nord, Vicenty Dzimewski a scris că dacă Zigadłowicz n'ar fi publicat decât acele traduceri din Eminescu și alți poeți români, ar rămâne pentru totdeauna în literatura polonă. Un istoric literar al nostru, profesorul Eugen Botez, scria despre opera poetică a lui Eminescu: "Ce ar fi rămas pe urmele marelui poet german Goethe, dacă ar fi murit la etatea de 33 de ani ca marele nostru Eminescu, căci într'adevăr Eminescu a murit la 33 de ani. Numai în perspectiva acestor considerații ne puteam da seama de pierderea suferită de națiunea noastră prin moartea atât de timpurie a poetului "Luceafărului" și al "Doiniei".

În așteptarea acestei comemorări, am scris o poemă închinată lui Eminescu, din care un fragment a fost citit înaintea dvs de către Dna *Georgeta Wilmeth*, din care îmi permit să citesc rândurile de încheiere:

"Dar ce ne-a lăsat neagra și-amarnica soarte,
din înfățișarea Lui de Făt-Frumos,
decât o amară privire în jos
și-un nume viu pe-o carte fără moarte!"

Și-un aspru testament, de pumnul lui scris:
"Doina", s'o știm pe de rost pân'în vis.

Apă vie
să ne fie,
lege și spornică pâine,
pentru Românii albe de mâne,
pentru Românii aspre de mâne,
pentru Românii dârze de mâne!"...

Prințesa Sonia Rosetti-Roznovanu citește *Psalm românesc* de Aron Cotruș, precizând că patria acestui psalm este California, unde Maestrul a poposit din cauza furtunii

Dl Gheorghe Ionescu spune că articole închinare lui Eminescu s'au putut vedea în: *Cuget Românesc* din Buenos Aires, Argentina, ziarul "America" din Cleveland, Ohio, Usa, "Unirea", publicație Asociației Românilor catolici din Cleveland, "Vatra", din Roma, etc.

Pr. prof. Victor Bărbulescu luând cuvântul, desăvârșit amintiri dela desvelirea monumentului lui Mihail Eminescu în Sân Nicolaul Mare, jud. Timiș, când a luat parte cu organizația corului din satul în care a păstorit în Bănatul românesc.

Dl Ion Simicin, președintele Societății "Transilvania", din East Chicago-Indiana, e cel mai emoționat dintre toți oaspeții acestui pelerinaj spiritual. Dsa declară: Eram copil când în satul meu natal, Sân Nicolaul Mare din Bănat, s'a ridicat și desvelit monumentul marelui gânditor Mihail Eminescu. Multimea adunată în fața statulei, parcă o văd și astăzi, iar vorbiri, dintre care cea mai înflăcărată, a lui Octavian Goga, poetul Pătimirii

noastre și sufletul Iridentei române din Transilvania de sub Unguri, parcă le aud în fiecare dimineață când mergem spre școală, trecem pe lângă monument și figura lui Eminescu pe care am privit-o cu alți colegi de-al mei, azi peste hotare, mi-a rămas adânc întipărită în inimă. Când am citit în ziarul "America" anunțul de comemorarea lui Eminescu, sufletul mi-a tresărit și inima a început să-mi bată mai tare: Am văzut din nou locul meu natal și statuia lui Eminescu, am văzut Țara pe care a trebuit vrând-nevrând s'o părăsesc. M'am simțit dator să vin la Dvs dela 4500 klm. și, drept să vă spun, n'aș fi avut odihnă dacă n'aș fi venit la această mareă sărbătorire unde pulsează spiritul lui Eminescu, sufletul Țării adevărate. Vă felicit din toată inima că mi-ați dat acest prilej de înălțare sufletească, pe care l-am trăit în anii copilăriei, în România Mare.

Dl José R. Barcia, profesor de limba și literatura spaniolă la Facultatea de limbi române de pe lângă University of California-Los Angeles, a rostit în limba spaniolă câteva magistrale cuvinte: Primul contact cu Dv. a fost surprinzător: Gesturi parcă cunoscute și o cordialitate vie, ca de prieteni ce se revăd după o corădalitate despărțire. Și o altă surpriză: Lumea s'a strâns laolaltă spre a comemora un poet turburător de mare în Patria lui. Cei ce au pus la cale actul trebuiau să fie desțărâți, căci el *desterrado* sau desțărâat, după ce i s'a smuls de sub picioare țara în care s'a născut, a fost aruncat spre cer și și-o trăiește dela înălțime și mai intens, în spirit... Numai desțărâatul și desțărâții mai sunt în stare să se adune spre a-și aduce aminte de un mare poet al Patriei lor îndepărtate.

Am trăit câteva ore între Dvs ca între oameni de același mare familie, de rasă și de limbă și am găsit printre Dvs mulți cari vorbesc curent limba spaniolă. M'a surprins chiar scrisoarea de invitație scrisă într-o spaniolă perfectă. Stând între Dvs am avut mereu impresia că mă aflu în marea împărăție a limbilor române. Vă mulțumesc mult pentru invitație și-mi pare bine că am fost cu Dvs la această sărbătorire întru amintirea lui Mihail Eminescu, acest genial poet român.

Dl Vladimir Honsa, profesor dela Facultatea de limbi române de pe lângă University of Southern California-Los Angeles, spune că admiră mult caracterul academic în care se sărbătorește acest mare poet român, care a trecut demult frontierele românești. Între Români m'am simțit întotdeauna bine și să nu vă fie de mirare dacă unul dintre cei mai buni prieteni ai mei, este vestitul profesor român de dialectologie de la Universitatea din Louvain-Belgia, *Dl Sever Pop*.

Dl Aurel Vlaicu, membru activ al Societății "Viitorul Român" din Los Angeles spune că Mihail Eminescu este foarte cunoscut în popor, atât în Țară cât și la Români din străinătate. Poeziile sale pline de ritm și muzicalitate au devenit romanțele nedespărțite ale celor mulți: "De ce nu-mi vii?", "Pe lângă plopii fără soț", "Mai am un singur dor". Nu mai puțin populare sunt scrisorile și unele fragmente din multe poezii eminesciene, care în timpul războiului se recitau ocazional la soldați:

"Eu? Imi apăr sărăcia și nevoile și neamul...
și deaceia tot ce m'acșă țara asta, răul, răul,
mi-e prieten numai mie iar tie, dușman îți este:
Dușmanit vei fi de moarte, fără a prinde chiar de veste.
N'avem oști, dar iubirea de moșie e un zid
Care nu se'nfiorează de-a ta faimă, Balazid."

(Scrisoarea a III-a).

Dacă Eminescu ar învia și ar vedea starea în care am ajuns, cu Țara ciopărită și limba pe margine de prăpastie, desigur că ne-ar mustra prin versurile din aceeași Scrisoare a III-a:

"Voi sunteți urmașii Romei? Niște răi și niște fameni!
E rușine omenirii să vă zică vouă oameni!"...

Tot de Eminescu sunt și versurile ce circulă în șoaptă:

"Auzi?... Departe strigă slabii
Și asupriții către noi:
E glasul mândrei Basarabii
Ajunsă'n ziua de apoi...
E sora noastră cea mezină,
Gemând sub knutul de Calmuc
Legată'n lanțuri de-a ei mână,
De streang tărită ei o duc.
Murita-a? Poate numai doarme
Și -așteaptă moartea dela căini
La arme, la arme dar, Români!"

Populare sunt și versurile prin care Eminescu biciuiește pe cei ce scriu poezii fără niciun cuprins:

"E ușor a scrie versuri
Când nimic nu ai a spune,
Înșirând cuvinte goale
Ce din coadă au să sune."

Astăzi însă, când "Dela Nistru pân'la Tisa / Tot Român plânse-mi-s'a / Că nu mai poate străbate / De-atâta străinătate", cele mai populare versuri sunt acelea din "Doina", evanghelia naționalismului eminescian:

"Stefane, Măria Ta,
Tu la Putna nu mai sta.

De-l suna de două ori
Îți vin codri'n ajutor,
De-l suna a treia oară
Toți dușmanii au să piară
Din hotărâ în hotărâ,
Îndrăgi-l-ar ciorele
Și spânzurătorile."

După câteva hori și învârtite au fost licitate lucrurile depuse la tombolă și norocoșii au câștigat: Poezii de Eminescu, Disc imprimat de "Doina", poezii de Aron Cotruș, Răscoala de Liviu Rebreanu, Însemnările unui țăran deportat de D. Nimigeanu, Poeme fără țară de Vasile Postelnică, ș. a., o iie românească, genți românești, fluier, etc.

E C O U R I

* **De Louis Combi**, fost profesor la Turnu Severin și Deva, ne-a trimis o scrisoare pe care o dăm în întregime mai la vale. Motivul pentru care publicăm rândurile dlui Combi este că și cititorii revistei noastre să ia cunoștință de ele, și să se emoționeze, așa cum ne-am emoționat noi când le-am primit.

Avignon, 7 Iunie 59.

Domnule,

Am luat cunoștință cu cel mai mare interes de scrisoarea dvs din 30 Mai 1959 precum și de proiectele la care asociați modesta mea persoană.

Este adevărat că admir pe marele poet cărui voiați să-i închinăți un număr din frumoasa dvs. revistă. Tot adevărat este că am făcut, acum câțiva ani, o traducere a poemului "Luceafărul" și chiar am început să fac o corectură a acestei încercări. Mă întreb totuși dacă profanarea mea are să vă pară acceptabilă, chiar după toaleta la care o supun. Un muritor de rând nu se atinge, fără păcat, de harfa cu care a cântat un serafim. Voiu face să vă parvină această traducere înainte de 24, precedată de o scurtă introducere și de un rezumat în franțuzește, urmat de reflecțiuni asupra gândirii, artei și destinului lui Eminescu, a cărui figură încarnează atât de bine sufletul și destinul frumoasei și dragei (da, cât de dragi) voastre țări.

În speranța că voiu putea să ofer României tributul de recunoștință pe care aveți dreptul de a-l aștepta dela un oaspete răsfățat, vă rog să credeți, etc.

ss. Louis Combi

* La Sydney, în ziua de 13 Iunie, s'a serbat împlinirea a 18 ani decând populația nevinovată din Țările Baltice și din Basarabia și Nordul Bucovinei a fost deportată în Rusia.

Serbarea a fost organizată de Comitetul Țărilor Baltice și de Asociația Românilor din Australia.

La programul artistic, din partea Românilor și-au dat concursul Dra Virginia Verișan, Dna Maria Sabău și Dl Dimitrie Nimigeanu care a arătat participărilor rădăcină trântă de Români deportați din Bucovina, precum și o parte din suferințele personale, descrise atât de plastic în cartea "Însemnările unui țaran deportat din Bucovina."

* A apărut ARC, Buletinul Asociației Românilor din Canada, cu colaborarea dlilor Caraghiaur, Postecuc, Petriche Boldur, Petre Sultana, D. Nimigeanu și S. D. Cernoviteanu. Revista ne relatează și lucrăturile dintre compatrioții noștri de acolo, lucrături care ne amintesc pe Caragiale. În ceiace ne privește am dori ca acest interesant buletin să apară mai des iar lucrăturile să dispară. Se dă în acest caz dreptate dlui Mircea Eliade care, într-o conferință despre Caragiale, a afirmat că personajele lui Caragiale erau dispărute chiar pe vremea când el își scria celebrele piese de teatru. Ori, după desvăluirile Buletinului despre care e vorba, personajele caragialești trăiesc și au ajuns până în Canada.

* În timpul din urmă a apărut, în revista literară "Mensajes" din San Salvador, în două numere consecutive, poema "Rapsodia Iberica", de Aron Cotruș.

* Mareă revistă mexicană "Examen", organ al Asociației mexicane pentru apărarea culturii, la care colaborează cei mai faimoși intelectuali din lume, a publicat în numărul pe lunile Iulie-August, poemul "Peste prăpăstii de proitruvnicie" de Aron Cotruș, tradus din românește de Cayetano Aparicio. Articolul de prezentare al poemului poartă semnătura Horia Tănăsescu, colaborator permanent al marelui reviste, în paginile căreia a publicat, sub titlul "Meditații asupra comunismului", o serie de studii foarte apreciate.

* Revista "Căminul" din Sao Paulo-Brazilia a organizat în ziua de 16 Mai un Ceai dănant cu program literar-artistic. La pian și vioară au cântat "Frumoasa mea cu ochii verzi" și "Vânt de seară", de J. N. Manzatti, dlul Sidney Rolando Zenin și Rogelio Linares Filho. Apoi Dnele Li-setti Sava și Liane Boghiu au recitat din poeziile aparute în "Căminul" și anume poeziile de dlul Nicolae Novac, Ion Tolescu, Iulia Carăp, Nic. Iancu-Păltinșanu, Elisabeta Mihăescu, Al. Silisteanu și Alexandra Hortopan. Dra Mariana Migdal a cântat la piano Nocturna de Chopin, iar Dna Mady Precupeanu (voce) și dl Mircea Tudor Manolescu (piano), au cântat "Mariora dela Gorj" și "Am lubit doi ochi albaș-

tri". Dl Bela Bodogh a executat un dans clasic, dlul Rogelio Linares Filho și Sidney Rolando Zenin, executând muzică braziliană.

* Rar, modest, așa cum poate, grupul de Români din San Paulo, trimite foi imprimate cu trudă, în cele patru colțuri ale lumii. Am spus "modest" și totuși, câte pagini de antologie, da, de antologie, nu se găsesc între scoarțele revistei "Căminul"? Din acest număr (I, anul VIII) remarcăm articolul (articol? schiță? ce importanță are catalogarea?) dlui Nicolae Iancu, intitulat "Dilema cea mare". Apoi savuroasele amintiri ale colaboratorului nostru Nicolae Teban. Apoi "Începutul sfârșitului" semnat Ilie Manolescu. Și versurile semnate de Ilarie Nica și Ion Bucur. Un număr pe care e bine să-l citească toți exilații români.

* Împlinirea a o sută de ani dela Unirea Principatelor a făcut ca Români de pretutindeni, fiecare după puterile lor, să-și manifesteze prezența prin reuniuni, serbări, conferințe, sau imprimări de calendare, cărți postale ilustrate, etc. Prin aceasta ei au voit să facă cunoscută și celorlalți români existența în diferite părți ale lumii dar, mai ales, —tot în limita posibilităților— să atragă atenția străinilor în mijlocul cărora trăiesc asupra Țării noastre, asupra rolului jucat de ea în concernul popoarelor civilizate în cei 100 de ani dela Unire, și asupra nedreptății ce ni s'a făcut la Teheran și Yalta. Notăm aici tipărirea calendarului pe anul 1959 de către Părintele Anchidim Ușeriu, cărțile postale imprimate de revista "Căminul" din San Paulo, Brazilia, etc.

Calendarul tipărit de Părintele Ușeriu ar putea fi numit "Calendarul Unirii", și ne arată cum poate cineva cu mijloace modestes să strângă în numai câteva foi o sumedenie de date și imagini în legătură cu Unirea lui Vodă Cruza.

Părintele Anchidim Ușeriu are pe meleagurile îndepărtate ale Braziliei o activitate demnă de laudă și admirație.

* În ziarul "America", confratele Novac scrie o notă foarte favorabilă la adresa "romancierului" Ionel Rotaru. Cine a citit ca mine primele două cărți ale lui Rotaru, "Les démons du minuit" și "La porte du silence", va fi de acord că am făcut bine punând între ghilimele cuvântul romancier.

Sunt deja mulți ani decând am citit "Les démons du minuit". Și la pag. 29, "romancierul" povestește cum la 22 Iunie 1940 (o groaznică eroare de dată care nu poate fi aruncată în lotul "greșelilor de tipar"), zi în care au intrat trupele roșii în Călărași, tatăl "romancierului" le-a primit îmbrăcat în uniformă rusească, uniformă pe care o ținuse ascunsă în ladă timp de 20 de ani.

Cum în acele grele momente ale cedării Basarabiei am fost și eu pe acolo, știu că trupele rusești au fost primite cu pâine și sare numai de străini. Opinia mea era făcută: tatăl "romancierului" Rotaru nu era Român. Mai ales că, fiind tipărită cartea cu ajutorul dlui D. G. R. E. Șerbănescu, mason declarat, dedesubturile nu erau greu de bănuț: anumite cercuri voiau să arate că Românii nu au fost nici antirusi și nici anticomuniști.

A trecut mult timp. Și iată că anul acesta, în ziarele franceze, am găsit confirmarea opiniei mele de atunci: Țiganii din Franța și-au ales ca principe pe... marele nostru "romancier" Ionel Rotaru, iar o publicație de limba română din Paris ne aducea completarea: Bunicul lui Ionel Rotaru era Țigan ursar și noul "principe Țigănesc" și-a luat numele de Vaida Voevod.

Prin urmare avusesem dreptate: nu putea să-și țină ascunsă în ladă uniforma rusească timp de 20 de ani și apoi s'o arborizeze cu mândrie la intrarea trupelor dușmane în țară, decât un străin. Străinul era Țigan și totuși era o treabă Țigănească care nu ne privește.

Dar problema mai are un aspect: Țiganul ursar Ionel Rotaru și-a luat numele de Vaida Voevod. Vaida Voevod, cu acțiunile bune ca și cu erorile lui, este un nume care aparține istoriei românești. În România noastră era o lege prin care, atunci când cineva își schimba numele, nu avea voie ca să-și ia unul nou, istoric. E drept că legea viza altă categorie de "Români", deoarece pe acea vreme Țiganii noștri încă nu râvneau la nume istorice.

În exil, nici o cale juridică nu ne este deschisă nouă, bieți răătăcitori, care abia ne putem vedea de necazurile noastre, pentru a pune la punct obrăznicia ursarului. Cred însă că o acțiune—directă sau indirectă—ar avea di Veniamin, reprezentantul Comitetului național.

Noi ne mulțumim cu celace putem face: semnalăm nerusinară balaoacheșului.

Nu ne miră că există publicații de limbă română care să se bucure că însășișit

avem și noi un principe... Țigănesc, ne miră însă cum buna credință a unui Român neaș ca dl Novac, a putut fi surprinsă cu atâta ușurință.

* S'a stins din viață, în îndepărtata Brazilie, un compatriot cu mare suflet românesc, inginerul Constantin Luculescu. Inghinerul Luculescu lucra la ridicarea noii capitale a Braziliei, oraș care se va numi —precum se știe—, Brazilia.

Colabora la revista "Acropole", era prezent în toate acțiunile românești din Brazilia și moartea lui este o pierdere pentru tot exilul românesc.

Constantin Luculescu.

* În ziarul "A Gazeta" din San Paulo, Brazilia, cu data de 4 Februarie 1939, compatrioata Veronica Năsturel, publică un substanțial articol asupra lui Vasile Alecsandri.

* Cunoscutul pictor Eugen Drăguțescu a deschis la Roma o școală de pictură.

S. S. Pr. V. Zăpârțan, Rectorul Misiunii catolice române din Germania, în fruntea grupului românesc care a participat la procesiunea din acest an la München (28 Mai-Corpus Christi), închinată eliberării popoarelor subjugate.

EDITURA «CARPATI» ANUNTA

Au apărut:

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, ed. I-a, epuizat.

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. I, ed. II-a, 3 dol. U. S. A.

ISTORIA ROMANILOR DIN DACIA TRAIANA, de A. D. Xenopol, vol. II, III, IV, 7 dol. U. S. A.

ISTORIA LITERATURII, de D. Murărașu, vol. I, II, 6 dol. U. S. A.

POVEȘTI, de Ion Creangă, 4 dol. U. S. A.

DACIA, de Vasile Pârvan, 2 dol. U. S. A.

NATIONALISMUL LUI EMINESCU, de D. Murărașu, 3 dol. U. S. A.

POEME FARA ȚARA, de V. Postecuc, N. Novac și N. S. Govora, epuizat.

DIN CRUCEA PADURII (poeme), de Ion Tolescu, 1,50 dol. U. S. A.

HAIDUCUL, roman, de Bucura Dumbra-vă, 4 dol. U. S. A.

* Dl Virgil Ierunca scrie în "Caete de dor" Nr. 12: "Ceiace isbutește să surprindă Pamfil Șeicaru în evocarea lui Iorga este în deosebi "pornirea imperialistă a eului" acestui personaj de vifornițe, mereu în miezul vieții publice, deacurmezișul epocii, totdeauna convins și nu totdeauna pe nedrept—că istoria țării se'nvârte în jurul lui. El vede în Iorga mai ales un romantic mistuit de pasiune și de oracol, bătut de extreme, un temperament de greșală și har, un "tună și fulgeră" violent care "subordonează raționamentul imaginației constructive". Un năzdrăvan ce împarte lumea în buni și răi după cum i se năzare atunci când, ieșind din preocupările lui esențiale —cronicele, trecutul, strămoșii—face politică, gazetărie sau teatru. Om de stat aproximativ și utopic, rămas cu "viziunea statului de pe vremea lui Alexandru cel Bun", cum notează cu atâta harnică subtilitate Pamfil Șeicaru, Nicolae Iorga nu-și poate însuși o tehnică democratică în relațiile cu partidele și oamenii politici, deoarece "politică" lui e totdeauna pe deasupra conținutelor pe care se îmbufnează, dar pe care le caută. Atunci când nu poate stabili o relație directă între viziunea lui de vâpaie și realitatea politică, Iorga ocolește explicația, isgonește logica lucrurilor. El bombăne ca un profet dezis sau blestemă în perioade largi, catilinar. Rari sunt oamenii inteligenți pe care-i suportă în preajma lui; Iorga are nevoie de cercul strâmt al mediocrilor care știu să-i oblojească orgoliul, să-i aplaude piesele de teatru, să-i lingusească injustițiile, să nu cearsească împotriva decretelor lui sentimentale. În această familie asexuată, în care mișună de pildă acești curteni cu trăsura de unire, un Vlădescu—Răcoasa, un Georgescu—Coș, un Munteanu—Râmnic, Iorga găsește un fel de oază de platitudine și confort în care—și poate ascuți ura lui pentru marile personaje ce-l supără și nu-l lasă să doarmă, un Ionel Brătianu, un C. Stere, un Iuliu Maniu" Etc. ne-am permite noi să adăogăm,

AMINTIRI DIN COPILARIE, de Ion Creangă, 3 dol. U. S. A.
FRUMOASA CU OCHI VERZI, de J. N. Manzatti, 3 dol. U. S. A.
PRECURSORII, de Octavian Goga, 3 dol. U. S. A.
POVEȘTI FARA ȚARA, nuvele, de F. Brădescu, N. Novac și N. S. Govora, 4 dol. U. S. A.
RASCOALA, roman, de Liviu Rebreanu, vol. I, II, 6 dol. U. S. A.
UNIREA NATIONALA ÎN COMPLEXUL EUROPEAN, de Pamfil Șeicaru, 3 dol. U. S. A.
CORNELIU ZELEA CODREANU, DOUA-ZECI DE ANI DE LA MOARTE, de Gr. Manolescu, T. Popescu, etc., 2 dol. U. S. A.
RAPSDIA IBERICA, de Aron Cotruș, 1 dol. U. S. A.
ROMANIA (tex francez), 0,25 dol. U. S. A.
PERSECUCION RELIGIOASA EN RUMANIA, de Rev. A. Mircea, 0,50 dol. U. S. A.

CARPATII

Revistă Culturală
Director: ARON COTRUS
Redactor: TRAIAN POPESCU

Redacția și Administrația:
Calle Villanueva, 43, Madrid.
Abonamente:

Annual: 5 dol. U. S. A.
Pentru instituții: 12 dol. U. S. A.
ES MANUSCRITO.—MARSIEGA, S. A.